n>

CĂSĂTORITA CU UN MARTIR

Povestea unei tragedii împletite cu speranţă

CĂSĂTORITA CU UN MARTIR

Povestea reală a unei tragedii împletite cu speranţă
Biografia Susannei Geske
Jonathan Carswell şi Joanna Wright
Traducere de Veronica Oniga

G Medgidia, 2009

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României CARSWELL, JONATHAN

Măritată cu un martir / Jonathan Carswell, Joanna Wright;
trad.: Veronica Oniga.
— Medgidia: Succeed Publishing, 2009
ISBN 978 – 606 – 92220 – 2 – 7
I, Wright, Joanna
II. Oniga, Veronica (trad.) 272

Originally published in the USA under the title: *Married to a Martyr* Copyright 2008 Jonathan Carswell and Joanna Wright First published by Authentic Media

Traducerea: Veronica Oniga Corectare: Teodor Pandrea Editor: Vasilică Croitor

Lui William MacDonald

Deşi nu l-am întâlnit niciodată, scrierile lui din True Discipleship

[Adevărata ucenicie] au avut un efect profund asupra vieţii mele creştine. Aş asemăna citirea acestei cărţi cu „şederea pe un cactus spiritual", fiindcă are darul de a ne trezi din somnolenţă. Cred că, după Biblie, este cartea de căpătâi pe care creştinii ar trebui să o citească. Chiar dacă îţi vei însuşi numai jumătate din mesajul ei, îţi va schimba umblarea cu Dumnezeu. A schimbat-o pe a mea şi, de aceea, doresc să mulţumesc din toată inima celui care a fost William MacDonald.

JDC

Editura Succeed Publishing
Medgidia, str. Independentei, nr. 5
Jud. Constanţa, cod: 905600
Fax: 0341 815596/Mobil: 0744 623909
Email: succeed publishing@yahoo.com www.betleem.ro/shop/

Cuprins

Mulţumiri
Lucrarea aceasta a constituit, de departe, iniţiativa noastră cea mai însemnată de până acum. Dorim să-i mulţumim Susannei că ne-a primit în viaţa şi în casa ei, într-o vreme în care suferea încă profund. Sinceritatea şi generozitatea ei au fost copleşitoare. Admirăm şi elogiem dedicarea ei faţă de cei pe care a fost chemată să-i slujească.

În timp ce ne aflam în Turcia, scriind şi strângând informaţii, mulţi dintre membrii familiei noastre (familia bisericii şi cea biologică) s-au rugat pentru noi. Ne-am simţit copleşiţi de dragostea şi de sprijinul vostru.

Mulţumim Annei, care ne-a ajutat cu traducerea, şi lui Mark, cel care ne-a oferit această oportunitate. Charlotte, editoarea noastră, a muncit cu multă iscusinţă şi răbdare, motiv pentru care îi mulţumim.

Nutrim o mare admiraţie pentru cei care, zi şi noapte, îşi ridică glasul în sprijinul bisericii persecutate. Oamenii aceştia sunt nişte adevăraţi eroi; vă mulţumim pentru ceea ce faceţi. Fie ca biserica de pe întregul glob să se trezească şi să vadă nevoia de ajutor a fraţilor şi a surorilor care înfruntă nedreptăţi de orice fel.

Jonathan Carswell
Joanna Wright
Irlanda de Nord, 2008

Introducere

Era miercuri după-masa şi zvonurile făceau deja înconjurul lumii. Şoaptele şi murmurele trimise prin poşta electronică şi prin telefon împrăştiau vestea despre uciderea cumplită a trei persoane, însă fără a fi fost confirmate încă. Fără îndoială, se întâmplase ceva

teribil, însă rapoartele erau în cel mai bun caz sumare, fiind deseori îmbunătăţite şi exagerate.

Pe măsură ce veştile din auzite au lăsat loc dovezilor necruţătoare, a ajuns să fie limpede că Susanne Geske, aflată departe de casă, în Malatya, localitate din estul Turciei, devenise văduva unui martir.

Ne-am bucurat de accesul exclusiv la relatarea experienţei acestei femei de o dârzenie extraordinară, cu privire la care, înainte de 18 aprilie 2007, lumea nu manifesta niciun fel de interes. În condiţiile în care au fost prezentate ca fapte veridice atât de multe versiuni cu o aură strălucitoare, am căutat să aflăm adevărul de la singura persoană care ni-l putea înfăţişa cu o autoritate deplină.

Aceasta este povestea remarcabilă a Susannei Geske…

Pentru siguranţa celor aflaţi încă pe câmpul de misiune, numele unor oameni şi ale unor locuri au fost schimbate, cu excepţia celor ale Susannei şi ale membrilor familiei ei.

„DACĂ ÎŢI MĂRTURISEŞTI PĂCATELE…"

Ceasul deşteptător sună necruţător în vreme ce lumina dimineţii pătrunse printr-o crăpătură a perdelelor. Cu ochii îngreunaţi de somn, Susanne se răsuci în pat, iar braţul îi alunecă pe perna soţului ei. Nu simţi nimic acolo.

Trezindu-se încetul cu încetul, îşi mişcă mâna în jos, aşteptându-se să-l atingă pe Tilmann. El nu se afla acolo: mâna ei nu găsi nimic. În starea aceea de năucire, îşi dădu seama că nu era doar un vis urât. Tilmann plecase; plecase pentru totdeauna.

Viaţa nu a fost uşoară pentru Susanne Beuter. Părinţii ei divorţaseră când avea numai cinci ani, împărţind între ei custodia copiilor. Părinţilor ei le-a fost greu să facă faţă situaţiei, aşa încât Susanne a ajuns să stea o vreme cu nişte părinţi adoptivi. Mama ei a refuzat să o lase să stea definitiv cu aceştia, nedorind să renunţe cu totul la ea. Aşadar, viaţa ei a fost nesigură. Asemenea multor copii ai căror părinţi au divorţat, Susanne nu era prea sigură cui aparţinea.

În cele din urmă, când a împlinit douăzeci de ani, a reuşit să se bucure de o oarecare independenţă şi să se poată muta pe cont propriu. Este greu de spus cât de mult a însemnat pentru ea pasul acesta.

Creştinismul nici măcar nu era luat în calcul în viaţa părinţilor ei, aşa că, atunci când Susanne s-a mutat la Beuren, în Germania,

pentru a-şi continua studiile, religia nu se afla pe lista priorităţilor ei. Se afla acolo pentru a-şi face ucenicia în meşteşugul olăritului, muncă pe care o iubea. Chiar dacă nu era visul cel mai înălţător de care se putea lăsa purtată o tânără de douăzeci de ani, Susanne nu se plictisea deloc. Era îndeajuns de energică pentru a se descurca, mulţumindu-se să poarte haine provocatoare, pentru a atrage atenţia asupra ei.

Căsătorită cu un martir

Era p fată populară şi avea un grup mare de prieteni.

Într-o zi oarecare, după ce petrecuse câteva oare la roată, Susanne a auzit pe cineva ciocănind la uşă. Când a deschis, a dat cu ochii de un om total necunoscut, îmbrăcat într-o ţinută lejeră. Părea a fi un om ca oricare altul, aşa că Susanne se gândi că venise să-i vândă ceva. Însă acesta s-a prezentat drept păstorul unei biserici locale. Încurcată, Susanne a ascultat ce avea de spus. În niciun caz nu se gândise că un păstor ar fi purtat haine atât de obişnuite, de „normale”.

„Am auzit că eşti protestantă, i-a spus el, şi că de-abia te-ai mutat aici, nu-i aşa?”

Cu cât străinul acesta stătea mai mult în faţa ei, cu atât Susanne se simţea mai zăpăcită. „Mai întâi, se gândi ea, de unde până unde ştie individul ăsta, pe care nu l-am mai întâlnit niciodată, că de-abia m-am mutat aici? M-a pândit cumva? Ei, dar e posibil să mă fi văzut prin sat. La urma urmei, aici locuiesc doar vreo şase sute de oameni. O faţă nouă se potriveşte în peisaj ca nuca în perete. Pe de altă parte, ceea ce-i mai important, de unde ştie că sunt protestantă şi nu catolică? Tipul ăsta mă bagă în sperieţi!”

Deşi chiar ea făcea aceasta, a o numi pe Susanne protestantă era un act generos. Da, e adevărat că nu era catolică, dar era mai degrabă „neutră” decât protestantă. Nu fusese la biserică de ani de zile şi nimic din viaţa ei nu avea nici cea mai vagă legătură cu religia.

Omul continua să vorbească. Spre surpriza amândurora, Susanne continua să-l asculte. „Ai vrea să vii la biserică? Ne-am bucura să te vedem acolo”.

Era o simplă tentativă de recrutare dar, nu se ştie din ce motive, a funcţionat. Parţial din politeţe şi parţial mânată de un interes veritabil, Susanne a răspuns: „Bine, dar când începe şi unde vă întâlniţi?”

Zâmbind, păstorul i-a răspuns, însă, din punctul Susannei de vedere, replica lui nu era una satisfăcătoare. În primul rând, întâlnirile

aveau loc la o distanţă de 25 de kilometri. Dacă aceasta n-ar fi fost destul pentru a o descuraja, serviciile care începeau la ora zece dimineaţa cu siguranţă erau. În niciun caz nu avea să se trezească atât de devreme şi să bată atâta cale doar de dragul de a merge la biserică. Poate că se numea protestantă la fără frecvenţă, dar asta nu îi dădea ghes să facă peregrinări în zorii zilei pentru un serviciu de biserică.

„*Dacă îţi mărturiseşti păcatele*…”

„Voi vedea”, a răspuns Susanne.

Păstorul mai auzise şi altă dată replica aceasta şi ştia ce însemna. Nu era prost! Fără îndoială că prevăzuse improbabilitatea participării Susannei din clipa în care menţionase ora la care începea serviciul. „Mm, da, poate că un serviciu de la ora zece dimineaţa, aflat la douăzeci şi cinci de kilometri distanţă, nu ţi se potriveşte, dar o dată pe lună avem o întâlnire la vreo două sate mai încolo, în cădirea bisericii catolice. Ce-ar fi să vii acolo? E doar o dată pe lună şi nu-i prea departe”.

Nu avea de gând să se dea bătut. Perseverenţa lui dădu roade.

„În regulă. Deci, o dată pe lună…”

De parcă i s-ar fi oferit o marfă de către un vânzător ambulant, Susanne începea să fie convinsă încetul cu încetul că trebuia să facă pasul acesta. Şovăielnică, dar intrigată, a căzut de acord să participe la întâlnirea următoare.

Susanne îşi aminteşte de marele eveniment astfel: „În afară de mine, mai erau încă cinci persoane într-o biserică catolică uriaşă; trei erau adolescenţi care aveau parte de slujba de confirmare. Ce căutam eu acolo? Când vorbitorul a venit în faţă, ne-a spus că aveam nevoie să citim Biblia şi că, dacă o făceam, Dumnezeu ne va vorbi prin ea în mod personal. «Hm, sună interesant, m-am gândit eu, dacă Dumnezeu îmi va vorbi, cred că merită să încerc.» Aşa că am început să-mi citesc Biblia în limba germană veche. M-am descurcat grozav de bine. Am ajuns până la a treia carte din Biblie, Leviticul. Din păcate, mi s-a părut foarte plicticoasă şi nimic şi nimeni nu mi-a vorbit mie. M-am gândit că ceva nu era în regulă, aşa că am lăsat-o baltă”.

Biblia în limba germană ieşită din uz a fost pusă deoparte şi lăsată să fie acoperită de praf.

Câteva luni mai târziu, după ce şi-a încheiat ucenicia, Susanne a început să-şi caute o slujbă. Era dornică să lucreze în domeniul tâmplăriei, însă tâmplăria era mai mult o muncă pentru bărbaţi, aşa că

şi-a îndreptat gândurile către olărit.

Fără să vadă vreo perspectivă atrăgătoare acasă, a început să caute mai departe. Elveţia i-a oferit postul de care avea

Căsătorită cu un martir

„Dacă îţi mărturiseşti păcatele…”

nevoie: o slujbă de pe urmă căreia putea câştiga nişte bani, la care se adăuga şi bonusul distanţei de casă. Nu a trecut mult şi Susanne a început să-şi facă iarăşi bagajele.

Deşi îi plăcea decorul natural al Elveţiei, aceasta nu era de ajuns. Avea nevoie de companie, de prieteni. Susanne era dornică de distracţie.

Împreună cu ea, în atelierul de olărit, lucra Elizabeth, o fată apropiată ca vârstă.

„Hei, Elizabeth, ai idee unde aş putea întâlni nişte oameni? De vârsta noastră, vreau să spun. Ştii ceva baruri sau cluburi bune?”

Elizabeth îi aruncă o privire mohorâtă. „Nu mă prea pricep la aşa ceva; nu calc prea des prin asemenea locuri. Dar cunosc un grup de tineri de la biserică”.

Nu acesta era răspunsul la care sperase Susanne. Biserica nu era un stup de activităţi sau locul ideal pentru a întâlni tineri trecuţi de douăzeci de ani, plini de dragoste de viaţă.

A urmat apoi întrebarea total nedorită: „Vrei să vii la grupul de vineri seara cu mine?” Deloc surprinzător, Susanne nu era prea dornică, dar şi-o făcuse cu mâna ei. Nu putea spune nu. Voia să întâlnească oameni noi şi… poate urma să cunoască nişte oameni cumsecade.

Pregătindu-se să meargă, s-a îmbrăcat cu hainele cele mai bune şi s-a dus la biserică.

„Chiar mi-a plăcut acolo, s-a gândit mai târziu în cursul serii, mi-a plăcut cu adevărat!” E puţin spus faptul că afirmaţia aceasta a luat-o prin surprindere. Nu se gândise niciodată că participarea la întâlnirile unui grup dintr-o biserică putea fi atât de atractivă.

A urmat curând duminica, iar Elizabeth a întrebat-o pe Susanne dacă i-ar plăcea s-o însoţească la biserică.

Nevoia ei de prieteni începea deja să fie înlocuită de curiozitatea faţă de mesajul despre Iisus şi faţă de importanţa pe care oamenii aceştia i-o acordau. Susanne a acceptat (în ciuda serviciului care începea la ora zece dimineaţa) şi cele două s-au întâlnit în faţa clădirii,

au intrat înăuntru şi s-au aşezat alături.

Când a părăsit biserica în dimineaţa aceea, a primit o carte intitulată *Iisus*, *destinul nostru*. Era scrisă de Wilhelm Busch, un creştin german. Formată dintr-o colecţie de interviuri acordate de acesta la radio, cartea explora locul central pe care îl ocupă Iisus în cadrul doctrinei creştine, folosind pentru aceasta experienţele trăite de diferiţi oameni. Era uşor de citit, făcând o apologie simplă, dar solidă a lucrării transformatoare a vieţii înfăptuite de Iisus. Autorul căuta să-i convingă pe cei care puneau creştinismul la îndoială că acesta are logică şi că orice om are nevoie de credinţa în Iisus Cristos, singura care-i poate schimba viaţa.

„Mi-au plăcut mult povestirile, însă toate se încheiau în acelaşi fel: «Iisus a murit pentru tine… dacă-ţi mărturiseşti păcatele şi dacă crezi în El, vei fi mântuit.» Cât de plicticos, m-am gândit eu. De ce se termină toate la fel? N-au niciun strop de originalitate. Toate astea nu-s pentru mine”.

Şi cu asta Susanne a închis cartea. Era o fată căreia îi plăcea să se delecteze, când citea o carte. Căuta originalitatea. Conformarea la standardele unei anumite religii nu se potrivea cu perspectiva ei asupra vieţii.

Cu toate acestea, în ciuda eforturilor ei, nu a reuşit să scape de fraza repetată la sfârşitul fiecărei povestiri, nici după săptămâni întregi de când citise cartea. Simţindu-se vinovată pentru fiecare alt păcat care-şi scotea la iveală capul hidos în viaţa ei, fraza citită cu câteva săptămâni în urmă îi răsuna din nou în minte: „Dacă-ţi mărturiseşti păcatele şi crezi în Iisus…”

Susanne a început să devină conştientă de toate greşelile ei. Căuta cu disperare să scape de păcatul care stătea lipit ca scaiul de ea, ca o muscă prinsă pe cleiul unei benzi pentru insecte. Oricât se căznea, nu izbutea să scape din strânsoarea lui.

„Cred că a fost prima oară în viaţă când mi-am dat seama că eram păcătoasă şi că nu aveam nicio speranţă. Mă simţeam condamnată, vinovată şi atât de singură în starea aceea. Cui puteam vorbi despre păcatul meu? Nu voiam să spun nimănui cine eram cu adevărat; ar fi fost prea umilitor. Atunci mi-am dat seama că mă scăldam într-o mare mizerie. Pentru cineva căruia îi place să deţină controlul şi să facă pe şeful, era o mare problemă. Mă îndepărtasem singură de Dumnezeu. Era în

Căsătorită cu un martir doar vina mea. Păcatul meu era ca un blocaj, ca un semn mare pe care scria: «Accesul interzis». Trebuia să dau piept cu el şi să mă confrunt cu problema”.

Cuprinsă de disperare, Susanne a luat cartea pe care o primise şi a citit capitolul următor. Acesta s-a încheiat cu aceeaşi afirmaţie monotonă: „Dacă-ţi mărturiseşti păcatele şi crezi în Iisus…” Cu un oftat prin care se mărturisea înfrântă, Susanne a pus cartea deoparte. „Dacă de asta e nevoie, asta trebuie să fac. Nu am de ales. Poate că sună ca un ritual, dar trebuie să-l spun lui Dumnezeu ce am făcut. Nu ştiu ce se va întâmpla apoi, dar trebuie să-l spun. Dacă e aşa de uşor să vorbeşti cu Dumnezeu, voi face o încercare”.

În timp ce luna îşi revărsa lumina albă şi strălucitoare prin perdelele subţiri, Susanne a început să se roage.

„M-am rugat foarte simplu. Am vorbit ca şi cum Dumnezeu ar fi fost cu mine în cameră şi m-am simţit bine. Chiar mi-a făcut plăcere! Dar nu s-a întâmplat nimic. Nu s-a schimbat nimic. Am rămas cu aceeaşi frază care mi se perinda prin minte, învârtindu-se în cerc, asemeni unui trenuleţ de jucărie pe şine… sau, cel puţin, aşa credeam…”

TOTUL

A doua zi, Susanne a mers la serviciu, ca de obicei. Fără să-şi dea seama, a dat buzna înăuntru cu un pas neobişnuit de uşor şi cu un zâmbet pe faţă.

„Ce s-a întâmplat cu tine?” a întrebat-o Elizabeth de îndată.

„Nimic”.

„Ei bine, ceva s-a întâmplat cu tine. Eşti altfel decât de obicei. Ce este?”

„De ce crezi că sunt altfel?”

„Spune-mi ce s-a întâmplat. Chiar eşti altfel, a repetat ea. Ce ai făcut?”

Susannei i-a trecut prin minte că noua ei înfăţişare avea de-a face cu seara trecută. I-a explicat Elizabethei ce se petrecuse şi cum încercase să-l vorbească lui Dumnezeu.

Elizabeth a scos un ţipăt de bucurie şi a sărit să o îmbrăţişeze, strângând-o atât de tare în braţe, încât aproape că o ridică de la pământ. Era încântată de pasul uriaş pe care-l făcuse Susanne.

Susanne a încercat să-i descrie ce simţea, mărturisindu-i îndoiala că strigătele ei ar fi fost auzite. Însă, pentru Elizabeth, nu

încăpea îndoială că rugăciunile ei nu doar că fuseseră auzite, ci şi ascultate de Dumnezeul atotputernic. El o transformase în mod miraculos pe Susanne, chiar dacă ea nu era pe deplin conştientă de aceasta.

„«Cum de ai ştiut că s-a schimbat ceva?» am întrebat-o. «Pur şi simplu am ştiut, mi-a răspuns Elizabeth. Am văzut clar. Am văzut cât se poate de limpede.» Şi astfel a început viaţa mea în Cristos. Adevărul este că a fost destul de neobişnuit şi… totuşi, obişnuit!”

Căsătorită cu un martir într-o noapte, Susanne s-a trezit pe neaşteptate, în camera ei. Viaţa ei se schimbase dramatic din noaptea în care încercase pentru întâia oară să-l vorbească lui Dumnezeu. El o auzise, ba mai mult, îi răspunsese în mod supranatural. Ea era acum o persoană nouă, având o nouă pasiune pentru viaţă, însă pentru una trăită pentru Dumnezeu.

„Stăteam pe pat în seara aceea, îşi aminteşte Susanne, în acelaşi loc în care strigasem spre Dumnezeu cu puţin timp în urmă. Toate bunurile mele pământeşti se aflau în faţa ochilor mei. Nu erau multe, însă era tot ce aveam. Mi-am plecat din nou capul şi l-am spus Domnului că I le ofeream pe toate. Doream ca El să aibă *totul*. Ceea ce aveam îi aparţinea Lui de acum; şi ce urma să primesc în viitor îi dăruiam tot Lui”.

Deşi devenise creştină de foarte puţin timp, Susanne a recunoscut deja chemarea pe care Dumnezeu o avea pentru viaţa ei. După cum le-a spus Ilie profeţilor lui Baal, în 1 împăraţi 18: „Până când vreţi să şchiopătaţi de amândouă picioarele? Dacă Domnul este Dumnezeu, mergeţi după El!” Susanne nu avea să mai şovăie. Inima împărţită nu era pentru ea o opţiune.

Colegiul biblic în mod deloc surprinzător, convertirea Susannei a fost întâmpinată acasă cu scepticism. „O, te-ai transformat într-o sfântă?” a fost singurul răspuns al părinţilor ei.

Convinşi că se alăturase unei secte, sperau că era doar o toană care avea să-i treacă repede. Poate că era vorba doar despre un act rebel de independenţă, s-au gândit ei. Trebuia să îl lase în urmă, înainte să-şi vadă mai departe de viaţa ei.

Cu toate acestea, atitudinea părinţilor ei nu a supărat-o pe Susanne. Nu se aştepta la o reacţie mai blândă. Ei nu fuseseră niciodată interesaţi de creştinism, aşa că de ce ar fi întâmpinat vestea convertirii fiicei lor cu entuziasm?

Susanne era o fată isteaţă, dar fiind de curând întoarsă la Cristos, cunoştea puţine din Cuvântul lui Dumnezeu sau despre viaţa trăită sub domnia Lui. Anumite aspecte ale modului ei de viaţă trebuia să se schimbe, însă, deocamdată, ea nu-şi dădea seama de asta.

„Trebuie să cunosc mai bine Biblia", a decis ea. Avea dreptate, desigur, şi, cu toate că mergea regulat la biserică, era însetată după mai mult. „Mă voi duce la un colegiu biblic", s-a gândit ea. Pentru această creştină nouă, era foarte simplu: cel mai bun loc în care putea învăţa mai multe despre Cuvântul lui Dumnezeu era o şcoală teologică. Nerăbdătoare să vadă această idee depăşind stadiul de fantezie trecătoare, Susanne a petrecut câteva luni gândindu-se la această mişcare. Cu cât o cântărea mai mult, cu atât i se părea mai logică.

Cu toate acestea, avea de întâmpinat o mică problemă. Susanne se logodise cu un tânăr care nu era creştin. Era nevoie acum de o decizie care o punea la probă: era chiar pregătită să-l dăruiască Domnului *totul*, aşa cum promisese deja? Îşi va sacrifica viitoarea căsnicie de dragul lui Dumnezeu şi al chemării Lui pentru viaţa ei?

Vreo trei sau patru pasaje din Biblie îi erau bine cunoscute

Căsătorită cu un martir şi dragi Susannei din momentul convertirii ei, care avusese loc în urmă cu câteva luni. În timpul unui program de tineret de la un sfârşit de săptămână, şi-a îndreptat inima spre unul dintre ele.

Cuvântul Domnului mi-a vorbit astfel:

„Mai înainte ca să te fi întocmit în pântecele mamei tale, te cunoşteam, şi mai înainte ca să fi ieşit tu din pântecele ei, Eu te pusesem deoparte şi te făcusem proroc al neamurilor".

Eu am răspuns: *„Ah*! *Doamne, Dumnezeule, vezi că eu nu ştiu să vorbesc, căci sunt un copil"*.

Dar Domnul mi-a zis: *„Nu zice*: *«Sunt un copil», căci te vei duce la toţi aceia la care te voi trimite şi le vei spune tot ce-ţi voi porunci. Nu te teme de ei, căci Eu sunt cu tine ca să te scap, zice Domnul…*

Ei vor lupta împotriva ta, dar nu te vor birui, căci Eu sunt cu tine, ca să te scap", zice Domnul (*Ieremia 1*: *4 – 8, 19*).

„Am revendicat aceste versete pentru mine însămi. Mi se păreau atât de aplicabile şi de reale. Cu câţiva ani în urmă, mama mea îmi spusese că, dacă avortul ar fi fost la fel de uşor de făcut atunci cum este astăzi, ar fi scăpat de mine fără niciun fel de şovăire. Dar acum citeam cum Dumnezeu însuşi mă plămădise, mă întocmise şi îmi dăduse chip

în pânteceje mamei mele. Aveam un scop şi viaţa mea nu trebuia irosită. În timp ce citeam şi reciteam acele versete, am ajuns la concluzia că nu trebuia să mă căsătoresc cu logodnicul meu, fiindcă Dumnezeu avea alte planuri pentru mine, şi am hotărât să mă înscriu la o şcoală biblică".

Ştiind prea puţine despre şcolile biblice, Susanne a cerut sfatul Elizabethei. Aceasta din urmă a avut rezerve cu privire la anumite colegii, gândindu-se că nu se vor potrivi personalităţii vioaie a Susannei, care putea da naştere unei serii de probleme. O creştină proaspătă şi zăpăcită, gata să testeze graniţele, în mod deliberat sau nu, era departe de a fi candidata ideală pentru unele şcoli.

„Prima oară când am mers la biserică după convertirea mea, m-am îmbrăcat cu noua şi minuscula mea fustă mini. Îmi plăcea foarte tare. Eram atât de mândră de ea fiindcă

Colegiul biblic mi-o croisem singură. Am aflat mai târziu că cineva voise să-mi spună cât de nepotrivită era pentru biserică, dar prietena mea îi zisese: «Nu, nu-i spune nimic încă.» A fost cel mai înţelept sfat pe care i l-a putut da, fiindcă, dacă mi-ar fi spus cineva ceva în etapa aceea, n-aş mai fi călcat niciodată într-o biserică. Când cineva s-a întors de curând la Domnul, este atât de important să i se arate dragoste şi să fie lăsat în pace (cu privire la chestiuni precum îmbrăcămintea). Îşi va da seama şi singur. Exact aşa mi s-a întâmplat şi mie: m-am luminat singură după o vreme, când mi-am dat seama că n-ar fi rău dacă fustele mele s-ar lungi un pic şi dacă tricourile nu mi-ar fi atât de provocatoare".

Deşi Susanne nu se conforma vieţii creştine tipice aşteptate de la ea, era hotărâtă cu privire la ceea ce dorea să facă. Domnul ocupa primul loc în viaţa ei şi El venea înainte de orice altceva. Nici nu-i trecea prin gând să facă vreun compromis; nu avea să şovăie. Susanne avea propriul mod de a acţiona, însă în ce privea relaţia ei cu Domnul, nu avea să piardă vremea degeaba.

J2$ Jurnalul Susannei

Tată, îţi mulţumesc pentru ziua de ieri, pentru confirmarea pe care am primit-o sâmbătă seara şi pentru „da-ul" pe care mi l-ai spus. îl iau ca pe o confirmare legată de cursul „Temelia biblică"...

...*Tu, Doamne, cunoşti toate răspunsurile la întrebările mele. Aştept cu nerăbdare această săptămână de post şi de rugăciune, şi am mari aşteptări. Doamne, umple-mă cu Duhul Tău, curăţă-mi şi*

eliberează-mi inima…

…aşteaptă lucrarea Duhului, ai răbdare, crede în priceperea Lui şi pune-ţi încrederea în El, ştiind că El va împlini voia lui Dumnezeu în modul şi la vremea hotărâte de El…

„Vorbeşte, Doamne, căci slujitoarea Ta ascultă”.

Amin

Căsătorită cu un martir

le vei duce la toţi aceia la care te voi trimite fi le vei spune tot ce-ţi voi porunci. Nu te teme de ei, căci Eu sunt cu tine” (*Ieremia 1: 7 – 3*).

„Ştiam că părinţii mei nu se vor bucura de hotărârea mea de a merge la şcoala biblică, aşa că nu am fost surprinsă de reacţia lor. Au luat-o razna. Credeau că fusesem trasă pe sfoară şi că îmi nenoroceam viaţa, dându-mă pe mâna unei secte fanatice, ciudate şi gata să mă stoarcă de bani. Mi-au spus pe loc că nu-mi vor acorda niciun fel de sprijin financiar sau de altă natură, pentru studiile mele, că voi fi pe cont propriu şi că va trebui să-mi port singură de grijă. Atunci mi-a venit în minte un verset din Ieremia!…”

„Ei vor lupta împotriva ta, dar nu te vor birui, căci Eu sunt cu tine, ca să te scap”, zice Domnul

Când părinţii ei au văzut cât de puternică îi era hotărârea, furia lor s-a transformat în teamă. Cine era grupul acesta de oameni care le controla pe deplin fiica? Ce urmărea şi ce avea să-i facă?

Susanne, în maniera ei tipic însufleţită şi aprinsă, a sunat la colegiu. Ne putem doar închipui dialogul pe care l-a avut, însă, de la capătul ei de fir, ea nu avea niciun fel de dubii că va sosi cât de curând la colegiu. Secretara a încercat să o tempereze puţin, sugerându-i să completeze şi să trimită formularul de înscriere înainte să-i anunţe atât de încrezătoare că se va prezenta în campus.

Susanne nu vedea rostul acestei formalităţi. „Nu am nevoie de un asemenea formular; Domnul mi-a spus că trebuie să merg, aşa că voi veni!” a repetat ea.

Fără a se lăsa încă înduplecată, deşi impresionată de entuziasmul ei, secretara responsabilă de înscrieri i-a răspuns agitată: „Ei bine, e de preferat să vii să vorbeşti cu noi înainte”.

Susanne a râs şi i-a răspuns: „Bine, e-n regulă, şi ce aţi dori să ştiţi?”

Personalul colegiului avea să se obişnuiască mai apoi cu acest mod de a dialoga cu Susanne, ajungând în cele din urmă să o

îndrăgească.

După aprobarea primită din partea păstorului ei cu privire

Colegiul biblic la înscriere (acesta era încă sceptic în legătură cu dorinţa ei, de proaspăt convertită, de a urma un colegiu biblic), Susanne a sosit la Şcoala Biblică „Viaţa Nouă” din Walzenhausen, Elveţia, pentru un curs de trei luni.

Fiind o fată inteligentă, înzestrată cu o minte ascuţită, părea a fi un burete care absorbea tot ce i se preda. Cursul ei s-a încheiat repede (deşi chiar la momentul potrivit, înainte ca rezervele ei financiare să fi secătuit cu totul).

Atunci îndrumătorii şcolii au stat de vorbă cu ea, la o cafea, căutând să o convingă să-şi continue studiile încă trei ani. Susanne fusese o studentă excelentă. Nu-şi pierduse stilul direct şi personalitatea deseori neastâmpărată, însă ei o îndrăgeau. Vedeau mult potenţial în această tânără creştină; credeau că putea fi de mare folos Domnului.

Deşi Susanne era interesată, avea de depăşit mai întâi nişte îndoieli serioase. Era vorba de aceeaşi problemă veche: banii. Ştia că nu urma să primească niciun sfanţ de acasă, aşa că, dacă voia să rămână, avea nevoie de o minune.

„Nu te îngrijora, Domnul va purta de grijă”, i-a spus conducerea colegiului. Susanne s-a gândit că-şi pierduseră minţile. Deşi fusese încrezătoare înainte că acesta era locul în care trebuia să se afle, dificultăţile legate de bani o neliniştea. Nu putea nici măcar să-şi imagineze cum s-ar putea aranja toate. Fusese crescută într-o familie în care banii aveau importanţă, iar a merge înainte, crezând că aceştia vor veni, părea o adevărată nesăbuinţă şi pripeală.

Cu toate acestea, conducerea colegiului nu era dispusă să o lase pe Susanne să plece din pricina lipsei încrederii ei în Dumnezeu. I-au citit Matei 6: 33.

Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui, şi toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra.

Unul dintre lideri i-a spus: „Dacă tu crezi versetul acesta, pune-ţi încrederea în Domnul şi El îţi va purta de grijă”.

Ea s-a uitat la el. „E uşor pentru mine să mă încred în Domnul, dar dacă voi nu primiţi banii...” S-a gândit o clipă la ceea ce spusese şi la contradicţia dintre cuvintele „încredere” şi „dar”. Era o nebunie, clar; i hotărât să rămână timp de trei

Căsătorită cu un martir ani, iar dacă banii veneau, aceasta urma să confirme faptul că făcuse alegerea corectă.

„Doamne, s-a rugat ea, dacă ai idee cum se pot pune toate cap la cap, voi rămâne trei ani”.

Nu a urmat niciun fel de minuni dramatice: nu i-a fost strecurat pe sub uşă un bilet câştigător de loterie, nici nu a primit vreun dar uriaş, Acare să o scutească de grija banilor pentru restul cursului. În schimb, de fiecare dată, chiar în momentul potrivit, o sumă modestă dar precisă de bani îi era dăruită, ajungând într-un fel sau altul în buzunarul Susannei. Aceasta era extaziată. Domnul îi confirma din nou că se afla în locul ales şi la timpul hotărât de El.

ALEGERI ÎN CLASĂ

Prietena Susannei îi sugerase alegerea Şcolii Biblice „Viaţa Nouă”, gândindu-se că aceasta i se va potrivi mai bine decât alte colegii mai conservatoare. Poate că cea dintâi era mai lejeră cu privire la regulile şi la prevederile legaliste, dar cu siguranţă că nu era un sat de vacanţă. Viaţa din campus includea două domenii majore de învăţătură. Mai întâi, cum era de aşteptat, studenţilor li se preda Biblia, după modelul obişnuit al unei săli de clasă. Însă, li se mai cerea să ia şi module care abordau modul de viaţă al ucenicilor creştini, fapt care îi făcea Susannei deosebită plăcere.

„Ziua noastră începea la 5: 30 dimineaţa şi, de obicei, nu se sfârşea decât după 10 seara. Cu siguranţă am reuşit să acoperim multe. Când am văzut prima oară orarul, am fost mulţumită, fiindcă îmi place să fiu ocupată”.

Fără îndoială că aceasta a constituit o bună pregătire pentru anii care urmau pe un câmp de misiune aglomerat. Zilele lungi aveau să facă parte din rutina vieţii Susannei. Programa şcolară prevedea doar două weekenduri libere pe an şi includea o practică de opt luni, pe lângă o excursie misionară de nouă săptămâni în Zair. Timpul nu le permitea studenţilor să meargă prea des acasă, fapt care nu o deranja câtuşi de puţin pe Susanne. Părinţii ei îşi exprimaseră foarte clar poziţia.

Când se afla în Zair, alături de o organizaţie misionară importantă, Susanne a văzut multe locuri deosebite. „Citisem numeroase cărţi despre pădurea ecuatorială, în care ne aflam. Acum vedeam pe pielea mea ce însemna să trăieşti în zona aceea. Când m-am

întors acasă am recitit multe dintre acele cărţi, iar faptul că am putut să vizualizez mai uşor acele locuri m-a ajutat să apreciez pe deplin povestirile misionarilor”.

Odată călătoria încheiată, s-au întors la baza lor din Elveţia. Acolo Susannei i s-a întâmplat ceva deosebit.

Cum se obişnuieşte în multe colegii, şi la şcoala lor urma

să fie ales un reprezentant al studenţilor. S-au remarcat două candidate pentru acest rol: Susanne şi o altă fată. Ambele reprezentau o alegere excelentă şi erau atât de aproape în preferinţele studenţilor, încât era greu de spus care dintre ele va câştiga votul final, care exprima încrederea colegilor de clasă. De fapt, erau atât de aproape, încât studenţii nu se puteau hotărî pe cine să aleagă. Aşa cum era de aşteptat în cazul alegerilor desfăşurate într-un colegiu biblic, celor două candidate îi s-a cerut să se retragă în camerele lor şi să caute să afle, într-o atmosferă de rugăciune, dacă rolul acela li se potrivea. Cele două au făcut aşa, ducându-se fiecare în camera ei.

Fiind creştină de puţin mai bine de un an, Susanne nu era prea sigură ce ar trebui să facă.

A optat pentru singura alegere chibzuită: s-a plecat pe genunchi şi a început să vorbească Domnului.

„Drag Tată ceresc...” S-a oprit dându-şi seama că nu ştia ce să spună. Ce ar trebui să se roage cineva aflat într-o asemenea situaţie?

Susanne şi-a luat Biblia şi a deschis-o la întâmplare. În faţa ochilor ei se afla pasajul din Isaia 60. Pe măsură ce a început să-l citească, şi-a dat seama că nu o interesa dacă va fi sau nu aleasă ca reprezentantă a studenţilor.

Scoală-te, luminează! *Căci lumina ta vine şi slava Domnului răsare peste tine*. *Căci, iată, întunericul acoperă Pământul şi negură mare popoarele*; *dar peste tine răsare Domnul şi slava Lui se arată peste tine*. *Neamuri vor umbla în lumina ta şi împăraţi în strălucirea razelor tale*. *Ridică-ţi ochii împrejur şi priveşte*: *toţi se strâng şi vin spre tine*! *Fiii tăi vin de departe şi fiicele tale sunt purtate pe braţe*.

„În momentele acelea nu ştiam ce însemnau cuvintele acestea pentru mine; nu puteam înţelege şi nu ştiam că erau adresate Sionului, ci, fiind naivă şi tânără în credinţă, am luat pasajul acesta ca fiindu-mi adresat mie, personal. M-am gândit: «Bine, dar e prea mult pentru mine. Perspectiva aceasta

Alegeri în clasă este prea mare.» Nu înţelegeam ce îmi spunea Domnul. Am ştiut însă în clipa aceea că nu trebuia să fiu eu lidera clasei şi că Domnul avea pregătit altceva pentru mine. Le-am spus colegilor şi fata cealaltă a ajuns reprezentanta clasei”.

Fără ştirea Susannei, o altă fată începuse să se roage zilnic pentru ea, cu câteva săptămâni în urmă. Era studentă la aceeaşi şcoală şi Domnul îi pusese pe inimă dorinţa arzătoare de a se ruga pentru prietena ei. Rugăciunea ei specifică era aceea ca Dumnezeu, la vremea hotărâtă de El, să o conducă spre câmpul de misiune dintr-o ţară musulmană. Nu conta în care anume; ea îşi dorea doar ca Susanne să meargă într-o bună zi. I-a spus şi Susannei, căreia i s-a părut puţin stranie ideea că cineva se ruga în mod specific pentru ea.

I s-a părut şi mai ciudat când conducerea şcolii a anunţat că urma o săptămână de post şi de rugăciune. „O nebunie, s-a gândit ea. Au luat-o cu toţii razna!” A fost gata să intre în horă şi s-a alăturat cu bucurie acestui grup „nebunatic” pe care ajunsese să-l îndrăgească atât de mult.

„Prietena mea mi-a dat o carte la sfârşitul acelei săptămâni şi m-a rugat s-o citesc. Se numea *Prea greu pentru Dumnezeu* şi era scrisă de Charles Marsh. Oamenii a căror viaţă era descrisă în ea fuseseră protejaţi de Dumnezeu în mod atât de remarcabil, încât nici măcar mâncarea otrăvită nu îi vătămase. Pentru cineva ca mine, căreia i se părea ciudat conceptul de a vorbi cu Dumnezeu, era incredibil faptul că El răspundea cererilor copiilor Săi într-un asemenea mod. Parcă eram un copil năucit, care gustă pentru prima oară dulciuri sau îngheţată. Voiam să aflu mai mult. Voiam răspunsuri, răspunsuri miraculoase în viaţa mea, la astfel de rugăciuni”.

În cursul următoarelor săptămâni ale acelei luni din 1988, nevoia de credincioşi creştini care să ducă mesajul mântuirii printre musulmani a continuat să iasă în repetate rânduri la iveală. Susanne a început să simtă în inima ei dragoste pentru aceşti oameni şi să-şi dorească să ajungă în mijlocul lor. După încă două luni, când colegiul a organizat o altă săptămână de post şi de rugăciune, dorinţa Susannei a fost confirmată, în urma botezului ei, din cursul acelei săptămâni, a simţit convingerea că, la un moment dat, va sosi vremea să meargă şi să ducă mesajul Evangheliei acestui grup de oameni pierduţi. Entuziasmul şi dorinţa ei de a lucra cu musulmanii din Orient au fost pecetluite. Acesta era începutul unei noi perioade.

O NOUĂ PERIOADĂ

Deşi era dureros de conştientă de chemarea pe care i-o făcuse Dumnezeu, Susanne avea multe de făcut înainte să ajungă să şi-o împlinească. Nu avea bani mai deloc, nu se bucura de niciun sprijin de acasă, iar pentru o femeie necăsătorită, slujirea într-o ţară musulmană era dificilă. Dacă urma să lucreze în altă ţară, oricare ar fi fost aceea, avea nevoie de pregătire, de rugăciune şi de resurse.

„Următorii paşi depindeau efectiv de mine. Aveam în faţa ochilor o hartă mare şi goală a Germaniei. Eram gata să merg oriunde. Nu eram legată într-un mod deosebit de nicio ţară. Însă, cu cât mă uitam mai mult la Germania, cu atât deveneam mai frustrată, fiindcă nu reuşeam să găsesc nimic potrivit. Am început să caut oportunităţi şi în afara ţării. Aveam un prieten cu care mă înţelegeam foarte bine şi care era păstor în Rorschach, unde-mi făcusem înainte practica. L-am sunat şi i-am cerut ajutorul. Mi-a sugerat de îndată o biserică. Mi-a zis: «Ar trebui să mergi la Lindau. Este acolo o biserică înfiinţată de colegiu şi au nevoie de cineva ca tine.»”.

Susanne nu era sigură dacă ar trebui să întrebe la ce se referea, de teamă că s-ar putea să nu-i placă răspunsul. Însă curiozitatea a îmboadit-o să-i ceară să-i spună ce însemnau cuvintele: „cineva ca tine”. El nu era pregătit să-i răspundă. În schimb, a determinat-o să meargă şi să descopere singură.

„Din camera mea de la colegiu văzusem merei luminile de pe această insuliţă din largul Lacului Constance. Le priveam noaptea, curioasă, întrebându-mă cine locuia acolo şi ce se petrecea pe insula aceea micuţă. Acum urma să aflu! În cursul anilor strânsesem o mulţime de lucruri, aşa că am început lunga sarcină a împachetatului. Cu geamantanele în mână, m-am îndreptat spre biserica din Lindau, aflată pe insula din largul lacului. Aceasta urma să fie noua mea casă. Aveam acolo o chiuvetă minusculă, o toaletă şi o cameră în

O nouă perioadă care se desfăşurau lecţiile de la şcoala duminicală (în timpul săptămânii). Asta era tot”.

Datorită bunătăţii lui Dumnezeu, aceasta nu a constituit o problemă adevărată pentru Susanne. Deşi îi plăcea să aibă grijă de ea, nu avea nevoie de o locuinţă luxoasă ca să se simtă fericită. Uneori şi-ar fi dorit un loc mai larg, o încăpere numai a ei, în care să-şi instaleze în voie lucrurile. Cu toate acestea, era mulţumită şi s-a descurcat în condiţiile date.

După încercările de a-şi găsi o slujbă cu ajutorul oficiului forţelor de muncă (unde era văzută ca o persoană fără adăpost), Susannei i s-a oferit ceva de lucru. Trebuia să ridice, să împacheteze şi să livreze anumite mărfuri pentru un angrosist, şi munca aceasta îi plăcea. Bicicleta ei mică şi ruginită, cu frâne scârţâitoare, o purta în fiecare zi la serviciu şi înapoi. Nu avea perspective de a face carieră, dar ea ştia că nu urma să petreacă prea mult timp acolo şi că slujba aceasta era doar una provizorie, până când împrejurările aveau să se schimbe. Evenimentele stăteau să înceapă, chiar dacă ea nu era conştientă de aceasta…

Întâlnirea cu tilmann

„Viaţa Nouă" era o biserică independentă, şi număra vreo cincizeci de suflete. Colegiul biblic o înfiinţase cu câteva luni înainte de sosirea Susannei. Nici după ce s-a instalat în clădire şi s-a familiarizat cu împrejurimile, Susanne n-a reuşit să se dumirească de ce era ea „potrivită pentru biserică". Căutând să afle, şi-a oferit ajutorul celor doi păstori care lucrau acolo cu jumătate de normă. Tocmai absolvise colegiul biblic şi era dornică să se afunde în munca de zi cu zi a unui slujitor creştin. Susanne a fost oarecum surprinsă când cei doi i-au respins oferta, spunându-i să „şadă locului" o vreme şi să vadă ce se va întâmpla.

„Am rămas puţin descumpănită. Mi se părea ciudat ce auzeam. Iată-mă aici, oferindu-mi sprijinul oriunde ar fi fost nevoie de mine, iar ei îmi spuneau să mă relaxez puţin şi să stau să văd ce se va întâmpla. De obicei, bisericile sunt avide după ajutor şi ar întâmpina cu braţele deschise pe oricine şi-ar oferi sprijinul".

Câteva săptămâni mai târziu, care i s-au părut lui Susanne cât nişte luni, s-a întors în faţa păstorilor şi i-a întrebat dacă putea deschide un stand de cărţi în biserică. Observase că nu exista aşa ceva şi se gândise că ar fi fost de folos. Acesta era motivul pentru care era nevoie de ea acolo. La aceasta se referise păstorul acela când îi spusese: „Au nevoie de cineva ca tine". Susanne avea o inimă slujitoare, gata să urmeze direcţia imprimată de conducere, dar fără să se lase cuprinsă de pasivitate. Caracterul ei inovator şi creativ nu-i permitea aşa ceva.

Standul de carte a fost un succes şi congregaţia a găsit cărţile de folos pentru creşterea în credinţă. Dar Susanne nu terminase ce avea de făcut. În localitatea aceea erau mulţi oameni la care şi-ar fi dorit atât

de mult să ajungă; în inima ei ardea dorinţa aceasta. împreună cu un german dintr-o biserică *întâlnirea cu Tilmann* aflată în Austria, în imediata vecinătate, a început un club cu întâlniri săptămânale pentru copiii refugiaţilor. Adunau acolo copii de toate vârstele, de la cei care mergeau în patru labe, până la adolescenţi. Vă puteţi închipui cât de gălăgios putea fi un asemenea grup, iar reacţia comunităţii nu a fost prea entuziastă la început. Susanne a făcut rost de o sală folosită în comun de toţi, cu pereţii de un verde aprins, aflată la subsolul unui bloc. Nu aveau nimic altceva în afară de mese şi de scaune, dar se descurcau şi cu atât. Administratorul era sceptic cu privire la şansele lor de a pune clubul pe picioare, însă le-a permis să folosească încăperea ca să le facă pe plac. În câteva luni de zile, grupul a devenit tot mai cunoscut. Văzând popularitatea crescândă a clubului, administratorul a fost încântat să-i lase să se întâlnească în sala aceea, iar comunitatea era, de asemenea, mulţumită.

MĂ Jurnalul Susannei

„*Cere-Mi, şi-ţi voi da neamurile de moştenire şi marginile Pământului în stăpânire*” (*Psalmul 2*: *3*).

…*Doamne, îţi cer să-mi dai neamurile*!

Este ceva cu neputinţă pentru Dumnezeu? *Nu*! *îţi mulţumesc, Doamne, că la Tine toate sunt cu putinţă. Mă tem eu de moarte sau mă tem să mor pentru Cristos*? *Doamne, îţi mulţumesc pentru încrederea aceasta că un copil al Tău nu trebuie să se teamă de moarte şi că, având această convingere în minte şi în inimă, pot merge înainte, pe calea Ta*.

Lucrarea Susannei nu a rămas neobservată. Păstorii se bucurau de ajutorul ei, pentru că începea să aibă o influenţă asupra bisericii şi asupra zonei învecinate. Unul dintre păstori era recunoscător în mod deosebit pentru sosirea Susannei. Numele lui era Tilmann Geske. Păstor cu jumătate de normă şi muncitor angajat cu jumătate de normă într-un depozit, Tilmann a început să se îndrăgostească de Susanne.

„Tipul ăsta e penibil”, scria Susanne în jurnalul ei, la scurt timp după ce l-a întâlnit pentru prima oară. „Nu face altceva

Căsătorită cu un martir întâlnirea cu Tilmann decât să mormăie tot timpul. Nu reuşesc să pricep ce spune. Şi freza lui e groaznică. Parcă i-ar fi pus cineva un castron în cap şi ar fi tăiat părul care ieşea de sub el, pe lângă faptul că are o claie de păr stufos”.

Susanne îşi poate aminti de parcă ar fi fost abia ieri prima oară

când a dat cu ochii de Tilmann, cel ciudat la înfăţişare. Era înalt, purta mustaţă şi ochelari cu ramă groasă. Cânta la chitară în faţa bisericii, îmbrăcat cu haine pe care doar un hippy le-ar fi purtat.

„Ce fel de om ar umbla îmbrăcat aşa? E groaznic şi penibil!" îşi aminteşte Susanne de gândurile care i-au trecut prin minte. „Nu mi-a plăcut câtuşi de puţin. Din clipa în care l-am întâlnit m-am gândit că era greu de închipuit aşa ceva. Mergeam la întâlnirile de rugăciune, aşa că îl vedeam destul de des. Însă nu reuşeam să înţeleg ce se ruga, fiindcă mai mult mormăia. La un moment dat*, în* încăpere se făcea linişte, şi atunci ne dădeam toţi seama: «în sfârşit, Tilmann a terminat!» îmi displăcea profund stilul lui".

Coincidenţa a făcut că amândoi au fost repartizaţi în acelaşi grup de casă. Susanne nu avea să scape cu una, cu două. După cum spune ea, trebuia să mai supravieţuiască o vreme individului acestuia.

Situaţia s-a înrăutăţit şi mai mult; cei doi ajutau la renovarea unei încăperi din clădirea bisericii, un adevărat coşmar pentru Susanne. „Nu puteam suporta nici măcar să mă aflu în aceeaşi cameră cu tipul ăsta. Pur şi simplu mă băga în sperieţi! Făceam tot ce-mi stătea în putinţă să-l ocolesc, dar nu reuşeam nicicum. În vremea aceea nici nu-mi trecea prin gând că mă plăcea, dar, sinceră să fiu, nu mi-ar fi păsat. Mie îmi plăcea un tânăr dintr-un alt oraş elveţian, aşa că Tilmann nu intra în calculele mele din punct de vedere romantic, cel puţin până când celălalt păstor a început să mă tachineze cu privire la el. «O, e un băiat grozav…», îmi spunea el. De obicei, îi răspundeam: «Da, dar nu e pentru mine…» El nu mă băga în seamă şi o ţinea pe a lui.

Jurnalul Susannei

Doamne, Îţi mulţumesc pentru toate trăirile de care mi-ai făcut parte şi pentru felul în care m-ai călăuzit.

Doamne, învaţă-mă să stau în tăcere înaintea Ta şi să aştept vremea hotărâtă de Tine pentru toate.

Doamne, Tu vezi gândurile şi sentimentele care nu-mi dau pace şi cu care nu ştiu ce să fac. *Cum ar trebui să mă port cu Tilmann*? *în clipa de faţă sunt total confuză*.

Doamne, nu ştiu ce aştept de la el. *Pe de-o parte, mi-e teamă că se va îndrăgosti de mine*; *pe de alta, când sunt în preajma lui încep să mă încerce sentimente pe care nu le-am cunoscut înainte*. *E o nebunie*?!

Doamne, gândurile Tale sunt mai sus decât ale mele şi căile Tale nu sunt căile mele. *Îţi mulţumesc că Tu eşti adăpostul meu, că îmi iei*

toate grijile, temerile şi problemele, şi că Tu mă ajuţi să le rezolv.

Te iubesc, Doamne.

Amin

„*Vreau să te întreb ceva*...”

„VREAU SATE ÎNTREB CEVA...”

Tilmann Geske era timid. Îşi păstra gândurile pentru sine. Perseverent şi harnic, era omul bun la toate când venea vorba de orice nevoie practică. Cu privire la latura romantică, însă, nu era la fel de îndemânatic. Cu toate acestea, ştia că se îndrăgostise de fata aceea cu ochi albaştri. După câteva săptămâni în care se convinsese pe sine că era o mişcare inteligentă, i-a scris Susannei o scrisoare în care dădea glas sentimentelor lui faţă de ea. Susanne se afla într-o tabără, la câteva sute de kilometri distanţă, aşa că Tilmann s-a gândit că era cel mai bine să primească misiva când se afla departe de el.

La întoarcerea ei, când a văzut că nici măcar nu pomeneşte de scrisoare, Tilmann şi-a luat inima în dinţi şi a întrebat-o despre aceasta. Din nefericire pentru el, scrisoarea nu ajunsese la destinaţie.

„Privind în urmă, îşi aminteşte acum Susanne, a fost mai bine că nu am primit-o. Dacă ar fi ajuns în mâna mea şi dacă aş fi citit-o în perioada aceea, m-aş fi speriat. N-ar fi ieşit bine deloc. Cu certitudine că Dumnezeu a pus la cale succesiunea aceea a evenimentelor”.

A.

În ciuda neliniştii pe care o simţea faţă de avansurile lui Tilmann, în atitudinea Susannei faţă de el a început să se vadă o schimbare.

Ajunsese să se sature de condiţiile de locuit din clădirea bisericii, aşa că s-a hotărât să se mute. A găsit o cămăruţă în casa unei doamne în vârstă. Nu era soluţia ideală. Locuinţa nu avea sistem de încălzire şi Susanne trebuia să folosească aceeaşi baie cu proprietara. Nu a trecut mult şi Susanne s-a întors la biserică, rămânând din când în când şi peste noapte acolo.

„Când a venit iarna, în cămăruţa mea era cumplit de frig. Aşa că am început să-mi petrec iar nopţile la biserică, fiindcă acolo era mai cald. Mă gândeam în sinea mea: «Ce rost are să pedalez pe bicicletă dimineaţa până la biserică, să ajung la rugăciune? Mai bine rămân peste noapte acolo.»”.

Tilmann mergea la muncă după-masa, aşa că venea dimineaţa devreme la biserică, să-şi împlinească atribuţiile care ţineau de

lucrare. Fiindcă şi Susanne se afla acolo, cei doi serveau deseori micul dejun împreună. Pentru un bărbat timid-Tilmann se descurca foarte bine.

„Îmi punea mereu întrebări personale şi, prin urmare, destul de ciudate. Mă chestiona cu privire la viitor, la dorinţele şi la planurile mele. Iar apoi continua spunându-mi ce spera el să facă, despre faptul că voia să înveţe să cânte la pian şi altele. Nu observa că nu eram prea interesată, însă nu mi-am dat seama că îmi vorbea astfel fiindcă se îndrăgostise de mine”.

Susanne şi Tilmann petreceau tot mai mult timp împreună. Ea îl ruga deseori să-i împrumute maşina să meargă până la serviciu, la noua ei slujbă de la un atelier de ceramică, iar el era mai mult decât bucuros să o ajute.

În noiembrie, Tilmann şi Susanne s-au găsit din nou împreună, de data aceasta cu ocazia unei ieşiri organizate în weekend de biserica lor, într-un oraş aflat la vreo două ore distanţă. Două maşini aveau să plece de la biserica lor la evenimentul acela. Pentru prima oară, Susanne şi-a dat seama că s-ar putea să înceapă să se îndrăgostească de păstorul acela mormăitor, pe care-l ţinuse atâta timp la distanţă. A fost foarte dezamăgită că nu a putut merge cu maşina lui până la locul conferinţei. Nu era un drum lung, însă acum vedea bine că ajunsese să-şi dorească să petreacă tot mai mult timp împreună cu Tilmann.

„Mi-a trecut dintr-odată prin minte că s-ar putea chiar să-mi placă de tipul ăsta. M-am oprit din ceea ce făceam şi am început să mă rog: «Te rog, Doamne, Te rog. Nu Tilmann, te rog nu mă lăsa să mă îndrăgostesc de el. Ce vrei să faci cu mine?»”.

Poate că aceasta nu era rugăciunea cea mai intelectuală şi mai teologică pe care o rostise vreodată, dar era disperată; disperată să nu cumva să se îndrăgostească de un individ

Căsătorită cu un martir atât de caraghios! Disperată sau nu, se pare că Dumnezeu îi prelucra sentimentele şi că planul Lui urma să se împlinească, indiferent cât ar fi durat procesul acesta.

După încheierea conferinţei bisericii, Susanne urma să se alăture prietenilor de la colegiu pentru altă săptămână de post şi de rugăciune. Atunci s-a trezit că urma să aibă iarăşi nevoie să împrumute maşina lui Tilmann. Pe când o lăsa la destinaţie, s-a întors spre el şi i-a zis, stresată din cauza frecvenţei cererii: „Vreau să te întreb ceva”.

Spre surpriza ei, Tilmann i-a răspuns: „Şi eu!"

Nefiind sigură ce urma să audă, s-a oferit să înceapă prima: „Poţi să-mi împrumuţi iar maşina, te rog?" Tilmann a acceptat de îndată. În clipa aceea i-ar fi putut cere orice, şi el ar fi fost de acord.

„Mulţumesc. Tu ce voiai să mă întrebi?" a continuat Susanne în grabă, aproape uitând să-i mulţumească pentru ajutorul lui generos.

„A mormăit şi s-a bâlbâit o vreme, îşi aminteşte Susanne, iar eu începeam să-mi pierd răbdarea. Se părea că nu-şi dădea seama că eu aveam multe de făcut şi că stăteam cu ochii pe ceas".

„Tilmann, trebuie să mă duc să-mi fac bagajele înainte să plec…"

El a trecut la subiect: „Vrei să te căsătoreşti cu mine?" a rostit în grabă, privind-o direct în ochi.

Luată prin surprindere, Susanne i-a dat singurul răspuns pe care i-l putea oferi: „Ei bine, sunt trei condiţii pe care trebuie să le îndeplinească orice potenţial soţ. Prima: trebuie să fie credincios; a doua: să se fi întors la Domnul înaintea mea şi a treia: vreau să trăiesc într-o ţară musulmană".

Era sigură că ultima cerinţă urma să constituie un obstacol prea greu de trecut, chiar şi pentru un bărbat îndrăgostit. Susanne aştepta să-i audă răspunsul.

„O, e numai bine pentru mine", i-a răspuns el fără să stea pe gânduri. Susanne era să cadă din picioare.

Dintr-odată, graba de a ajunge acasă nu o mai presa la fel de tare. Tilmann i-a împărtăşit Susannei experienţa avută de el în Indonezia şi faptul că-şi dorise dintotdeauna să meargă într-o ţară musulmană, după ce va fi petrecut mai întâi o anumită perioadă lucrând într-o biserică. Ea a trebuit să recunoască în sinea ei că Tilmann nu încerca să o ducă de nas.

„Vreau să te întreb ceva…"

ci chiar voia *cu adevărat* să ducă mesajul Evangheliei într-o ţară musulmană.

Şi-au văzut apoi fiecare de drum, fără să se îmbrăţişeze măcar, dar Susanne s-a angajat să se roage cu privire la propunerea lui în săptămâna de post şi de rugăciune care urma, după care avea să îi dea un răspuns.

„Am aflat ceva mai târziu că Tilmann încercase să-mi pună întrebarea crucială în ultimele patru săptămâni, însă nu se ivise niciodată ocazia potrivită. Privind înapoi, m-am bucurat că nu a

făcut-o, fiindcă l-aş fi refuzat pe loc. Nu am fost pregătită să-i ascult întrebarea până în clipa în care mi-a pus-o. După cum i-am promis, am plecat şi m-am rugat cu privire la propunerea lui, dar după numai o zi mi-am dat seama că propunerea lui venea într-adevăr de la Domnul. Mi-a fost foarte clar; nu era decizia mea, fiindcă, dacă ar fi fost, nu aş fi hotărât niciodată să mă căsătoresc cu Tilmann. Dar Dumnezeu a aşezat toate bucăţelele puzzle-ului laolaltă, iar eu voiam să fac voia Lui. Bineînţeles, mă rugasem întotdeauna ca bărbatul potrivit să apară în viaţa mea, dar crezusem mereu că nu era nimeni care să mi se potrivească. Nu aveam nimic de spus împotriva propunerii lui Tilmann. Nu aveam niciun motiv să îl resping şi simţeam că Dumnezeu mă conducea spre el".

Susanne şi Tilmann nu au vorbit în săptămâna următoare, deşi ea se hotărâse deja. Şi-a ţinut angajamentul şi a continuat să se roage pentru o călăuzire clară din partea Domnului. A fost inundată de o pace deplină cu privire la întreaga situaţie şi ştia că pacea aceasta nu putea veni decât de la Dumnezeu, fapt care o făcea să creadă că era pregătită să accepte propunerea.

JSŞ Jurnalul Susannei *îţi mulţumesc, Doamne, pentru siguranţa deplină pe care mi-ai dat-o că Tilmann este bărbatul potrivit pentru mine*…

Îţi mulţumesc că pot vedea frumuseţea lui lăuntrică şi că mă simt atrasă de el. Acesta este darul Tău cel mai mare pentru mine: faptul că mi-ai dat pe cineva care să-mi stea alături şi care să fie interesat de mine, de persoana pe care o ţin parţial (sau mai degrabă de

Căsătorită cu un martir

„Vreau să te întreb ceva…"

cele mai multe ori) ascunsă în spatele unui zid gros. Îţi mulţumesc că în zidul acesta a apărut acum o crăjpătură adâncă.

Îmi cunoşti temerile legate de o relaţie reală, profundă. Ajută-mă să fiu sinceră şi să mă încred în Tine. Ajută-mă să mă deschid fi să nu-mi fie teamă să vorbesc cinstit şi fără reţineri despre sentimente. Mi-e frică să nu fiu rănită. Îmi doresc o căsnicie aşa cum ai intenţionat Tu să fie şi aş vrea să fiu o soţie după inima Ta…

Doamne, îţi mulţumesc pentru bucuria nesfârşită pe care mi-o *dai. Este minunat să fii îndrăgostit. Îţi mulţumesc că Tilmann nu este la fel de înflăcărat şi de temerar ca mine. El este frâna mea şi mă bucur că este aşa.*

Îţi mulţumesc pentru ajutorul Tău zilnic.
Amin

O lună mai târziu, pe 26 decembrie 1991, cei doi s-au logodit. Nu au avut o perioadă de curtare, asemeni cuplurilor americane sau engleze, ci s-au văzut mai degrabă la biserică şi au stat de vorbă acolo când au reuşit.

Dar cum a rămas cu tunsoarea şi cu hainele lui îngrozitoare? A luat Susanne iniţiativa şi l-a pus la punct?

„De fapt, nu i-am spus nimic legat de părul lui. S-a tuns înainte să ne căsătorim, aşa că presupun că prietenul şi colegul lui păstor, Thomas, i-o fi spus să se aranjeze niţel!"

Dar Susanne nu avea de gând să fie la fel de subtilă cu privire la gusturile lui în materie de îmbrăcăminte. „Nu-mi amintesc decât că, după ce ne-am căsătorit, am vorbit cu el despre hainele lui îngrozitoare. Purta întotdeauna bluze sau cămăşi maro. Eu detest maroul, care nici n-ar trebui să poarte numele de culoare. Porţi negru, alb şi toate celelalte culori, dar nu maro! apoi am început să-i inspectez garderoba şi dacă găseam haine pe care nu le purtase în ultimul an, le dădeam sau le aruncam. Umpleau doar locul degeaba. Aşa că, încet, dar sigur, m-am descotorosit de toate hainele maro.

Nu-i plăcea deloc să-şi cumpere ceva. Dacă mergea să-şi caute haine, trebuia să-l însoţească cineva. Când găseam o bluză, o cămaşă sau ceva potrivit, trebuia să-l silim să o cumpere.

Era destul de calculat cu banii, nedorind să-i cheltuiască pe bunuri de care nu credea că are nevoie. Chiar şi atunci când avea nevoie de ceva nou, Tilmann se gândea că cei cu nevoi mai mari ar trebui să aibă prioritate, dacă era că cumpărăm ceva".

Părinţii Susannei nu susţineau nici acum modul ei de viaţă şi, îndeosebi, credinţa ei. A doua zi după logodna cu Tilmann, cei doi tineri au mers cu maşina să îi vadă. Susanne şi-a sunat tatăl şi l-a avertizat că venea împreună cu „prietenul" ei, să li-l „arate". Având o slăbiciune pentru băutură, l-au găsit pe tatăl ei destul de ameţit când au ajuns. Le-a spus cele mai urâte cuvinte pe care le poate rosti cineva la adresa altui om şi, desigur, Susanne a fost rănită. Cu toate acestea, era hotărâtă să rămână fermă şi puternică. I-a răspuns: „De fapt, nu ai ce să spui împotriva noastră, fiindcă suntem logodiţi. Aşa că las-o baltă!" Tatăl ei s-a răzbunat cu un nou torent de cuvinte urâte, dar ea spuse ce avea de zis.

Au rămas acolo doar o noapte, înainte să „evadeze”.

Jurnalul Susannei

„Domnul cunoaşte pe cei ce sunt ai lui” (*2 Timotei 2: 19*).

Dumnezeu mă cunoaşte pe deplin. El ştie chiar mai bine decât *mine însămi de ce am nevoie. Îţi mulţumesc, Doamne, că mil-ai dat pe Tilmann. îl iau ca venind direct din mâna Ta. Aş vrea să încredinţez relaţia aceasta protecţiei Tale şi să te întreb care este voia Ta şi în domeniul acesta*...

Îţi mulţumesc, Doamne, pentru Tilmann. El este o mare mângâiere pentru mine. Îţi mulţumesc că mi-ai arătat ce urmează să vină, căci acesta a fost doar începutul. Ne aşteaptă un drum abrupt şi alunecos, însă avem un ţel clar înaintea ochilor.

42 *Căsătorită cu un martir*

Doamne, îţi mulţumesc pentru Tilmann. Sunt atât de mulţumită că i-ai împlinit dorinţa de a-i da o soţie. Am ajuns să ne cunoaştem puţin câte puţin şi descoperim cum să lucrăm împreună. Este limpede că suntem foarte diferiţi, dar este fascinant cât de multe avem în comun.

Doamne, văd lucrarea şi călăuzirea Ta. Îţi mulţumesc că Tilmann vrea să ne căsătorim. Nici nu-mi pot închipui cum va fi, dar sunt atât de fericită. Simt o pace profundă în privinţa aceasta. Ieri i-a spus mamei lui despre noi, iar eu i-am spus mamei mele. O, Doamne, sunt atât de fericită1.

Te iubesc, Doamne.

Amin

CHEMAREA TURCIEI

Tilmann Geske şi Susanne Beuter au devenit Dl. şi D-na Geske pe 20 iunie 1992, fără să se bucure încă de susţinerea familiei Susannei (deşi aceasta a participat la nuntă). Nu toţi membrii familiei lui Tilmann erau credincioşi, însă aceştia au sprijinit cel puţin căsătoria lor.

Tilmann avea de încheiat cinci ani de slujire pastorală în Biserica „Viaţa Nouă” (care a devenit în perioada aceea o biserică FEG1), înainte să poată atinge destinaţia visurilor lor: o ţară islamică. Astfel, în cei trei ani rămaşi, cei doi au căutat să afle, prin rugăciune, încotro îi conducea Dumnezeu. L-au întrebat pe Dumnezeu, aşa cum cere Scriptura, căutând călăuzirea Lui.

În fiecare dimineaţă a vieţii lor de familie, înainte ca vreunul dintre ei să plece la serviciu sau să se apuce de îndatoririle zilnice, se

rugau împreună. Discutau chestiunile care le stăteau înainte în ceasurile care urmau şi situaţiile în care aveau să interacţioneze cu alţii, înainte să-şi plece capul în rugăciune şi să-l vorbească lui Dumnezeu. Momentele acestea petrecute împreună înaintea Lui erau de mare preţ.

Cu toate acestea, nu erau pe deplin de acord în toate privinţele. Tilmann înclina să se întoarcă în Indonezia, în vreme ce inima Susannei se legase de Turcia. Din pricina nehotărârii lor şi a faptului că nu ajunseseră amândoi la aceeași convingere cu privire la viitor, au hotărât să mai aştepte puţin, înainte să înceapă să-şi facă planuri. Sperau că, într-un fel sau în altul, vor ajunge la un numitor comun cu privire la tărâmul pe care urma să se stabilească.

Atunci s-au petrecut două evenimente care aveau să se dovedească decisive pentru viitorul lor. Al doilea a decurs din primul. Amândoi au început să se roage pentru ceea ce părea a fi o locaţie logică, şi anume Iranul. Era situat oarecum între cele două ţări şi părea a fi răspunsul la dorinţa lor ele a lucra

Căsătorită cu un martir

Chemarea Turciei printre musulmani. După câteva săptămâni de rugăciune, au auzit despre un prieten al lor de la colegiul biblic, care organiza o călătorie în Iran. Şi-au exprimat interesul de a-l însoţi şi, nu după mult timp, au fost invitaţi să i se alăture.

În paralel cu aceste evenimente se desfăşura planul mai vast al lui Dumnezeu. De câteva luni primeau scrisorile de informare ale unui prieten elveţian care le împărtăşea pasiunea. Atât Tilmann, cât şi Susanne petreceau separat timp citind şi rugându-se cu privire la veştile şi la preocupările împărtășite de fratele acesta.

„Ne-am rugat foarte mult în aşteptarea explorării Iranului. Niciunul dintre noi nu dorea să facă ceva în afara voii lui Dumnezeu, aşa că am continuat să căutăm mai departe să aflăm care erau planurile Lui pentru noi. Iar El a început să ne avertizeze că se putea ca acea călătorie să nu fie potrivită pentru noi. Aveam nevoie de încă patru oameni pentru a porni la drum şi nu puteam pleca până când nu se găseau oamenii potriviţi care să ne însoţească. Am făcut tot ce ne-a stat în putinţă şi ne-am pus încrederea în Dumnezeu, aşteptând să se facă voia Lui, aşa cum ni se spune în Matei 6. În perioada aceea am primit iarăşi veşti de la prietenul nostru elveţian. La scrisoarea lui era ataşată o broşură care prezenta o călătorie de rugăciune în estul

Turciei, care urma să se desfăşoare mai târziu, în cursul acelui an. Aceasta din urmă mi-a atras atenţia şi mi-a stârnit cu adevărat interesul, dar nu i-am pomenit nimic despre ea lui Tilmann, fiindcă nu voiam să se simtă deloc presat. Apoi, ca din senin, într-o sâmbătă dimineaţa, Tilmann m-a întrebat: «Ai citit scrisoarea asta cu motive de rugăciune?» în timp ce mi-o înmâna. I-am răspuns că da.

«Am găsit ceva interesant acolo», mi-a spus el.

M-am prefăcut surprinsă şi i-am zis: «O, ce anume?»

«Au plănuit o călătorie de rugăciune în estul Turciei…»

Pe măsură ce am vorbit despre ea, a devenit limpede că şi el avea aceeaşi idee ca şi mine, adică înclina spre ea mai degrabă decât spre cea din Iran. Deşi mă rugasem pentru Turcia, eram încă uimită, fiindcă aceasta era ceea ce îmi doream să fac, iar Tilmann îmi împărtăşea gândurile”.

Chiar a doua zi au primit un telefon de la liderul care pregătea misiunea în Iran. Erau neliniştiţi, întrebându-se cum va primi vestea retragerii lor din echipă, însă nu aveau de ce să se îngrijoreze: îi sunase ca să le spună că se anulase călătoria, fiindcă nu reuşiseră să recruteze destui oameni.

Telefonul acela le-a confirmat faptul că plecarea în Turcia era ceea ce dorea Dumnezeu pentru ei. Bucuroşi că-şi puseseră încrederea în El şi nu în propriile planuri, s-au pregătit să-şi înceapă „aventura”.

Primele gânduri

„Când am mers în luna de miere, am închiriat o maşină cu care am străbătut Grecia, ajungând până la Istanbul. Am petrecut acolo cel puţin o săptămână, plimbându-ne şi familiarizându-ne cu cultura locului. Am trăit multe emoţii adânci, stârnite de priveliştile, de sunetele, de mâncarea şi de atmosfera de acolo.

Am făcut şi o călătorie cu vaporul, la bordul căruia am întâlnit o familie deosebită. Mama era îmbrăcată cu un chador2, însă felul în care se purta cu copiii şi în care vorbeau unii cu alţii, ca familie, era încântător. Tilmann s-a întors spre mine şi mi-a spus: «Ştii, cred că aş putea lucra printre astfel de oameni!» Acela a fost primul pas spre o posibilă orientare către Turcia.

Ulterior am luat parte la o călătorie de rugăciune în Turcia care a semănat destul de mult cu un dezastru. Amândoi ne-am simţit rău, fapt care a îmbrăcat întreaga experienţă într-un aer destul de dezolant, deşi pot spune că mi-a plăcut ţara din prima clipă. Timpul petrecut de

noi acolo a fost o adevărată bătălie spirituală, fapt care a constituit o pregătire bună pentru viitor. Eu eram însărcinată în a doua sau a treia lună şi-mi fusese rău încă de acasă. Într-o zi mă simţeam mai bine, iar în următoarea mai rău. Tilmann, la rândul său, contractase un virus. Ne era foarte rău şi zăceam amândoi în pat, incapabili să ne ţinem pe picioare. Am străbătut câteva dintre marile oraşe, precum Istanbulul, Mersinul şi Urfa. Pe altele, cum a fost Bătălisul, am fost nevoiţi să le ocolim, din motive de siguranţă. Am înaintat spre graniţa cu Iranul şi apoi ne-am întors din nou la Istanbul. Pe parcursul întregii călătorii, fie mie, fie lui Tilmann ne-a fost rău. Cei care ne-au însoţit s-au gândit că nu vom mai pune niciodată piciorul în Turcia, în urma unei experienţe atât de oribile. Starea mea era atât de rea, încât singura mâncare pe care o puteam înghiţi era cea pentru bebeluşi; descoperisem

Primele gânduri că stomacul meu o tolera până la urmă. Era singura şi ultima mea alternativă; dacă nu aş fi mâncat nimic, ar fi trebuit să mă internez într-un spital. Tilmann trebuia să mă tragă după el tot timpul, fiindcă eram prea slăbită să mă descurc singură. Cu toate acestea, nu m-am temut deloc, nici măcar atunci când am fost nevoiţi să evităm anumite locuri periculoase. Eram conștientă că în spatele acestor încercări stătea Cel Rău, care încerca să ne înfurie; voia să fie sigur că nu ne vom întoarce, dar n-a reuşit decât să mă facă să mă îndârjesc mai tare. Mi-am spus în sinea mea: «Bine, poţi să ne iei orice vrei, dar ne vom întoarce.» Eram ca un copil încăpăţânat.

În vremea aceea ne pregăteam să luăm legătura cu Hans [nu este acesta numele lui real], omul menţionat în scrisoarea cu cereri de rugăciune pe care o primisem. Acesta lucra cu o organizaţie cu care urma să colaborăm şi noi mai târziu, fapt pe care nu-l știam în perioada respectivă. Era toamna târziu şi Michal, fiica noastră cea mai mare, nu se născuse încă. Am simţit încă o dată că Cel Rău încerca din toate puterile să ne împiedice să plecăm undeva, căutând să ne abată de la a căuta să aflăm care era voia Domnului. Cumpăraserăm o maşină la mâna a doua. Nu era cea mai grozavă maşină de pe Pământ, dar era trainică şi de nădejde, calităţi pe care le şi căutam. Am pornit spre Lacul Constance, să ne întâlnim cu Hans, dar ne-am oprit cu puţin înainte de destinaţie, să mâncăm ceva. Dintr-odată, ne-am trezit că nimic nu mai funcţiona la maşina aceea. Nu mai mergea nici în faţă, nici în spate, iar cutia de viteze părea blocată. Nu aveam ce face. În condiţiile în care eu eram în ultimele luni de sarcină, iar Tilmann

obosit de atâta condus, am fost nevoiţi să împingem maşina până într-un loc unde am putut-o lăsa în siguranţă.

Doream atât de mult să ajungem la întâlnirea de la ora patru după-masa, încât am hotărât să mergem cu trenul. În Elveţia, căile ferate nu urmează drumul cel mai drept spre destinaţie, aşa că urma să întârziem puţin, dar ne-am gândit că merita să încercăm. L-am sunat pe Hans, iar el a avut amabilitatea să aranjeze totul, în aşa fel încât să ne aştepte cineva la gară. M-am bucurat atât de mult că am făcut efortul de a ajunge acolo. Am avut o discuţie benefică, iar parteneriatul nostru în lucrare devenea tot mai limpede pe măsură ce povesteam. Hans ne-a sfătuit să mergem la centrul de pregătire al organizaţiei, care se afla în Germania, şi să ne instruim în vederea plecării

Căsătorită cu un martir pe câmpul de misiune. I-am fost recunoscători pentru această sugestie utilă.

În timp ce ne întorceam spre Germania, după călătoria cu trenul, ne-am rugat pentru situaţia maşinii noastre, neştiind ce urma să facem dacă tot nu avea să pornească. Dumnezeul nostru puternic a lucrat în mod minunat: am intrat în maşină şi aceasta a mers strună! Parcă am fi fost într-o scenă a cărţii lui Frank Peretti, *Present Darkness*. La un moment dat, în cursul povestirii, Îngerul Domnului a pus o sabie în dreptul maşinii, împiedicând-o să meargă, după care şi-a ridicat-o. Parcă am fi avut parte de aceeaşi experienţă”.

ÎNCEPUTUL PREGĂTIRII

Dornici să înceapă, Tilmann şi Susanne au început procesul prelung al pregătirii pentru câmpul de misiune. Deşi completarea formularelor necesare nu a durat mult, lunile de pregătire care au urmat păreau să se scurgă cu încetinitorul.

Şi-au continuat studiile în Bournemouth (pe coasta de sud a Angliei), instalându-se la Centrul Creştin de Limba Engleză. Susanne era însărcinată din nou, cu cel de-al doilea copil, Lukas. Din nefericire, au fost nevoiţi să petreacă mai mult timp separaţi, întrucât Tilmann trebuia să-şi finalizeze cursul TOEFL. Astfel că, după ce au privit împreună meciul în care Germania a învins Anglia în Cupele europene din 1996, şi-au luat rămas bun pentru douăsprezece săptămâni. Susanne s-a îndreptat spre casă cu maşina, alături de Michal, fetiţa lor întâi născută.

Susanne a început încă o dată lungul proces al împachetării bagajelor. Aveau nevoie de timp să se pregătească. Apoi Tilmann s-a

întors din Anglia, aşa că au putut participa împreună la cursul final destinat candidaţilor la misiune, care se desfăşura în Germania, pe durata a şase luni.

În multe privinţe, intervalul acesta li s-a părut lung. Încă şase luni de studiu, încă şase luni până când se puteau apuca de treabă. Cu toate acestea, în cele din urmă, timpul s-a scurs destul de repede. Erau multe de învăţat într-un interval scurt. Şi-au însuşit multe deprinderi practice de care urma să aibă nevoie pe câmpul de misiune. Susanne şi Tilmann au urmat toate cursurile împreună, fapt care le-a pus la dispoziţie mult material pentru discuţii.

Au participat la tot soiul de întâlniri interesante, de la unele legate de supravegherea copiilor pe câmpul de misiune, până la altele privitoare la slujirea transculturală. Organizaţia dorea ca personalul ei să fie cât se poate de pregătit pentru situaţiile cu care avea să se confrunte.

Căsătorită cu un martir

„A trebuit să citim un braţ de cărţi înainte să putem merge mai departe. Bineînţeles, trebuia să cunoaştem istoria organizaţiei noastre, lucrarea şi misiunea ei. Ni s-a spus că trebuia să citim cărţi despre plantarea de biserici, ca să fim pregătiţi pentru lucrarea noastră din Turcia, însă nu mi-a făcut prea mare plăcere. Era multă muncă. Încercam să îndeplinesc două sarcini deodată, ca să mi se pară munca mai suportabilă, şi toate acestea în timp ce îl hrăneam pe Lukas”.

Spre finalul acestei perioade, cei doi au fost nevoiţi să informeze familia Susannei cu privire la planurile lor.

Susanne îşi aminteşte: „Să fiu sinceră, nu eram prea afectată de părerea lor. Le-am spus doar că urma să mergem în Turcia şi atât. Le-am explicat în termeni destul de vagi despre ce era vorba şi nu am intrat în detalii legate de organizaţia cu care urma să plecăm; nu avea rost. Le-am spus doar că voiam să ne mutăm în altă ţară şi că Tilmann intenţiona să-şi încropească o afacere, ca profesor de engleză. Ne temeam că, dacă le vom spune mai multe, nu vor face decât să complice situaţia. Urma să lucrăm cu o organizaţie din Turcia, iar aceasta făcea parte dintr-o alta cu privire la care trebuia să păstrăm confidenţiale informaţiile, aşa că era important să fim atenţi. Nu aveam o relaţie bună cu ei, aşa că nu mi-a fost greu să trec sub tăcere aceste amănunte”.

Înainte să li se confirme plecarea, cei doi mai aveau de îndeplinit

o ultimă cerinţă: să treacă interviul organizaţiei. Au fost chemaţi împreună, ca familie, şi s-a discutat situaţia lor.

„Spre încântarea noastră, am fost acceptaţi ca lucrători şi, pe 25 ianuarie 1997, Tilmann, eu şi copiii am fost împuterniciţi să plecăm pe câmpul turcesc de misiune. Cu ocazia serviciului ţinut înainte de despărţire, mi-au dat un verset pe care-l ţin şi acum minte. Era Ioan 15: 16. «Nu voi M-aţi ales pe Mine, ci Eu v-am ales pe voi, şi v-am rânduit să mergeţi şi să aduceţi roadă.» Lui Michal şi lui Lukas li s-a dat un verset din Proverbe 14, care ne-a devenit foarte drag, mai ales în ultimele luni”.

Cine se teme de Domnul are un sprijin tare în El şi copiii lui au un loc de adăpost la El.

PE DRUM

Era o sâmbătă dimineaţă caldă, de septembrie. Tilmann, Susanne, Michal şi Lukas, pe atunci de unsprezece luni, se pregăteau să părăsească Germania, pentru a se îndrepta spre noua lor casă din centrul Turciei. Erau dornici să se stabilească spre graniţa de răsărit, cât mai departe posibil, fiindcă erau puţini creştini acolo. Adana era localitatea cea mai îndepărtată în care le-a permis organizaţia lor să meargă, pentru prima perioadă petrecută ca lucrători în noua lor ţară.

Tilmann se orientase puţin, căutând o maşină potrivită pentru drumul lor de-a lungul Europei, până în Turcia. După numeroase căutări şi negocieri chiar mai prelungi, a reuşit să găsească un microbuz turcesc. (în timpul crizei forţei de muncă din anii ’50 şi ’60, guvernul german semnase acorduri de recrutare de muncitori cu mai multe state, inclusiv Turcia, motiv pentru care mulţi muncitori turci au ajuns să locuiască în Germania.) Era perfect pentru nevoile lor: suficient de mare cât să le poată transporta toate bunurile, pe lângă bonusul de a fi avut înainte un proprietar turc. Tilmann şi-a părăsit pentru câteva momente carapacea lui de om timid şi retras, reuşind să negocieze un preţ de o mie de mărci (în jur de trei sute de lire sterline). Maşina era gata de drum, iar noii proprietari erau entuziasmaţi.

Şi aşa a început încărcarea bagajelor. Genţi de toate mărimile, formele şi culorile, purtând tot soiul de etichete cu descrierea conţinutului, au fost clădite sistematic înăuntru. Maşini de cusut, un computer, setul de scule bune la toate al lui Tilmann, pe lângă o mulţime de alte lucruşoare au fost înghesuite în microbuz. Au

strecurat şi cele câteva piese de mobilier pe care le aveau şi, nu după mult timp, uşile au fost trântite cu zgomot: înăuntru nu mai încăpea niciun ac. Tilmann şi Michal unna să meargă cu maşina, în vreme ce Susanne şi bebeluşul aveau să vină mai apoi cu avionul.

Căsătorită cu un martir

Pe drum

Călătoria se anunţa obositoare şi solicitantă pentru toţi. Microbuzul a fost transportat cu vaporul până în Antalya, în sud-vestul Turciei, după care au condus de-a lungul ţării, până la destinaţia lor: localitatea Adana. Drumul lung şi plin de gropi s-a dovedit a fi unul dintre momentele frumoase din viaţa lui Michal, pe care l-a petrecut alături de tatăl ei, o amintire care nu o va părăsi niciodată. Au râs şi au glumit, ca de obicei, iar Michal s-a dovedit o companie bună pentru Tilmann în ceea ce ar fi fost altfel o călătorie lungă şi însingurată, de patru zile.

Între timp, sărmana Susanne împingea un cărucior prin aeroport, cu altă mulţime de bagaje, de care fie nu se putuse lipsi, fie nu le mai putuse înghesui în maşină, în vreme ce-l purta şi pe Lukas pe şold. Băieţelul nu era din cale afară de fericit. Aeroporturile nu sunt locul ideal pentru petrecut timp cu copiii, cel puţin atunci când ai lăsat casa în urmă şi nu se zăreşte nicăieri vreo urmă de taţi sau de surioara ta. Sărmanul micuţ nu reuşea să priceapă ce se întâmpla.

Lacrimile şi ţipetele lui nu făceau decât să-i complice şi mai mult viaţa Susannei, care oricum începea să se teamă că urma să fie taxată dintr-o clipă în alta pentru excesul de bagaje.

„Am rostit în gând multe rugăciuni-fulger în ziua aceea. Nu aveam deloc bani, nici gheaţă, nici în altă formă, ci numai biletul. Bagajele mele depăşeau limita de treizeci de kilograme cu cel puţin dublu. Era imposibil să mă lase să trec cu atâta greutate şi mă îngrijoram, neştiind ce să fac".

A fost anunţat zborul Susannei, iar acum urma să treacă prin filtrul pentru bagaje. S-a aşezat la rând, cu Lukas încă agăţat de ea.

Ajunsese la jumătate când un angajat al companiei aeriene s-a apropiat de ea.

„Toate acestea sunt bagajele dumneavoastră?" a întrebat-o el.

Temându-se de efectul dezastruos pe care avea să-l producă răspunsul ei, Susanne a confirmat cu inima strânsă.

Văzând privirea perplexă de pe chipul funcţionarului, i-a explicat că se muta în Turcia cu toată familia.

„E-n regulă, veniţi cu mine”, i-a răspuns omul pe un ton surprinzător de calm.

„Nu ştiu câte geamantane sau câte kilograme au trecut prin filtru cu mine în ziua aceea, dar ştiu cu siguranţă că am depăşit limita admisă. Gentile continuau să alunece pe bandă una după alta. După ce au trecut toate, l-am întrebat pe funcţionarul acela cât aveam de plătit, ştiind cât se poate de limpede că nu aveam niciun ban. Acesta mi-a răspuns: «Nimic.» Nu-mi venea să cred. Depăşisem atât de mult limita, încât era de necrezut ce se petrece, însă Domnul îmi auzise strigătul. Funcţionarul ne-a condus spre avion şi, împreună cu Lukas, am urcat la bord. Slavă Domnului!”

ADANA, ÎN ALB ŞI NEGRU

Viaţa din Adana era mult diferită de cea cu care erau ei obişnuiţi, dar Susanne şi Tilmann s-au adaptat curând. Având în inimă dorinţa fierbinte de a duce turcilor mesajul Evangheliei, erau hotărâţi să nu permită greutăţilor legate de limbă şi de cultură, cu care urma inevitabil să se confrunte, să îi împiedice să-şi urmeze chemarea.

Slujba aceasta era mai simplă pentru Susanne decât pentru Tilmann. Pentru prima oară în viaţă, el îşi avea biroul acasă. A trebuit să dea dovadă de flexibilitate în noua situaţie, dar nu era prea încântat de ea. De îndată ce s-a ivit posibilitatea închirierii unui nou spaţiu, a semnat hârtiile necesare şi s-a mutat acolo, pentru a avea parte de un loc în care să poată lucra în tihnă, departe de zgomotul de acasă. De atunci a reuşit să se bucure de momentele în care se întorcea acasă, şi să se relaxeze, fără să se mai simtă constrâns de chemarea biroului din colţul sufrageriei.

Având câteva cărţi scrise în vechea turcă, din vremea otomanilor, Tilmann şi Susanne au început să-şi însuşească limba. Tilmann venea dintr-o familie de lingvişti (mama lui a predat copiilor diferite limbi şi după ce a trecut de optzeci de ani), aşa că el a început să prindă cu repeziciune noţiunile de bază. Abilitatea lui de a învăţa limbi străine fusese atât de bună, încât studiase greaca şi ebraica la colegiu. De atunci începuse să citească pasajele Scripturii pentru momentele lui devoţionale în greaca originală. Pentru Susanne, a fost nevoie de ceva mai mult timp, nu în ultimul rând din pricina faptului că, în cel de-al doilea an de studiere a limbii, a rămas însărcinată

pentru a treia oară, cu Miriam.

Cu puţin timp înainte de sosirea familiei Geske, se deschisese o mică biserică turcească de casă. Cu toate acestea, fiind „străini", nu s-au putut alătura de îndată acelui grup, ci s-au întâlnit cu mica echipă de lucrători din zonă, pentru un

Adana, în alb şi negru fel de biserică paralelă, găzduită pe rând în casa fiecăruia dintre ei. Te poţi simţi singur când eşti departe de casă, slujind într-o ţară străină, aşa că, pentru Tilmann şi Susanne, întâlnirile acestea au fost o mare binecuvântare, şi le-a fost de ajutor prezenţa „colegilor" în vecinătate. Momentele acestea petrecute împreună constituiau o mare sursă de fericire; erau o reală încurajare.

Susanne îşi aminteşte cât au avut de trudit în cursul acelor primi doi ani. „Nu aveam de ales decât să ne petrecem timpul învăţând limba şi obişnuindu-ne cu cultura turcă. Era greu şi, uneori, devenea atât de frustrant. Când nu reuşeşti să deprinzi limba pe cât de repede ţi-ai dori sau când trebuie să înveţi despre-structura tehnică a vocabularului, poate fi uşor să te dai bătut. În astfel de momente, trebuie să-ţi aminteşti ţie însuţi care este motivaţia efortului tău; trebuie să-ţi aminteşti că merită toată truda".

Până când s-au adaptat culturii şi au reuşit să stăpânească destul de bine limba, au rămas doar nişte străini, incapabili să stabilească vreo legătură cu biserica turcă. Acesta era stimulentul perfect pentru ei.

„Nu am trecut niciodată cu adevărat prin ceea ce se numeşte «şocul cultural»", îşi aminteşte Susanne plină de veselie, înainte să facă o pauză. Privind în urmă, poate numi vreo câteva aspecte care le-au solicitat abilitatea de adaptare: „Uneori simţi că situaţia în care te afli nu este prea plăcută. De exemplu, când îţi dai seama că ai fost minţit sau exploatat fiindcă eşti străin. E nevoie de timp ca să te obişnuieşti cu asta".

Dacă stă să reflecteze mai bine, Susanne se îndoieşte că, în adâncul sufletului, te poţi obişnui vreodată cu anumite aspecte: cu privirile iscoditoare şi severe, cu claxonatul maşinilor din zori şi până-n noapte, cu chemarea la rugăciune a muezinului care răsuna de cinci ori pe zi. Până şi cele mai simple sarcini, precum cumpărarea hranei şi pregătirea meselor păreau să ia de două ori mai mult timp. Unele femei erau acoperite din cap până-n tălpi, în vreme ce altora le plăcea să se îmbrace aidoma modelelor lor occidentale, de la MTV.

Multora dintre femeile pe care le-a întâlnit Susanne pe stradă trebuie să le fi fost greu să înţeleagă libertăţile de care se bucura ea: un paşaport cu care putea călători oriunde în lume şi un soţ care o susţinea, care avea încrederea în ea şi care o încuraja să-şi

Căsătorită cu un martir trăiască viaţa din plin. Nedreptatea irită întotdeauna, mai ales atunci când o întâlneşti mereu.

Deşi se obişnuiseră destul de bine cu toate, viaţa din Turcia i se părea lui Tilmann dificilă. El era un om liniştit, căruia îi plăcea să se cufunde în muncă şi să o împlinească aşa cum trebuie. Era extrem de conştiincios şi se dăruia cu trup şi suflet în tot ce făcea.

Susanne îşi aminteşte o ocazie în care Tilmann a ajuns să fie scos din fire.

„De obicei, Tilmann nu vorbea prea mult, dar într-o zi s-a întors acasă de la muncă şi a izbucnit imediat, aproape strigând. Fiindcă era un perfecţionistânnăscut, îl deranja teribil când alţii lucrau de mântuială. În ziua aceea a venit acasă total descurajat. «Copiii ăştia nu vor să înveţe, a început el, şi e atât de frustrant... Nu ştiu nimic după atâţia ani de când învaţă engleza. Ce-o să le spun părinţilor? Copilul vostru nu ştie nimic! N-o să accepte aşa ceva. Şeful meu vrea să le spun pur şi simplu că se descurcă de minune, ca să vină şi mai departe la şcoală, dar n-am de gând să fac aşa ceva.» Poate că soţul meu era tăcut, dar nu-i lipsea pasiunea când era vorba să fie corect”.

După ce au petrecut doi ani de zile în biserica „străină”, dintr-odată, ca din senin, se părea că Dumnezeu voia să schimbe situaţia. Cei doi lideri ai bisericii au plecat în timpul verii, întorcându-se în ţara lor de baştină, Canada. Plecarea lor a lăsat pe umerii lui Tilmann şi ai Susannei responsabilitatea micului grup, chiar dacă aceştia au preferat să o împartă cu colegii lor şi să nu se avânte singuri înainte.

Nu după mult timp li s-a alăturat o altă familie din Germania şi, astfel, au format ceea ce părea, după cum spune chiar Susanne, „un mic club al lucrătorilor germani”. După aceea, au venit şi alţi străini care au intrat în grup, oferindu-le oportunitatea de a petrece o „duminică internaţională” în casa lor. În perioada aceea, participau şi turci la întâlnirile lor săptămânale.

„Slavă Domnului că, în curând, casa noastră a devenit neîncăpătoare, astfel că am fost nevoiţi să ne mutăm în cea a altor prieteni, care era mai spaţioasă. De obicei, eram în jur

Adana, în alb și negru de douăzeci de oameni. Uneori ne strângeam chiar mai mulţi, când eram vizitaţi de grupuri venite în misiune pe termen scurt, îndeosebi din America. Nu eram prea dornici să avem mai mulţi străini la serviciile noastre, fiindcă prezenţa lor nu era întotdeauna benefică, dar ne-am confruntat cu situaţia aceasta şi ne-am descurcat cum am putut".

Lucrătorii nu erau, totuşi, separaţi cu totul de fraţii şi de surorile lor de etnie turcă. În fiecare lună, într-o vineri, aveau parte de o întâlnire deosebită, în care se rugau împreună. Era o ocazie de a se îndemna unii pe alţii, în timp ce fiecare împărtăşea ce reuşise să facă în ultimele câteva săptămâni, într-o lună anume, biserica turcă a împărtăşit nevoia de a avea o clădire mai mare pentru întâlniri, neştiind că şi biserica „străinilor" avea aceeaşi dilemă. Spaţiul lor actual nu mai era suficient.

„Ne-au întrebat dacă eram dispuşi să ne întâlnim în aceeaşi clădire. Era nemaipomenit. Urma ca unii dintre noi să se întâlnească dimineaţa, iar alţii seara. Perfect. Am căzut de acord şi am trecut imediat la treabă. Am găsit o clădire frumoasă pe care o puteam închiria şi, după un pic de renovare, am făcut-o să arate chiar foarte bine. Tilmann, care se pricepea la aşa ceva, a făcut o treabă grozavă. Se pricepea întotdeauna la desene şi măsurători, venind cu o mulţime de idei. Şi astfel, până în ianuarie 2000, proiectul s-a dezvoltat, luând forma unei biserici stabile. Proprietarul ştia care urma să fie destinaţia clădirii, dar nu ne-a pus prea multe întrebări şi a acceptat situaţia. În plus, ca bonus, eram la o oarecare distanţă de alte case, aşa că nu eram nevoiţi să cerem permisiunea vecinilor. Vedeam la lucru purtarea lui Dumnezeu de grijă pentru ambele congregaţii".

Susanne era o persoană care muncea din greu, iar eficienţa ei era sporită de parteneriatul cu talentatul ei soţ. A depus multe eforturi pentru a lega relaţii cu vecinii. Deseori, interacţiunea lor se învârtea în jurul copiilor, iar ea mulţumea deseori Domnului pentru cei trei micuţi ai lor.

„Era atât de uşor să-mi iac prieteni, fiindcă aveam trei copii şi îi puteam duce la grădiniţă. Când ne-am mutat din casă după doi ani, am găsit o locuinţă la capătul străzii principale.

58 *Căsătorită cu un martir* într-o zonă nouă a oraşului. Era un loc grozav pentru Miriam, care avea numai şase luni şi începea să se târască; datorită ei, toate uşile îmi erau deschise, aşa că stăteam în faţa

casei cu vecinii, bând împreună ceai turcesc. Aveam parte de un mediu propice, în care ne puteam relaxa, cunoaşte şi în care le puteam împărtăşi cu timpul viaţa şi credinţa mea. Copiii se distrau să aibă nişte străini ca vecini şi acolo am început cu adevărat să vorbesc limba turcă".

Din nefericire, copiii nu s-au adaptat la fel de repede ca părinţii lor. Lui Michal, cea mai mare, primele luni i s-au părut deosebit de grele. Ea îşi însoţise părinţii şi în Anglia şi Germania. Acum se afla pentru a treia oară într-o altă ţară. Era firesc să i se pară dificil. În primele câteva luni de la mutarea în Turcia, întreba deseori: „Mami, când ne mutăm iar?" Michal era sigură că urma o nouă mutare cât de curând, fiindcă acesta era tiparul pe care-l văzuse până atunci. Atât Susanne, cât şi Tilmann şi-au dat toate silinţele să o asigure mereu că nu urma să se mai mute nicăieri.

Susanne îşi aminteşte limpede modul în care a fost afectată micuţa Michal. „Pentru o vreme, a desenat doar în alb şi negru; nu a mai folosit deloc culorile". Pentru Susanne era greu să vadă influenţa pe care toate aceste mutări o avuseseră asupra fiicei ei. Din fericire, odată cu trecerea timpului şi cu acomodarea în Adana, în desenele fetiţei au început să apară pete de culoare. „Pentru ea, momentul decisiv a fost cel al înscrierii la grădiniţă. Atunci a început să folosească iarăşi culorile vii. Avea aproape patru ani, dar îşi putea exprima gândurile cu o forţă uimitoare. Era limpede că era mai fericită şi că era încântată de grădiniţă".

În ciuda vremurilor mai plăcute care veniseră-Susanne şi Tilmann nu se aflau acolo unde ar fi vrut să fie. Îşi doreau cu disperare să ajungă la cei care nu auziseră deloc mesajul Evangheliei. Voiau să se mute mai departe, spre est, în inima Turciei islamice.

Dar cu ce preţ? în mintea Susannei au răsunat cuvintele pe care le spusese cu ani în urmă: „Tot ce am este al Tău. Tot".

LUCRAREA SE DEZVOLTĂ

Susanne şi Tilmann nu veniseră în Turcia ca să petreacă timp cu străinii, ci cu localnicii. Dacă, pentru o vreme, învăţarea limbii şi acomodarea fuseseră esenţiale, acestea reprezentau doar mijlocul de a-şi atinge scopul. Ei se aflau aici de dragul turcilor. Compasiunea lor pentru musulmanii pierduţi venea din adâncul sufletului lor şi erau gata să o reverse în afară.

Prima oportunitate s-a ivit când o familie de membri marcanţi ai

bisericii vorbitoare de limba turcă a înţeles pasiunea lor pentru comunitatea locală. Aceştia i-au invitat să se alăture bisericii lor, ca să poată pur şi simplu să o observe. Evident încântaţi, cei doi au acceptat de îndată. Astfel, în următoarele luni, au participat la serviciul de dimineaţă al congregaţiei internaţionale şi la cel de seara al celei turce.

„Fiindcă responsabilităţile noastre în ambele biserici au sporit, îşi aminteşte Susanne, am ajuns să fim supuşi unei presiuni tot mai mari. Tilmann predica deseori dimineaţa, în vreme ce eu mă ocupam de lucrarea cu copiii; devenise prea mult. Din fericire, au observat şi alţii situaţia şi au început să pună umărul. Am văzut cu toţii cât se poate de clar că tranziţia noastră spre biserica turcă începea să aibă loc. Acesta era şi scopul pentru care veniserăm”.

Pasiunea şi focul pentru poporul turc i-au condus în mod firesc spre dorinţa de a-L mărturisi pe Cristos acestor oameni. După cum recunoaşte deschis Susanne, ea nu este o persoană insistentă când vine vorba despre Evanghelie. Chiar dacă vorbea cu bucurie despre credinţa ei, nu era omul care să-i îmboldească pe alţii să ia pe loc o decizie. Şi Tilmann era făcut din acelaşi material. În acelaşi timp, nici nu erau genul de oameni care să lase ocaziile să le scape. Tocmai această abordare i-a pregătit să fie buni lideri ai cursului Alfa, destinat

Căsătorită cu un martir celor care doresc să afle mai multe despre creştinism.3

„Întotdeauna participau o mulţime de oameni la curs; erau între cinci şi şapte defecare dată. Am avut nişte tineri care terminaseră armata. [în Turcia, când împlinesc optsprezece ani, băieţii sunt obligaţi să facă stagiul militar, pentru o perioadă de maximum doi ani.] Erau convertiţi de curând, aşa că acest curs le-a oferit o temelie solidă a credinţei lor. Doi dintre ei sunt acum lideri în biserică”.

Faptul că vedeau oameni venind la Domnul i-a umplut pe Susanne şi pe Tilmann de entuziasm. Tocmai aceasta doreau ei să înlesnească prin slujirea lor în Turcia.

Cu toate acestea, tot nu erau satisfăcuţi până când aveau să ajungă în mijlocul unui grup de turci total neevanghelizat. Dorinţa lor de a ajunge parte a unei astfel de comunităţi ardea neîncetat. Ştiau că aceasta ar fi presupus o nouă mutare, care se temeau că va avea un efect negativ asupra copiilor, îndeosebi asupra lui Michal, dar aveau încredere că Dumnezeu ştia ce făcea. Iar ei aşteptau îndrumarea Lui…

PERSONIFICAREA ÎNTUNERICULUI

„Nu vă spăimântaţi şi să nu vă fie frică de ei. Domnul, Dumnezeul vostru, care merge înaintea voastră, Se va lupta El însuşi pentru voi…” (Deuteronom 1: 29 – 30).

„Dar, când vă vor da în mâna lor, să nu vă îngrijoraţi, gândindu-vă ce sau cum veţi spune; căci ce veţi avea de spus, vă va fi dat chiar în ceasul acela” (Matei 10: 7 9).

Îţi mulţumesc, Doamne, că Tu ne treci cu bine prin toate.

Susanne plecase la o conferinţă pentru femei, la ceva distanţă de casă. Conferinţa în sine nu a fost memorabilă, până când a auzit fără să vrea conversaţia a doua femei care stăteau alături de ea. Una îi povestea celeilalte despre mutarea lor iminentă într-un oraş din sud-estul Turciei: Malatya. Era interesant faptul că auzise din întâmplare tocmai secvenţa aceea, într-o perioadă în care ea cumpănea asupra viitorului lor.

Când s-a întors acasă şi a început să-şi despacheteze bagajele, sortând hainele pe care trebuia să le spele, i-a zis lui Tilmann, care era în camera alăturată, ca şi cum ar fi pus o întrebare oarecare: „Ştii cumva unde este Malatya?”

„Poftim?”

Învârtindu-se prin sufragerie, cu mâinile pline de haine murdare, a repetat întrebarea: „Malatya. Ştii unde este?”

Pe faţa lui Tilmann şi-a făcut loc un zâmbet ambiguu, a cărui cauză i-a explicat-o apoi Susannei. Cu numai câteva zile în urmă, se uitase pe hartă, cum făcea deseori, şi dăduse cu ochii de un oraş din răsărit, Malatya. Se gândise în sinea lui

că acesta ar fost un oraş potrivit în care să se mute. Deja se informase în privinţa aceasta.

„Mi-a pomenit că în oraşul acela se afla o universitate bună, ceea ce era perfect pentru Tilmann, fiindcă în perioada aceea se gândea să-şi deschidă propria afacere, ca să înceapă să câştige nişte bani; acesta era scopul lui. Nu urmărea să se îmbogăţească, dar nu voia să depindă de conducerea din Germania pentru finanţare. Tilmann credea că era important să arate comunităţii turce că nu trebuia să depindem de bani străini. Voia să-i înveţe că şi creştinii pot munci, că pot avea o slujbă normală şi că pot duce o viaţă normală, ca nişte

oameni normali.

Când oamenii se convertesc, au tendinţa de a-şi căuta de lucru pe lângă străini, ca să câştige o mulţime de bani din străinătate. Sau vor să lucreze pentru biserică, iar în cazul acesta salariul lor este sub medie".

Evident, Susanne şi Tilmann nu puteau pleca pur şi simplu din Adana, lăsând lucrarea de acolo de izbelişte, dar în inima lor s-a aprins dorinţa de a merge în Malatya, iar entuziasmul lor era „în flăcări". Au început să discute despre aceasta cu ceilalţi lucrători, în timp ce căutau împreună să afle care era voia Domnului. A devenit curând limpede că entuziasmul lor nu era nelalocul lui. Dumnezeu nu-i călăuzea doar pe Susanne şi pe Tilmann într-acolo, ci pe mai mulţi lucrători. Cei doi se opreau mereu pentru a-l vorbi Tatălui, întrebându-L ce să facă şi când anume. Şi acum îşi doreau ca El să controleze toate împrejurările.

Tilmann a deschis în curând, împreună cu un englez, Centrul de consultanţă lingvistică „Drumul mătăsii". (Tehnic vorbind, era o şcoală, însă, din pricina legislaţiei, nu putea fi oficial numită astfel.) Ideea mutării într-un oraş mai mare, în care exista o universitate, părea logică, fiindcă astfel puteau recruta studenţi. „Atunci am făcut mutarea spre Malatya. Am vorbit şi altor cupluri din echipă despre interesul nostru, dar nimeni altcineva nu s-a molipsit de «virusul Malatya». A rămas să acţionăm de unii singuri".

Personificarea întunericului în 2002, li s-a sugerat să facă o călătorie de recunoaştere spre oraşul acela, au căzut cu toţii de acord şi au pus-o la cale.

Susanne şi Tilmann, fără copii, s-au dus până în Malatya în timpul Sărbătorii Zahărului (care urma după Ramadan), ca să vadă cum era zona. Aceasta nu se prea potrivea aşteptărilor lor.

Uitându-se în urmă, la însemnările din jurnalul ei, Susanne îşi aminteşte că prima ei impresie a fost îngrozitoare. Cerul era acoperit de nori de ploaie, gata să-şi reverse stropii asupra oricui îndrăznea să se aventureze afară. Vremea cenuşie, întunecată şi mohorâtă i-a produs inevitabil un sentiment de apăsare. Pe lângă această întunecime, Ramadanul tocmai se încheiase şi, odată cu începerea Sărbătorii Zahărului, toţi oamenii pe care i-au văzut erau îmbrăcaţi în negru, din cap până în picioare, după cum se obişnuieşte în timpul acelui eveniment.

N-ar fi fost de mirare dacă toate acestea i-ar fi făcut să bată în

retragere și să nu se mai întoarcă vreodată. Puteau căuta în altă parte înainte să ia o decizie. Cu toate acestea, după o singură zi petrecută în Malatya, amândoi au ştiut, independent şi la unison, că acesta era locul în care-şi doreau să se stabilească.

Deşi erau nerăbdători să se mute în acest oraş universitar strategic, ştiau că pasul acesta nu va fi lipsit de dificultăţi. Era greu de găsit un loc unde să stea. Majoritatea proprietăţilor disponibile erau de vânzare; cele destinate închirierii erau în mai toate cazurile prea scumpe.

„Doream ca şi copiii noştri să fie implicaţi în mutarea aceasta în aceeaşi măsură ca noi. Aici urma să fie noua lor casă, aşa că voiam să fie fericiţi. Când ne-am întors acasă, după vizita făcută, le-am spus ce văzusem şi care erau posibilele planuri. Păreau puţin indiferenţi faţă de toată povestea şi au continuat să-şi vadă de ale lor, ca de obicei. Însă noi am planificat o altă vizită în Malatya pentru luna mai, ca să găsim împreună o casă şi să vedem cum li se va părea copiilor zona”.

Reacţia acestora a fost cea la care sperau Susanne şi Tilmann.

Când copiii au coborât din maşină şi şi-au ridicat privirea spre orizont, nu au văzut înjur decât câmpii şi lanţuri muntoase.

Căsătorită cu un martir

„Oau, e atât de verde aici, mami!”

Adana era un oraş destul de întunecat, cu sute de clădiri, înconjurate de prea puţină verdeaţă. Malatya era o schimbare binevenită.

Oraşul Malatya, din sud-estul Turciei, se află la poalele Munţilor Antitaurus, la aproape o mie de metri altitudine. Climatul şi solul sunt perfecte pentru cultivarea produsului principal pe care îl exportă: caisele. Verile fierbinţi şi uscate sunt urmate de ierni reci, cu zăpadă, iar pământul este bine udat de afluenţii râului Eufrat.

Zona se mândreşte a fi pe locul întâi în topul producătorilor de caise. Fructele sunt deseori uscate la soare, în livezile oamenilor, după metode tradiţionale. În vremea recoltei, locul e plin până la refuz de caise. De oriunde ai privi oraşul, poţi vedea micile fructe care domină zona.

Totuşi, rămânea nerezolvată o problemă majoră. Familia Geske nu putea face nimic până când îşi găsea o locuinţă, iar posibilităţile erau limitate.

Susanne şi Tilmann au străbătut ore în şir străzile din suburbiile

oraşului, sperând şi rugându-se să găsească locul potrivit. Au început să se frământe arunci când soarele şi-a tras cortina peste vechea lor maşină. Susanne se îngrijora că nu vor reuşi să găsească nimic şi, în cazul acesta, ce mesaj dorea să le transmită Dumnezeu?

Susanne vorbind cu copiii din Malatya

Jurnalul lui Tilmann
<!? «ţţtyW tvWM – jtă Pi

Necati Aydin, Ugur Yiiksel şi Tilmann Geske

R
& uv ui.!

B?
1 îi”.

un
! Up
—
Mei.
t
«*)!
CU
«P

ap
i:.i
2<
i îi *„istă* r
«K>

„
— «?

I.j” 28 °b

. În *rf*. ăâli\v nu u ta.
(jjtâv
O Piv ot W
KJ. JI ! dOC TIW? Ol1 WW*
inţlL (le Yt
TWV1
vu r; gr
pwwn i4. av o
hi. vei
4: i. a h & e.
t
% ivf

fiţooO icâpit, «utiv v-u*

Biblia grecească a lui Tilmann

Clădirea birourilor

Biroul în care au fost ucişi cei trei creştini

Biroul lui Tilmann după cercetările poliţiei

Soarele străluceşte deasupra mormântului

Sicriul este coborât în groapă
*

BNIHN!
Flori pe sicriu

Miriam la mormântul lui Tilmann

I
„V-AM SPUS DEJA, CASA ESTE A VOASTRĂ!"
Speranţa de a găsi o locuinţă atât potrivită, cât şi disponibilă începea să pălească. Aceasta era deja a doua lor vizită în zonă.

Închirierea nu părea posibilă, fiindcă nu găseau nicăieri astfel de oferte, iar cumpărarea unei proprietăţi depăşea cu mult posibilităţile bugetului lor. Preţul de început era optsprezece mii de lire, ceea ce era inaccesibil pentru Tilmann şi Susanne.

S-au întors două săptămâni mai târziu, fără copii, mai disperaţi ca niciodată. După câteva ore de căutări, sosise vremea pentru o pauză atât de necesară. Ca să aibă parte de puţină relaxare şi să întrerupă monotonia condusului printre blocuri, Tilmann a hotărât să facă un tur prin partea mai arătoasă a oraşului. Nu-şi puteau permite să locuiască acolo şi, oricum, nici nu era vreo locuinţă disponibilă, dar ar fi fost distractiv să arunce o privire. Deja văzuseră în dimineaţa aceea vreo două case mai aproape de centrul oraşului, dar aveau nevoie de atât de multe reparaţii, încât preţul cerut nu era realist.

Apartamentele din această zonă nouă a oraşului erau spaţioase, aflate în apropierea munţilor şi înconjurate de iarbă din belşug. Un parc pentru copii se afla chiar peste drum. „Copiilor le-ar plăcea grozav de tare", se gândi Susanne. Chiar atunci Tilmann zări un anunţ „De închiriat", atârnând la fereastra unui apartament de la parterul unei clădiri aflate încă în construcţie. Ştiau că preţul trebuia să întreacă posibilităţile lor, aşa cum se întâmpla mereu dar, nedorind să scape ocazia de a-şi mai dezmorţi puţin picioarele, au sărit din maşină şi s-au dus să arunce o privire.

„Apartamentul era frumos. Ar fi fost locuinţa perfectă pentru noi. Amândoi eram impresionaţi. Camerele erau spaţioase, având suficient loc pentru copii să se joace. Aveam în minte o listă lungă cu ceea ce trebuia să conţină casa potrivită pentru noi, iar aceasta întrunea toate condiţiile; era

Căsătorită cu un martir chiar ce ne trebuia nouă".

În timp ce Susanne începuse să decoreze în gând fiecare cameră, şi-a amintit mica problemă a bugetului lor restrâns. Cu siguranţă că întrecea cu mult resursele lor. Îşi verificaseră de curând situaţia, iar perspectivele nu erau prea încurajatoare, în condiţiile în care erau în minus.

S-au gândit că merita, totuşi, să dea un telefon agentului imobiliar.

„Am trecut direct la subiect. Voiam să ştim cât costa. Ne aşteptam ca proprietarul să ne ceară în jur de 250 de lire pe lună. Am aşteptat cu respiraţia tăiată... 150 de lire! Eram uimiţi, iar el şi-a dat

seama. Ne-a întrebat dacă era prea mult, iar noi i-am spus pe nerăsuflate: «Nu, nu», aproape smulgându-i mâna ca să batem palma. Dându-ne toate silinţele să fim calmi, în ciuda entuziasmului, l-am întrebat dacă ni-l putea închiria nouă, iar omul a fost de acord, de îndată ce-i plăteam un avans”.

Tilmann şi Susanne şi-au scotocit buzunarele. În afară de niscai scame şi o agrafă de birou, nu au găsit altceva decât o bancnotă mototolită de douăzeci de lire. Erau toţi banii pe care-i aveau. I i-au oferit proprietaruluisperând în ciuda tuturor probabilităţilor că vor fi suficienţi. În mod incredibil, au fost. I-a acceptat ca avans pentru chirie, le-a notat numărul de telefon pe o bucăţică de hârtie, a împăturit-o şi şi-a îndesat-o înapoi în buzunar. Le-a promis că-i va suna. Cei doi au pornit spre casă cu problema rezolvată. Situaţia părea să se lumineze din nou. Poate că, în cele din urmă; acesta era locul în care îi voia Dumnezeu.

Trei zile mai târziu, nerăbdarea nu i-a mai dat pace Susannei. A luat telefonul şi l-a sunat pe proprietar. Nu mai primise nicio veste de la acesta şi se întreba dacă nu se făcuse nevăzut cu cele douăzeci de lire ale lor şi cu perspectiva de a avea o locuinţă.

„Mai aveţi încă apartamentul?” s-a interesat ea.

„Da, da! Desigur!”

Dacă îi trăgea pe sfoară, în mod sigur se pricepea să sune convingător. Nerăbdătoare din nou, Susanne l-a sunat iarăşi, câteva zile mai târziu.

„Sunteţi sigur că locuinţa e disponibilă?”

„*V-am spus deja, casa este a voastră*!”

„Ascultaţi, aşa cum v-am spus deja, a răspuns omul puţin agitat fiindcă ea nu părea să înţeleagă, în ciuda asigurărilor lui repetate, casa este a voastră!”

Susanne s-a simţit în sfârşit încrezătoare: casa era a lor. Erau greu de obţinut hârtiile necesare, fiindcă ei erau priviţi tot ca străini, în ciuda dorinţei lor de a se integra în viaţa şi în cultura turcă. Cu răbdare şi cu perseverenţă, Tilmann a fost tot un du-te-vino între diferitele locuri de unde trebuia să obţină tot felul de aprobări. Era partenerul perfect pentru Susanne.

Domnul le pusese în mod minunat la dispoziţie o locuinţă la care nici măcar nu visaseră. Aşteptau plini de entuziasm să vadă ce mai avea pregătit pentru ei.

Slujirea în Malatya

Susanne şi Tilmann au dorit să se strecoare în zona aceea cât se poate de discret. Dacă în Occident putem face comunicate de presă legate de numirea unui nou păstor, în mediul ostil al Turciei nu era potrivită o asemenea abordare. Din nefericire, mutarea nu a avut loc aşa cum plănuiseră. Ziarele şi posturile de televiziune au prins cumva de veste că sosise o familie de europeni, cu copii cu tot. Au publicat fotografii cu ei pe primele pagini, aşa că s-au trezit în topul ştirilor presei locale, care anunţa venirea acestor noi „lucrători". După câtăva vreme, când agitaţia şi isteria s-au potolit, pe când stătea de vorbă cu un prieten, acesta a glumit pe seama situaţiei cu pricina: „N-aţi avut parte tocmai de mutarea liniştită la care speraţi!"

Tilmann era un om de nădejde şi harnic. Deşi era o persoană rezervată, conducea cu succes o afacere de consultanţă, care i-a oferit numeroase oportunităţi de a vorbi cu clienţii despre viaţa şi despre credinţa lui. Când se iveau astfel de ocazii, îi făcea plăcere să împărtăşească despre Iisus cât mai bine cu putinţă.

Când Susanne şi Tilmann s-au mutat în oraş, li s-au alăturat alte trei cupluri, de naţionalităţi diferite: turci, britanici şi sud africani. Reprezentau patru agenţii misionare diferite *şi* vorbeau patru limbi diferite; formau o echipă remarcabilă. În ciuda diferenţelor dintre ei, lucrau bine împreună. Matthew, din Africa de Sud, era liderul echipei. Era un organizator priceput, căruia îi era uşor să strângă oamenii laolaltă. În fiecare lună, biserica lor de casă se strângea la una dintre cele patru familii. La oricare dintre ele s-ar fi găsit, Tilmann era întotdeauna cel care ajuta cu muzica. Era un muzician nemaipomenit.

„Cânta deseori acasă la pianul electric, dar era prea timid să cânte ca să-l audă şi alţii, aşa că punea instrumentul pe căşti. Uneori mă strecuram în spatele lui şi scoteam mufa, ca

Slujirea în Malatya să-l aud, dar nu după mult timp, el o conecta din nou. Era un om smerit, căruia nu-i plăcea atenţia".

Echipa s-a împărţit în două: turcii cu germanii şi britanicii cu cei din Africa de Sud. Se întâlneau în noua formulă în fiecare săptămână, pentru serviciul de duminică dimineaţa, şi, o dată pe lună, se strângeau cu toţii pentru a împărtăşi noutăţile, preocupările şi motivele de rugăciune.

Din păcate, din pricina unor complicaţii legate de viză şi a altor probleme, Matthew, liderul echipei, venit din Africa de Sud, şi soţia lui

au fost nevoiţi să se întoarcă în ţara natală, în 2006. Astfel, au rămas în oraş doar celelalte trei cupluri. Adaptarea la o echipă formată din şase membri nu a fost lipsită de greutăţi. Matthew fusese un pion cheie al lucrării din Malatya, iar acum i se simţea mult lipsa. Deşi era genul de om timid şi retras, Tilmann s-a ridicat în mod admirabil la înălţimea responsabilităţilor sporite care i-au revenit în urma plecării lui Matthew. Seriozitatea lui Tilmann era de mare folos echipei. Permisul lui de muncă expirase de curând, aşa că şi direcţia lucrării lui a trebuit să se schimbe. Fiind un poliglot admirabil, părea firesc să-şi folosească acest dar. Tilmann îşi dovedise deja abilităţile în acest domeniu când un om de afaceri turc i-a solicitat să-i traducă nişte documente germane în limba turcă sau invers. Având în vedere pregătirea lui teologică, Tilmann era omul potrivit pentru a se implica în lucrarea legată de noua Biblie de studiu în limba turcă, muncă pentru care era înzestrat şi care îi făcea plăcere.

„Afacerea lui, Oficiul de Consultanţă «Drumul Mătăsii», avea ca principal obiect de activitate predarea limbilor engleză şi germană, pe lângă care făcea ocazional şi traduceri, înţelegerea limbilor era atât de uşoară pentru Tilmann. Părea a-i fi o a doua natură. Nu putea face traduceri autorizate în mod oficial, pentru că nu era turc şi nu avea aprobările necesare. Puteai avea mult mai multe abilităţi decât un turc, dar, dacă nu erai cetăţean al ţării, nu aveai voie să faci traduceri autorizate”.

Aceasta era una dintre căile prin care guvernul turc încerca să se protejeze şi să-şi promoveze imaginea. Conducerea ţării este extrem de suspicioasă cu privire la străini, mai ales dacă vin din Occident. Oriunde este posibil, sunt stabilite restricţii cu privire la ceea ce au şi nu au voie străinii să facă în cultura turcă. Calificarea lui Tilmann în materie de traduceri venea din Germania, nefiind deci recunoscută de autorităţile turce.

Căsătorită cu un martir

Tilmann şi Susanne cunoşteau o persoană care avea un birou de traduceri autorizate şi care, după ce Tilmann făcea munca de traducere, ştampila şi semna documentele, care deveneau astfel valabile. Cunoştinţa aceasta s-a dovedit a fi un adevărat dar din partea lui Dumnezeu.

Tilmann avea întotdeauna de lucru din belşug, în ciuda timidităţii lui şi a reticenţei în a se promova pe sine însuşi.

„Nu se pricepea să-şi facă reclamă, îşi aminteşte Susanne. N-ar fi spus niciodată că este bun într-un domeniu, ci mai degrabă vedea calităţi sporite la alţii, spunând: «Nu sunt la fel de bun ca...» Se subestima pe sine, iar eu îi ziceam: «Nu face asta! Eşti bun, eşti mai bun decât majoritatea celor de aici.» Dar, cu toate acestea, nu mă asculta”.

Deşi Tilmann mergea prin întreprinderi şi prin birouri prezentându-şi afacerea şi munca de traducere pe care o putea face, rezultatele nu erau spectaculoase. El era mulţumit dacă-şi putea vedea de munca de traducere, în biroul lui. Umblarea din uşă în uşă pentru a-şi promova afacerea nu era punctul lui forte. Cea mai mare parte a comenzilor venea prin reclama din gură în gură sau în urma revenirii clienţilor serviţi deja, fapt care constituia o adevărată încurajare. Aceasta însemna că era bun în ceea ce făcea, chiar dacă el nu era dispus să o recunoască.

„Traducea tot felul de documente. Era căutat şi de funcţionarii de stat, care-i cereau deseori să îi ajute cu traduceri în germană. Trei sferturi din producţia de caise a lumii provine din Malatvă, aşa că avea de lucru şi pentru companii care aveau nevoie de traduceri pentru produsele lor. Pe scurt, Tilmann preda sau traducea oricui îi solicita serviciile”.

Folosindu-şi abilităţile muzicale, Tilmann, alături de alţii, era implicat în organizarea unui serviciu de Paşti la un hotel din oraş, Altin Kayisi. Chiar dacă lucrătorii nu puteau lansa o invitaţie deschisă tuturor (din motive legate de siguranţa lor), şi-au dat toate silinţele să cheme pe cât mai mulţi dintre cunoscuţii lor la evenimentul acela. Era duminica Paştelui, iar oaspeţii îşi ocupau locurile în sală. De obicei, unul dintre lucrători stătea la uşă, pentru a saluta oamenii, dar şi pentru a-i urinări din ochi pe aşa numiţii „participanţi deosebiţi” (termen

Slujirea în Malatya folosit pentru a-i desemna pe oamenii care se poartă sau care arată suspect şi care ar putea produce tulburări). Însă astăzi nu se putea ocupa niciunul dintre ei de sarcina aceasta, fiind cu toţii prea ocupaţi cu altele, aşa că responsabilitatea a căzut pe umerii Susannei. Nu era o problemă pentru ea, fiindcă era obişnuită să o facă. În timp ce oamenii soseau, a recunoscut majoritatea feţelor.

Serviciul a fost deosebit-dezvăluind într-adevăr mesajul lui Iisus pentru cei prezenţi. În afară de trei oameni care au plecat după vreo cinci minute, totul a decurs normal. Nimeni nu ştia că, peste doar

câteva zile, viaţa lor urma să se schimbe.

Jurnalul Susannei

Drumul care ne stă înainte este abrupt şi alunecos. Probabil că singura cale de a-mi arăta dragostea faţă de musulmani este de a fi persecutată de ei.

Dincolo de suprafaţă

Puţini oameni au reuşit vreodată să vadă dincolo de timiditatea lui Tilmann, însă cei care au trecut de această faţadă au descoperit un adevărat gentleman. Patru persoane au reuşit, în timp, să-l cunoască pe omul acesta mai bine decât oricine. Erau soţia şi cei trei copii ai lui. Stând într-o după-masă în sufragerie, şi-au amintit de soţul şi de tatăl lor, atât cu bune, cât şi cu rele…

Susanne bea ceai şi ronţăia ceva, iar Lukas privea pe jumătate la televizor, intervenind întruna în conversaţie. Fetele şedeau câte una de fiecare parte a mamei lor. Miriam îşi învârtea şuviţele de păr pe deget, făcând din când în când câte un comentariu.

Susanne, cea care îl cunoştea de cel mai mult timp şi cel mai bine, începu.

„Era bun la sport", zise ea, înainte să se oprească, amintindu-şi-l pe terenul de sport. Era înalt, aşa că era avantajat la canotaj şi la ciclism. „Era ca toţi ceilalţi: îi plăcea să câştige! La conferinţele pe care le pregătea organizaţia noastră, era întotdeauna un meci de fotbal între participanţii din diferitele zone; de exemplu, Istanbulul contra Malatyei". Lukas ciuli urechile. Ştia ce urma. „La ultima conferinţă la care am mers, a câştigat echipa noastră, din Malatya. Am jucat şi eu, şi Lukas, împreună cu Tilmann, iar Lukas a înscris…"

Înainte ca Susanne să-şi termine fraza, Lukas o întrerupse plin de entuziasm: „Eu am înscris golul final", exclamă el, arătând că nu moştenise nicio urmă din timiditatea tatălui său. Susanne se îndreptă spre vitrină şi, plină de mândrie, ne arătă trofeul câştigat de familia ei.

Aşa cum face orice fiinţă de gen masculin, fie că are zece ani sau şaptezeci, Lukas începu să descrie fiecare clipă a meciului, încheind cu golul final. Evident, fusese un gol nemaipomenit, care pecetluise victoria.

Dincolo de suprafaţă

Cu un zâmbet care trăda mândria, Susanne începu să-şi depene iar amintirile. „Era atât de mândru de fiul lui şi de trofeul pe care-l câştigaseră pentru echipa noastră. Ca orice tată, era extaziat de

realizarea puştiului său.

Poate că Lukas nu a moştenit smerenia tatălui său, zise Susanne cu un chicot cunoscător, dar fără îndoială că îi seamănă la abilităţile sportive. De fapt, continuă ea, amintindu-şi parcă deodată că mai avea doi copii, Michal şi Miriam îi seamănă la fel. Lui Michal îi place baschetul, iar Miriam a început de curând să meargă la înot şi se descurcă foarte bine”.

În ciuda trofeului câştigat, pentru Susanne şi Tilmann, conferinţele organizaţiei presupuneau întotdeauna mult efort. Nu că n-ar fi fost bune sau utile, dar erau de obicei departe, astfel că aveau de petrecut până acolo câte optsprezece ore în autobuz. Cum se întâmplă tuturor, munca lor avea şi aspecte mai puţin plăcute.

„Nu mă înţelegeţi greşit, spuse Susanne, chiar ne place să stăm între oameni şi să ne întâlnim colegii, dar conferinţele sunt destul de costisitoare şi ne era destul de greu să ne motivăm să participăm la ele”. Susanne se opri, ca şi când ar mai fi vrut să spună ceva, neştiind dacă era bine să o facă sau nu. Îndrăzneala ei îşi spuse cuvântul, iar ea spuse ce avea pe inimă: „Preferam să ne eschivăm de la conferinţă anul acesta, aşa că am căutat din greu o scuză care să ne motiveze absenţa”. Cu toate acestea, familia Geske a participat în cele din urmă, alegându-se astfel cu noi amintiri preţioase, atât pentru echipă, cât şi pentru membrii ei.

Sosise vremea să trecem la un alt subiect, despre care Susanne putea vorbi fără să dea de bucluc, fapt pe care-l ştia şi ea.

„Şi-a dorit întotdeauna copii, chiar şi atunci când eram proaspăt căsătoriţi. Când au venit în familia noastră, obişnuia în fiecare seară să se joace cu ei înainte să meargă la culcare. Alegea ceva distractiv, în care ne puteam implica toţi, precum remi sau transformarea sufrageriei într-o scenă pentru tot soiul de reprezentaţii, de la Blues Brothers la simple maimuţăreli. Când mă uit în urmă, îmi dau seama că momentele acelea petrecute în familie erau cu adevărat deosebite pentru noi”.

Tilmann nu avea să-şi irosească nici talentul muzical. În condiţiile în care lecţiile de instrument erau atât de scumpe, el şi-a învăţat copiii să cânte la pian. Michal, fiind cea mai mare, r

Căsătorită cu un martir a reuşit să prindă cel mai mult.

Şi Susanne avea însă de contribuit la aceasta. „Responsabilitatea mea era să-i pun să exerseze, în vreme ce Tilmann le spunea cum să o

facă. În ultimele săptămâni, Michal şi Tilmann cântau deseori, acompaniindu-se cu pianul, încercau cântece noi, compuse de Tilmann. Era încântător să-i văd cântând împreună”.

Apoi unul dintre ei interveni, amintindu-şi talentul tatălui lor de a pregăti fără reţetă cele mai grozave prăjituri din lume. „O, da, prăjiturile lui!” dădu Michal afirmativ din cap. Privirea plină de încântare de pe faţa ei arăta că erau într-adevăr bune.

Lui Tilmann îi plăcea să slujească. Duminica dimineaţa, devreme, se furişa din pat, nedorind să o trezească pe Susanne. După ce-şi încheia studiul pentru dimineaţa aceea, mergea în bucătărie şi începea să coacă pâine sau nişte prăjiturele. Aroma deosebită a aluatului care se încălzea în cuptor îi întâmpina pe cei ai casei când se trezeau. Copiii săreau în grabă din pat şi îşi croiau drum spre bucătărie. Deşi erau mai dornici să şterpelească vreo bucăţică de prăjitură decât să-l bage în seamă, lui Tilmann îi făcea plăcere să-i aibă în preajmă.

Tilmann nu se mulţumea doar să facă întotdeauna curat după ce folosea bucătăria, dar se oferea să o ajute pe Susanne ori de câte ori o vedea luptându-se cu treburile casei. Fie că era vorba de o tigaie arsă ori de o pată de grăsime care nu voia să se lase spălată, nu-i plăcea să o vadă pe Susanne chinuindu-se singură, aşa că prelua el sarcina.

Tilmann era mai mult decât un soţ grijuliu şi un tată amuzant. Era şi un om spiritual, capabil să-i înveţe pe alţii şi să predice. Fiindcă studiase greaca şi ebraica la colegiu, continua să-şi folosească aceste cunoştinţe şi când îi învăţa pe alţii. „Era un luptător devotat, în rugăciune. Petrecea deseori momente prelungi jugându-se pentru prieteni, pentru familie şi pentru vecini. îl admiram mult pentru asta”, îşi aminti Susanne.

Tilmann era destul de îndemânatic şi în materie de reparaţii şi de bricolaj. „Dacă aveam nevoie de ceva pentru casă, el făcea desenul şi îl ducea la tâmplar. La un moment dat, a avut nevoie, de exemplu, de un suport pe care să-şi aşeze pianul, însă, când am avut banii necesari, nu a mai găsit meseriaşul care să-l facă; apoi, când l-a găsit, rămăseserăm fără bani! Aşa era viaţa. Tilmann a improvizat, însă, ceva, încropind

Dincolo de suprafaţă un suport temporar din nişte lăzi vechi pentru transportat strugurii”.

„Tilmann se purta ca un copil când venea vorba de festivităţi

precum Crăciunul. Făcea ca întregul eveniment să fie foarte distractiv! Chiar şi atunci când eram doar noi, ca familie, nu ne era greu să ne distrăm împreună, râzând şi sărind pe canapele cu copiii. Făcea pe claunul, iar copiii erau grozav de încântaţi. Nu era genul de tată care cumpără o mulţime de cadouri. Nu-i plăcea să facă asta.

Într-un an, când se apropia ziua lui de naştere, i-am zis: «Ştiu ce o să-ţi cumpăr, fiindcă n-o să-ţi iei niciodată singur asta…» iar el m-a întrebat: «Ce?» «Un computer nou.» A protestat din nou, spunându-mi: «Nu, nu», dar nu m-am lăsat convinsă. Aşa că i-am cumpărat un laptop nou. Sora lui îi cumpărase o bicicletă de ziua lui. El mi-a cumpărat imprimanta din birou drept cadou, iar apoi a folosit-o pentru nevoile lui! Nu era genul de bărbat romantic, care să cumpere lănţişoare şi altele asemenea, dar mie îmi plăcea aşa cum era”.

O împrejurare anume ilustrează perfect caracterul lui Tilmann. „Când îmi închid ochii şi mă gândesc la Tilmann, îl văd aşa cum era în vacanţe. îl văd şezând liniştit pe plajă, cu copiii, bucurându-se de strălucirea soarelui şi construind castele de nisip. Semănau mai degrabă a clădiri adevărate decât a castele de nisip. Era incredibil ce erau în stare să facă. Liniile erau întotdeauna erau atât de precise şi de perfecte. Aşa era Tilmann. Când făcea ceva, fie el cât de simplu şi de banal, precum un castel de nisip de pe o plajă, ieşea perfect; întotdeauna dădea tot ce avea mai bun”.

Dacă Susanne ar fi încercat să-şi ascundă dragostea pentru Tilmann, nu s-ar fi descurcat prea bine, fiindcă înfăţişarea ar fi trădat-o. Chipul îi strălucea şi ochii îi scânteiau. Tilmann avea greşelile lui, cum le avem cu toţii, dar avea şi calităţi neîndoielnice.

„Nu trebuia să se dea peste cap ca să petrecem momente plăcute cu copiii, deşi uneori făcea şi asta. Era mulţumit să stea alături de ei nefăcând mare lucru, ci doar povestind împreună cu glas scăzut. Era o privelişte fermecătoare”.

Căsătorită cu un martir

Susanne şi Tilmann nu obişnuiau să stea treji până târziu. Tilmann se trezea destul de devreme pentru momentele sale devoţionale, aşa că prefera să meargă la culcare la puţin timp după ce instalau copiii în pat. Uneori însă, se întâmpla să fie ispitit să mai stea treaz o vreme, dacă era vreun film cu James Bond la televizor. „Nu ne prea uitam la televizor şi nici nu mergeam la cinema, nici măcar când eram în Germania, îşi aminteşte Susanne. Preferam să rămânem acasă

şi să citim sau să ne relaxăm împreună”.

Într-o seară, însă, imediat după Paşti, Tilmann stătuse treaz până mai târziu, urmărind un film. Nu-i stătea în obicei să facă asta, însă filmul acela îi captase interesul, fiindcă înfăţişa viaţa împăratului roman Nero (54 – 68 d.Hr.). Nero a fost un om brutal, crescut într-o familie instabilă. A ajuns împărat la numai şaisprezece ani. Zece ani mai târziu a avut loc unul dintre evenimentele cele mai importante ale domniei lui: incendiul care a mistuit Roma în anul 64. Nero se afla în Antium când a izbucnit incendiul în Circus Maximus. Focul s-a întins şi a ars cu furie timp de nouă zile. Când s-a întors, Nero a început să reconstruiască oraşul, fapt care i-a determinat pe unii să-l suspecteze că el ar fi pus la cale incendiul, ca să facă loc unui nou oraş, ridicat în cinstea lui. Nero, care avea nevoie de un ţap ispăşitor în această situaţie, a hotărât să-i învinovăţească pe creştini, pe care i-a persecutat cu brutalitate. Persecuţia a îmbrăcat diferite forme: unii au fost sfâşiaţi de câini, în vreme ce alţii au fost transformaţi în torţe care au luminat grădinile şi petrecerile lui Nero.4

Tilmann era nerăbdător să discute filmul cu Susanne. „Am vorbit despre persecuţie. Ne era greu să ne închipuim că nişte oameni ar putea fi măcelăriţi şi arşi de vii, ca în vremea lui Nero. Ştiam, desigur, că astfel de atrocităţi se întâmplau încă în multe părţi ale lumii, dar nu ne puteam imagina că ni se vor întâmpla nouă”.

Martirajul poate fi definit drept „moartea aplicată ca urmare a aderenţei unei persoane la o credinţă sau la o cauză religioasă”. 5 Noi ne gândim de obicei la moartea fizică a cuiva, aşa cum este firesc în majoritatea cazurilor, dar există şi un martiraj spiritual la care trebuie să se supună cei ce cred în Cristos. Pentru aceştia, este necesară moartea sinelui. După

cum scrie Michael Tait în *Live Like a Jesus Freak*, „Chiar dacă nu suntem chemaţi să ne jertfim viaţa, trebuie să ne jertfim modul de viaţă. Trebuie să condamnăm la moarte căile noastreegoiste şi să mărşăluim într-o altă cadenţă. Atunci lumea îl va vedea pe Iisus”. Da, este nevoie de curaj ca să fim plini de îndrăzneală şi de pasiune pentru Cristos în lumea zilelor noastre dar, în adâncul inimii, ştim că El nu merită nimic mai puţin.

„Dave Goodman, care a slujit ca misionar în Turcia cu mai bine de douăzeci şi cinci de ani în urmă, a fost împuşcat mortal în oraşul

Adana, unde am locuit şi noi, dar acesta fusese contactul nostru cel mai apropiat cu persecuţia. Nu eram atât de naivi încât să credem că aceasta nu mai avea loc sau că nu putea ori că nu avea să ni se întâmple şi nouă, dar părea atât de îndepărtată. Tilmann nu se temea că ni se putea întâmpla ceva, însă spunea că trebuie să fim pregătiţi pentru eventualitatea în care am trece pe acolo. Cu toate acestea, nu te poţi pregăti niciodată cu adevărat pentru aşa ceva”.

Jurnalul Susannei

Cred că este atât de minunat, Doamne, faptul că Tu mi-ai confirmat planul Tău pentru mine pe când eram necăsătorită fi că mi-ai pregătit drumul să merg singură în lumea musulmană. Apoi mi-ai dăruit un soţ. Ţi-am dat Ţie viaţa mea, iar Tu m-ai binecuvântat din belşug. Îţi mulţumesc pentru că ai un plan, iar eu vreau să fiu ascultătoare şi să merg pe calea TA...

Când mă gândesc la preţul pe care eu şi Tilmann l-am putea avea de plătit în viitor, inima mea s-ar putea umple de îndoieli. Dar Iisus este mai mare decât ele. El are toată puterea şi toţi banii din lume. El *nu doar că poate, dar chiar ne va ajuta, căci aşa ne-a promis. Unde-mi este credinţa*?

Doamne, ia credinţa mea, întăreşte-o în faţa ispitelor Satanei şiajută-mă să alerg la Tine.

ÎNTÂLNIREA LOCALNICILOR INTERESAŢI

Tilmann şi-a început ziua cum făcea întotdeauna. Ceasul deşteptător a sunat la ora 5: 35, trezindu-l din somn. La 5: 45 era gata pentru rutina zilnică, începându-şi ziua cu rugăciune. Aproape fiecare zi din viaţa lui de după convertire se desfăşurase în felul acesta. Tilmann considera rugăciunea şi studierea Bibliei ca fiind o parte esenţială a vieţii de zi cu zi, nu doar pentru slujitori, ci pentru fiecare creştin.

„Era extrem de disciplinat. Oriunde ne-am fi aflat, chiar şi atunci când eram în vacanţă, se trezea devreme, în zori, ca să citească din Biblie. Dacă se întâmpla să nu reuşească dimineaţa, atunci trecea după micul dejun direct la studiu. În anii petrecuţi împreună, ca soţ şi soţie, a lăsat să treacă doar una sau două zile fără să citească din Biblie sau să se roage. Ce exemplu şi provocare constituia pentru mine! De aş fi fost şi eu la fel de disciplinată.

După o oră petrecută în rugăciune şi studierea Scripturii, începea să pregătească micul dejun pentru restul familiei. Susanne nu

era o persoană matinală, fapt pe care Tilmann l-a descoperit curând după ce s-au căsătorit. Fiind plin de gentileţe şi înzestrat cu o inimă slujitoare, a considerat că era privilegiul lui ca, în fiecare dimineaţă a celor cincisprezece ani de mariaj, să o trezească pe Susanne cu un sărut blând, spunându-i că micul dejun era gata.

Contabilul lui Tilmann venise din Adana ca să pună în ordine registrele pentru verificările Gărzii financiare, aşa că familia s-a bucurat să servească micul dejun împreună cu el. La ora 7: 30, Michal a plecat la şcoală cu autobuzul. O oră mai târziu, au pornit şi Lukas şi Miriam.

Avându-l prin preajmă pe Edwin, contabilul, Susanne şi Tilmann nu şi-au mai dat sărutul de rămas bun, pentru a-l scuti pe acesta de vreun sentiment de stânjeneală.

„Telefonul meu a sunt pe la 10: 15; era Tilmann. Avea

Iniiihiinui localnicilor interesaţi nevoie de nişte bani în plus pentru contabil şi m-a întrebat dacă-i puteam duct1 eu la birou, fiindcă el nu putea scoate alţii din bancă. Aveam suma necesară şi m-am dus cu ea până la brutăria din apropierea biroului lui, unde stabilisem că urma să ne întâlnim. Mă aştepta acolo şi i-am înmânat banii. Nu eram prea încântata că iar trebuia să dăm bani altora, în vreme ce nu ne ajungeau nici nouă pentru nevoile curente, dar aveam încredere în judecata lui. Aveam de gând să-mi cer scuze în seara aceea pentru tonul folosit".

Tilmann şi-a luat rămas bun de la soţia lui şi a început să urce scările spre biroul lui. Gâfâind din pricina efortului, când a ajuns sus, a dat banii contabilului. Şi-a dat jos flanelul şi l-a împăturit cu grijă, aşezându-l pe fotoliu, alături de umbrela lui. Era nerăbdător să-şi continue munca de traducere pe care o începuse şi şi-a reluat-o de unde rămăsese. Uşa a rămas întredeschisă, în vreme ce lucrătorii Necati Aydin şi Ugur Yiiksel se pregăteau să se întâlnească în camera alăturată cu cinci musulmani interesaţi de creştinism.

Ei trei lucrau deja împreună de o bucată de timp. Deşi Tilmann, ca de obicei, avea o atitudine umilă în relaţia cu ei, cei trei erau atât prieteni, cât şi colegi.

Necati şi Ugur se întâlneau de ceva vreme cu diverşi oameni, unii convertiţi de curând, alţii interesaţi să afle mai multe, pentru a studia Scriptura. Era o activitate riscantă, dar, în ciuda pericolului la care ştiau că se expuneau pe ei înşişi, precum şi familia lor, considerau

o pierdere orice altceva, faţă de importanţa împărtăşirii adevărului despre Cristos, oricât de primejdioasă ar fi fost aceasta.

Începând din luna decembrie, cei doi se întâlniseră regulat cu doi tineri, care arătaseră un oarecare interes. Necati îi spusese soţiei lui, Shemsa, că nu se simţea în largul lui în prezenţa unora dintre presupuşii oameni interesaţi de Cristos. „Nu sunt prea sigur că interesul lor este real", îi mărturisise el. Shemsa, optimistă din fire, îi spusese să nu se îngrijoreze prea mult. Dorea să-l ştie în siguranţă, dar amândoi erau conştienţi de faptul că lucrarea lor era una riscantă şi că încrederea în Dumnezeu era indispensabilă. „Dă-le o Biblie, îi spusese ea lui Necati, şi roagă-te să se schimbe".

„Spuneţi-mi doar ce ştiţi".

Trecuse puţin de ora două după-masa, când telefonul Susannei sună. Era Shemsa, ai cărei glas suna isteric. Îşi pierduse suflarea, vocea îi tremura şi se lupta să-şi stăpânească lacrimile.

„Susanne, trebuie că s-a întâmplat ceva", i-a zis în grabă. I-a explicat că primise un telefon neaşteptat de la un alt credincios din Izmir (fost Smirna), de pe coasta de vest a Turciei, aflată la sute de kilometri distanţă. Telefonul semăna cu cel pe care-l dădea acum Shemsa, întrebând ce se petrecuse în Malatya, fiindcă se răspândise ştirea că avusese loc ceva grav în zona aceea.

În clipa aceea, în mod firesc, Susanne se gândi la ce putea fi mai rău. Nu putu să-şi scoată din minte faptul că încercase să-l sune pe Tilmann pe telefonul mobil înainte de prânz, dar, în mod neobişnuit, nu reuşise să dea de el.

„A intrat automat robotul, ceea ce nu se mai întâmplase până atunci. Tilmann nu-şi închidea niciodată telefonul. Situaţia era alarmantă. În momentul acela, mă gândisem că i se terminase bateria; aveam de gând să-l întreb în seara aceea ce se întâmplase; începeam să mă neliniştesc".

Nici Shemsa nu reuşise să dea de soţul ei. Cu cât încercau să-i găsească, sunându-i, cu atât le sporea frustrarea şi încordarea.

Susanne, Shemsa şi Emma (o prietenă bună a Susannei, care locuia în apropiere) îşi sunau acum frenetic prietenii şi colegii, încercând să afle ceva concret.

Chiar atunci sună cineva la uşa Susannei. Era o vecină din aceeaşi scară. O întrebă dacă aflase ştirea despre moartea unui canadian în oraş, în apropiere de locul unde lucra Tilmann. Fiindcă

Susanne era străină, vecina se gândise că, poate, cunoştea persoana în cauză. Neştiind să se afle vreun canadian în Malatya, Susanne încercă să-i stoarcă mai multe detalii.

doar ce ştiţi".

Se părea că incidentul avusese loc chiar în clădirea. În care se afla biroul lui Tilmann, unde Susanne mergea rareori. Din nefericire, ştirile de pe canalele turceşti erau atât de confuze, încât nu ajutau la nimic. Susanne era sceptică în ce le privea, fiindcă nu ştia să se alte niciun canadian în oraş; erau doi americani, dar nici urmă de canadieni.

Vecina se oferi să o ajute cu tot ce putea, promiţând că se va întoarce dacă va mai afla altceva.

„Telefonul suna întruna. Toată lumea făcea tot ce-i stătea în putinţă să afle ceva demn de crezare. Încercam în continuare să-l sun pe Tilmann, dar fără succes. Deveneam tot mai frustrată. Copiii urma să iasă de la şcoală, iar eu nu înaintasem deloc cu cercetările mele. Eram atât de încordată!"

Amintindu-şi că vecina se oferise să o ajute, Susanne o sună. Optimismul scădea cu repeziciune. S-au înţeles ca vecina să-i ia pe Lukas şi pe Miriam de la şcoală, în vreme ce Michal urma să se întoarcă singură cu autobuzul, după alte vreo două ore, ca de obicei.

Vremea trecea, dar rapoartele nu erau cu mult mai clare. Devenea însă evident că se întâmplase ceva grav în clădirea în care lucrau Tilmann şi colegii lui. Susanne sună la Poliţie, sperând că va putea primi nişte informaţii. Poliţiştii erau la fel de confuzi ca toată lumea.

A ieşit apoi la iveală faptul că doi bărbaţi fuseseră duşi la spital. În mod firesc, Susanne căută să afle mai multe detalii. Nu reuşi… până când i se confirmă că un turc, pe nume Emre, şi un străin care purta o cruce ajunseseră la spital.

„Tilmann nu purta cruce. Nu era genul de om care să poarte aşa ceva. Am întrebat de ce naţionalitate era străinul, dar, ca de obicei, Poliţia nu a putut confirma nimic. Singura lor dovadă că omul acela nu era turc era crucea de la gâtul victimei; în ochii lor, un turc nu ar fi purtat niciodată aşa ceva". Nu era o dovadă prea solidă, dar era suficientă pentru ca Poliţia să tragă acea concluzie. Mai apoi, Susanne şi prietenii ei şi-au dat seama că era vorba despre Ugur, colegul lor.

Neştiind încă unde se afla Tilmann şi incapabilă să-l contacteze,

Susanne luă legătura cu spitalele din vecinătate, cerând cu disperare informaţii. Telefonul nu înceta să sune. Prietenii şi colegii sunau mânaţi de aceeaşi dorinţă: de a li se confirma cele auzite. Apoi telefonul sună din nou.

„Îmi pare rău să aud veştile”, a spus cel care sunase.

Presupunând că se referea la incertitudinea situaţiei, Susanne acceptă compasiunea arătată de cel ce suna, dar, în timp ce acesta repeta aceleaşi cuvinte, Susannei i se opri inima în piept când îl auzi spunând: „Îmi pare rău să aud vestea morţii...”

Susanne scoase un ţipăt şi închise telefonul nerăbdătoare. Ce se petrecea? se grăbi să ajungă la spitalul din vecinătate, împreună cu Lukas, cu Miriam şi cu Emma. Au fost întâmpinaţi la intrare de un grup de poliţişti.

Aceştia au fost, ca de obicei, reţinuţi în privinţa informaţiilor. I-au spus Susannei că trebuia să o ducă imediat la secţie, ca să îi ţină familia sub protecţia Poliţiei, în timpul desfăşurării investigaţiilor. Din fericire, cei doi copii mai mici erau cu ea. Michal era încă la şcoală, neştiind nimic despre evenimentele teribile care se desfăşurau înjur.

Era evident că poliţiştii ştiau mai multe decât îi spuseseră ei. Telefoanele sunau în continuare. Susanne fu martora unei conversaţii scurte, urmate de mâzgălirea unor notiţe pe o hârtie şi de o agitaţie nesfârşită. Ce anume îi ascundeau?

Susanne şi copiii au stat în sala de aşteptare a secţiei. Lukas şi Miriam începeau să se neliniştească.

„Mami, a întrebat-o Lukas, ce se întâmplă? Ce i-au făcut lui taţi? Când îl putem vedea?”

Susanne nu i-a putut răspunde.

„Nu ştiu, Lukas, chiar nu ştiu”, îi zise cât de blând cu putinţă, mângâindu-i faţa şi căutând să-şi ascundă lacrimile. Susanne dorea să fie puternică de dragul copiilor ei, deşi tânjea să fie alături de Tilmann la fel de mult ca ei. „Roagă-te ca taţi să fi fost doar rănit”, îi spuse ea.

Cei trei rămaseră în sala de aşteptare, ameţiţi din pricina zarvei şi a nesiguranţei. Miriam îşi legăna picioarele înainte şi înapoi sub scaun. Lukas era mai apatic, jucându-se cu fermoarul jachetei. Nu-i plăcea deloc situaţia. Erau ţinuţi în sediul Poliţiei, ca nişte prizonieri. Încăperea era luminată de două becuri slabe, acoperite de pânze de păianjen şi de praf, care-şi dădeau toată silinţa să o facă şi mai

întunecată. Un bâzâit gros se auzea de undeva, iritându-i pe toţi.

Telefonul mobil al poliţistului aflat mai aproape de ei sună din nou şi urmă o altă conversaţie grăbită. Acesta închise telefonul, se ridică brusc de pe scaun şi închise uşa dinspre sala de aşteptare. Susanne îl putea vedea prin fereastra încăperii, vorbind cu glas scăzut celorlalţi poliţişti. Ceva nu

„Spuntfi-mt doar ce ştiţi”.

era în ordine; îşi dădu scama de asta. Poliţiştii îi ascundeau informaţiile, iar ea nu putea să stea cu mâinile în sân.

Se ridică într-un acces de furie. Intră în încăperea alăturată, trântind uşa în urma ei.

Poliţistul o privi surprins; era evident că nu se aştepta la o confruntare. În ciuda staturii ei firave, Susanne îl apucă pe comandantul-şef de haină.

„Spuneţi-mi ce ştiţi, îi ceru ea. Spuneţi-mi dacă soţul meu e mort sau viu”. Văzu privirea de pe chipul poliţistului. „E mort?”

Răspunsul avea să-i frângă inima.

„Da”, îi zise ofiţerul.

„TĂTICUL VOSTRU A MURIT”.

Nimic nu te poate pregăti pentru acest răspuns înspăimântător. În aceeaşi fracţiune de secundă, lumea Susannei se fărâmă în bucăţi.

Mâna încleştată pe haina poliţistului îi dădu drumul, moale. Trupul îi era amorţit, iar mintea înţepenită. Făcu un pas înapoi, bâjbâind după clanţa prăfuită a uşii din spatele ei. Lukas ştiu că ceva nu era în regulă de îndată ce văzu chipul de o paloare cumplită al mamei lui.

Susanne se prăbuşi pe canapeaua veche, între cei doi copii. îi trase aproape, cum îşi strânge cloşca puii sub aripi. Sprijinindu-se unii pe alţii, stăteau strâns îmbrăţişaţi. Cum poate spune o mamă copiilor ei că tatăl lor a murit? Cum le poate explica acestora că viaţa tatălui lor a fost curmată, evident înainte de vreme? Ce pot face copiii, când îşi văd mama căutând cu disperare să-şi ascundă lacrimile?

Nu ştiau.

Michal nu era încă împreună cu ei. Nu aflase nici acum despre cele petrecute în ziua aceea. Coborî din autobuz puţin după ora cinci după-masa şi porni spre casă, pe străzile prăfuite.

Când îşi scoase pantofii din picioare, ca să intre în casă, se trezi întâmpinată de o armată de prieteni şi de lucrători. Casa zumzăia de

obicei de activitate, dar ce se petrecea acum era neobişnuit; Michal îşi dădu imediat seama că ceva nu era în ordine. Mama ei nu se întorsese încă acasă de la sediul Poliţiei, unde avea de rezolvat nişte treburi. Deşi casa era înţesată de oameni, se simţi singură şi izolată.

Lukas şi Miriam sosiră acasă mai devreme, cu nişte prieteni care-i aduseseră. Întâlnirea cu sora ei o copleşi pe Miriam. Zdrobită de durere, fugi în camera ei şi trânti uşa în

„/, îi *icul vostru a murit”.*

urmă. Michal încercă să afle de la Lukas: „Ce se petrece?” El refuză să-i răspundă, insistând că mama lor urma să-i spună. Cu buza de jos tremurând, fugi şi el în camera lui.

Aflată încă în sediul Poliţiei, Susanne era frustrată din pricina formalităţilor legale, care luau atâta timp. Pe măsură ce orele se scurgeau, devenea tot mai neliniştită, la gândul că Michal va afla vestea de la vecini sau de la televizor. În ciuda eforturilor ei de a-i zori, poliţiştii nu dădeau niciun semn de grabă. Nu avea de ales decât să îşi sune fiica. Întreaga zi se dovedise a fi un coşmar, înrăutăţit acum de faptul că era nevoită să-i dea fiicei lor la telefon vestea despre uciderea tatălui ei.

r

Mulţi companii! *multă singurătate*

Multă companie; multă singurătate

Susanne avea impresia că se află în transă şi nu-şi putea ascunde starea. Potrivit obiceiului turcesc, casa s-a umplut de vizitatori dornici să ajute. Parcă semăna cu locuinţa înţesată de oameni pe care o vizitase Iisus în capitolul 5 din Evanghelia după Luca. Când are loc moartea cuiva, ospitalitatea orientală se ridică la cel mai înalt nivel, incluzând mese pregătite trei zile la rând, atât pentru a-i casei, cât şi pentru musafiri.

Susanne şi-a dat seama dintr-odată că, atât părinţii ei biologici, cât şi cei adoptivi ar fi trebuit să afle direct de la ea veştile. Nu şi-ar fi dorit nici în ruptul capului ca familia ei extinsă să audă ştirea prin intermediul mass media. îi era greu să sune acasă, aşa că a început să le scrie un email. Luptându-se să vadă ecranul printre lacrimi, le-a spus tot ce ştiav

În ciuda ostilităţilor desfăşurate ani de zile, s-au oferit să facă tot ce le stătea în putinţă să o sprijine. Erau gata să vină imediat cu avionul, să o ajute cu pregătirile pentru înmormântare şi să aibă grijă

de copii. Deşi şi-ar fi dorit să-i vadă, Susannei nu-i era prea clar ce urma să se întâmple în următoarele câteva zile. Părinţii ei nu mai fuseseră până atunci în Malatya şi ar fi avut nevoie de timp ca să se adapteze culturii, pe lângă faptul că le-ar fi trebuit mereu un translator. A reuşit să-i convingă să rămână deocamdată pe loc. Poate că, ceva mai târziu, ar fi putut veni…

Casa familiei Geske s-a transformat dintr-un paradis liniştit într-o intersecţie aglomerată, prin care s-au perindat tot soiul de oameni, fiecare jucându-şi propriul rol. Unii s-au ocupat de copii sau au ajutat cu procedurile legale, care erau deopotrivă complicate şi încâlcite, în vreme ce alţii au pregătit masa pentru familie şi pentru mulţimea de musafiri. Dar, în mijlocul agitaţiei, lipsea o persoană importantă.

Susanne şedea pe canapea cu picioarele încrucişate, în colţul sufrageriei. Era servită cu ceai turcesc, careţi era parcă turnat la nesfârşit. În timp ce sorbea apa colorată de ceai dintr-o cană mare, aşezată pe o farfurie de metal, lacrimile începură să-i brăzdeze obrajii. Entuziasmul care-i lumina de obicei faţa dispăruse, înlocuit de paloare. Nemişcată şi mută, Susanne privea în gol, cu ochi inexpresivi.

O mână blândă îi atinse braţul, trezind-o din amorţeală.

„Te-ai gândit unde ai vrea să fie înmormântat Tilmann?” o întrebă o prietenă grijulie.

Susanne îşi şterse o lacrimă, căutând să oprească un alt şuvoi. îi răspunse prietenei ei că nu era sigură ce-şi dorea să facă. Ştia doar că voia ca el să fie înmormântat, nu incinerat, dar nu se gândise la alte detalii.

Fu convocată o întrunire scurtă de familie. Desfăşurată în germană, avu loc prima întâlnire în patru, nu în cinci, a familiei lor. Susanne credea cu tărie că nu trebuia să decidă de una singură. Deşi copiii erau mici, lipsiţi de experienţă în această privinţă şi încă şocaţi de cele petrecute, Tilmann fusese tatăl lor, aşa că aveau dreptul să îşi spună cuvântul în luarea unor hotărâri atât de importante.

Erau în joc multe chestiuni însemnate, legate de cultura turcă şi de viitorul familiei.

Luară hotărârea în câteva clipe, în ciuda implicaţiilor ei uriaşe. „Taţi a murit pentru Iisus, în Malatya, iar noi suntem aici ca să zidim o biserică; aşa că ar trebui să rămânem şi să o zidim”. Copiii erau siguri că aceasta doreau să facă, iar Susanne fu de acord. Discuţia era

încheiată.

Trupul lui Tilmann urma să-și găsească odihna în Turcia. Pasul următor era acela de a încerca și de a găsi o cale pentru ca înmormântarea să poată avea loc în Malatya. Iar faptul acesta nu era tocmai ușor.

ȘI ACUM, ÎNCOTRO?

Deși hotărârea fusese luată, Susanne cunoștea prea bine ramificațiile statutului ei de curând dobândit. O femeie singură, chiar și o mamă singură nu se bucura de prea multă considerație în Turcia. Ca în multe alte țări, femeile fără soț au parte de o viață dificilă din punct de vedere social. Pot fi izolate cu ușurință, mai ales dacă au dat naștere unui fiu. Deși acesta din urmă va fi, evident, mult mai tânăr decât mama, se va bucura de mai mult respect încă din clipa nașterii, pentru simplul fapt că este bărbat. Dar Susanne simțea că se afla pe o poziție puțin diferită. Fiind străină, era văzută de societate într-o altă lumină, chiar dacă Tilmann nu mai era în viață. Acum, după moartea lui, puteau accepta cu mai mare ușurință faptul că o străină poate fi singură, chiar dacă avea trei copii.

Era miercuri seara, când Susanne primi un telefon. Era o fată care spunea că-i fusese elevă lui Tilmann. Auzise despre crima petrecută și dorise să ia legătura cu Susanne. Voia să ajute.

„Nuray era directoarea unei organizații pentru drepturile omului din Malatya. Mi-a zis că dorea să mă ajute. M-a sunat din nou a doua zi, iar eu i-am spus că voiam să-l îngrop pe Tilmann într-un cimitir armean, singurul loc de veci creștin din zonă. «Nicio problemă», mi-a răspuns ea și mi-a promis că se va ocupa de asta. Știam că era nevoie de o mică minune pentru ca ea să a primească aprobarea de a-l înmormânta pe Tilmann acolo. În după-masa acelei joi, împreună cu prietenii noștri ne-am adunat la un hotel din afara orașului, pentru un timp de rugăciune. Am avut parte de momente deosebite, în prezența mai multor păstori și credincioși veniți din întreaga Turcie. Ne-am bucurat de un sentiment veritabil de unitate și de dedicare”.

După încheierea întâlnirii de rugăciune, au sosit la hotel câțiva reprezentanți ai organizației pentru drepturile omului.

aducând cererea pe care o redactaseră și care urma să fie trimisă conducerii Bisericii Armene, detaliind solicitarea Susannei de a-și îngropa soțul în cimitirul acesteia. „Nu a trebuit decât să-mi trec

numele pe ea, să-mi scriu data naşterii şi să o iscălesc. Ei s-au ocupat de restul”.

Susanne nici nu îndrăzni să se gândească ce avea să facă dacă Biserica Armeană îi respingea cererea. Nu avea alte opţiuni.

„În afara acelui cimitir, nu exista nicio altă posibilitate, fiindcă toate celelalte erau musulmane. Eram atât de bucuroasă că A exista o alternativă creştină pe lângă cele turce tradiţionale. În absenţa ei, aş fi fost nevoită să-i duc trupul înapoi în Germania”.

Decizia ei de a-l înmormânta pe Tilmann într-un cimitir creştin din Turcia nu s-a bucurat de o aprobare entuziastă, în vreme ce turcii se trudeau să o înţeleagă, compatrioţii ei germani nu reuşeau să vadă chemarea ei pentru Turcia şi, astfel, să priceapă de ce dorea să-l înmormânteze pe Tilmann în Malatya. Până şi directorul Serviciului de Investigaţii în materie de crimă organizată de pe lângă Ambasada Germaniei şi-a dat toate silinţele să o convingăsă ducă trupul lui Tilmann în Germania şi să-l îngroape, acolo. Însă ea nu a vrut să asculte. Oricât ar fi protestat ceilalţi, Susanne se hotărâse. Obstacolele au fost depăşite şi, deşi pesimiştii spuneau că nu era posibil („Nimeni n-a mai fost îngropat acolo de zece ani”), Susanne nu avea de gând să dea înapoi.

Perseverenţa a dat în cele din urmă roade. A primit o scrisoare de aprobare, prin care i se împlinea dorinţa. Munca fizică presupusă de săparea mormântului a necesitat implicarea directă a Susannei şi a colegilor ei. Prietenii musulmani nu aveau voie să ia parte la pregătirea gropii unui creştin.

S-au trudit din greu, fiindcă pământul era uscat şi tare. Parcela care fusese alocată familiei lor era acoperită de bolovani. Nu aveau să reuşească singuri să sape o groapă destul de adâncă. Pământul stâncos din cimitirul armean le-a amintit în ziua aceea de pilda semănătorului din Matei 13: „Când un om aude Cuvântul privitor la împărăţie şi nu-l înţelege, vine cel rău şi răpeşte ce a fost semănat în inima lui”. Biblia ne spune că, atunci când sământa Cuvântului cade într-un loc stâncos, nu are rădăcină şi rezistă puţină vreme. Ucigaşii lui Tilmann auziseră cu siguranţă Evanghelia de la

Căsătorită cu un martir lucrătorii creştini din zonă, dar, din nefericire, inima lor se dovedise a fi un loc stâncos.

Dumnezeu le-a văzut nevoia de un echipament mai bun pentru săpat şi li l-a pus la dispoziţie. Numai El poate înmuia inimi de piatră şi

poate înfăptui ceea ce pare imposibil. Familia Geske învăţase foarte bine că munca lor în Turcia ar fi fost zadarnică fără sprijinul Stăpânului.

Mai rămânea acum o singură problemă. Când avea să fie scos de la morgă trapul lui Tilmann? Urmau să aibă loc teste nesfârşite şi autopsia. Cum se întâmplă în majoritatea privinţelor în orient, ritmul de lucru era diferit de cel din Vest…

ZVONURI ŞI MINCIUNI

Presa din întreaga lume a dat buzna la uşa Susannei; fiecare jurnalist dorea cu disperare să intre în posesia ştirilor şi a fotografiilor de ultimă oră sau, de preferat ar fi fost, a unui interviu în exclusivitate. Trecuse o zi de la moartea lui Tilmann, iar veştile despre acest eveniment încă se bazau mai mult pe zvonuri. Diferite rapoarte se răspândeau pe internet la fel de repede cât puteau fi scrise. Din păcate, acurateţea lor nu părea la fel de importantă ca viteza propagării. Grupurile creştine au fost induse în eroare. Rapoarte care exprimau în mod firesc groaza şi preocuparea, precum şi scrisori cu motive de rugăciune au fost trimise în grabă din bisericile din Turcia şi răspândite în întreaga lume.

Mulţi dintre cei care au căzut în plasă şi au crezut rapoartele despre mutilarea şi castrarea înfiorătoare a celor trei, trimiţându-le mai departe, privesc în urmă cu regret. Deşi nu-i poate învinovăţi nimeni pentru că au crezut că acele relatări erau adevărate, acum este limpede că ele nu au fost decât o combinaţie între senzaţionalul căutat de mass-media şi propaganda musulmană. Musulmanii devotaţi şi extremişti care au celebrat atacul erau dornici ca acesta să fie privit ca unul îndreptăţit şi eroic. Cu cât părea mai gravă atrocitatea, cu atât erau mai lăudabile faptele lor.

Acum, când crima era înfăţişată ca fiind mai puţin gravă decât se crezuse iniţial, erau îngrijoraţi că lumea îi va desconsidera, neluându-i în serios, aşa cum se cuvenea.

Fiind conştientă de manevrele şi de exagerările lor, Susanne a făcut tot posibilul să evite presa. Creierul nu-i funcţiona logic şi nu se simţea în stare să le spună ceva coerent. Ca să nu declare ceva ce ar fi regretat mai apoi, a preferat să tacă. Aceasta până când colegii ei din biserică, la fel de

reţinuţi până atunci ca şi ea, au văzut oportunitatea pe care o avea de a vorbi astfel despre Cristos. Probabil

că nu urma să i se pună la dispoziţie o oră de transmisie televizată pentru a predica Evanghelia, fiindcă nu aceasta ar fi urmărit crainicul, dar cine ştie ce ar fi reuşit, totuşi, să spună? în timp ce bătăile la uşa ei au continuat, Susanne a devenit tot mai convinsă că, poate, era înţelept să facă aşa, adică să folosească această oportunitate şi pe oricare alta, aşa cum porunceşte Scriptura.6

În vreme ce un poliţist îi păzea uşa, iar treburile casei erau îndeplinite de alţii, Susanne şi-a dat toate silinţele să aştearnă câteva gânduri pe hârtie.

A rupt o bucată de foaie dintr-un teanc de lângă telefon şi a început să scrie. Cuvintele nu se aşterneau cu uşurinţă. Inima ei ştia cu certitudine ce să spună, dar creierul nu coopera cum trebuia, fiind şi acum zguduită din pricina şocului. S-a străduit în continuare, iar pagina s-a umplut în cele din urmă. Recapitulând cele scrise, Susanne mormăia cuvintele, ca şi cum le-ar fi citit în faţa presei. Un fior ciudat îi străbătu trupul când şi-a dat seama ce urma să facă: să vorbească presei din toată lumea. Apoi îi trecu un alt gând prin minte: va reuşi cineva să-i înţeleagă mormăiala? Probabil vor crede că şi-a pierdut minţile! Foarte lucidă şi mai mult decât speriată de atenţia căreia urma să se expună, Susanne a cerut părerea prietenilor de la biserică.

Le-a citit cu glas tare mesajul, în timp ce ei stăteau adunaţi în cerc, în bucătărie. Deşi emoţionată, Susanne se străduia să-şi stăpânească lacrimile. Ştia că nu va fi la fel de curajoasă când toate camerele vor fi îndreptate spre ea…

Cameramanii s-au înghesuit în spate, în vreme ce jurnaliştii diferitelor publicaţii s-au înghiontit unii pe alţii, căutând să ajungă cât mai în faţă, ţinându-şi reportofoanele cât mai aproape de Susanne. Aceasta şi-a dres glasul şi a început să-şi citească încet declaraţia. S-a făcut o linişte de mormânt. Nu se auzeau decât maşinile care treceau prin faţa casei.

Am venit în ţara aceasta ca să ducem o viaţă obişnuită, aşa cum turcii au venit în Germania ca musulmani. Am vrut să venim în Turcia şi să trăim aici ca nişte creştini. Pentru noi, momentele acestea sunt foarte dificile. Tocmai mi-am pierdut prietenul

de-o viaţă, iar copiii şi-au pierdut tatăl. Dar ştiu că Tilmann a murit ca martir în Numele lui Iisus Cristos. Sângele lui nu s-a scurs în zadar. Acesta este un nou început pentru Malatya şi pentru Turcia. Iisus

a spus celor din jurul Lui, când. Se *afla pe cruce*: *„Tată, iartă-i, căci nu ştiu ce fac”, iar eu vreau să fac la fel*

Dumnezeu rămăsese credincios Cuvântului Său. După cum spunea Iisus în Luca 21, „Dar înainte de toate acestea, vor pune mâinile pe voi şi vă vor prigoni… Vă voi da o gură şi o înţelepciunea căreia nu-i vor putea răspunde, nici sta împotrivă toţi potrivnicii voştri”.

„Poporul turc nu a reuşit să înţeleagă cum putea cineva, cu atât mai mult o femeie vulnerabilă, să rostească asemenea cuvinte şi să pretindă că sunt adevărate. În cultura lor, principiul care se aplică este aşa-numitul «ochi pentru ochi», încercarea lor de a pricepe i-a făcut să creadă fie că nu vorbea serios, fie că nu-şi prea iubise soţul”, ne-a spus unul dintre lucrători.

Aceasta este una dintre dificultăţile implicate de slujirea transculturală. Fiecare încearcă să aplice Cuvântul lui Dumnezeu la cultura proprie, însă acesta nu pare întotdeauna să se potrivească prea bine cu ceea ce ştiu. De exemplu, cultura turcă ar ţine foarte mult la învăţătura biblică din Exodul 21: 24, „ochi pentru ochi…” însă, când vine vorba despre învăţătura lui Iisus din Matei 5, în care ni se spune să nu ne împotrivim celor care ne fac rău şi să întoarcem şi celălalt obraz, nu se mai simt la fel de confortabil.

Turcii nu sunt singurii care nutresc simţământul că răzbunarea este necesară. La început şi Miriam, fiica de opt ani a Susannei, a avut resentimente şi a simţit duşmănie faţă de turci. Mulţi ar putea spune că reacţia ei era îndreptăţită, dar Susanne a insistat ferm, în timp ce-şi învăţa cei trei copii, că nu acesta era modelul lui Cristos de-a răspunde.

Susanne ştia că Iisus Cristos însuşi avusese mult mai mult de suferit. „Biblia ne spune că El a crescut înaintea lui Dumnezeu ca o odraslă slabă, ca un lăstar care iese dintr-un

Căsătorită cu un martir pământ uscat. Nu avea nici frumuseţe, nici strălucire, ca să ne atragă privirile şi înfăţişarea Lui nu avea nimic care să ne placă. Dispreţuit şi părăsit de oameni, om al durerii şi obişnuit cu suferinţa, era aşa de dispreţuit că oamenii îşi întorceau faţa de la El. Noi L-am privit cu dispreţ şi l-am întors spatele. Dar adevărul este că El a purtat durerile *noastre*, toată sluţenia noastră, tot ce era rău în noi. Noi credeamcă şi-a atras singur asupră-l soarta aceasta, că Dumnezeu îl pedepsea pentru propriile-i greşeli. Dar păcatele noastre L-au adus în starea aceasta, ele L-au apăsat şi L-au zdrobit; *păcatele noastre*! El a luat asupra Lui pedeapsa noastră şi ne-a făcut întregi. Prin

rănile Lui suntem vindecaţi. Noi eram cu toţii ca nişte oi pierdute, care rătăceau. Fiecare dintre noi şi-a văzut de drumul lui, făcând ce credea de cuviinţă. Iar Dumnezeu a făcut să cadă asupra Lui păcatele noastre, tot ce am greşit noi vreodată.

Şi nu doar atât, dar El a fost bătut, torturat… Ca un miel dus la măcelărie… Nu I s-a făcut dreptate, ci a fost dat la moarte şi şi-a dat oare cineva seama ce se petrecea acolo? A murit fără să se gândească măcar o clipă la binele Lui, fiind bătut până la sânge pentru păcatele poporului lui Dumnezeu, deşi nu făcuse rău nimănui şi nu rostise niciodată vreun neadevăr.

Iisus fusese fără păcat. Şi, cu toate acestea, în ciuda dreptăţii de care fusese lipsit, a trădării prietenilor, a singurătăţii şi a sălbăticiei cu care a fost tratat, ni se spune că nu a rostit nicio vorbă… ca o oaie mută înaintea celor ce o tund”. 7

Tilmann şi Susanne le dăduseră copiilor exemplul acesta de la o vârstă fragedă, aşa cum fac multe familii creştine. Iar acum erau puşi la încercare. Chemarea de a se opune dorinţei de răzbunare le răsuna în urechi, iar răspunsul Susannei urma să fie cercetat cu atenţie. Felul în care aveau să reacţioneze turcii, urma să joace un rol cheie în stabilirea viitorului Susannei acolo.

ÎNMORMÂNTAREA

Dimineaţa înmormântării era ca orice altă zi de aprilie din Turcia. Norii grei acopereau cerul, deşi niciun strop de ploaie nu începuse încă să cadă. Puteau începe oricând să-şi verse stropii şi, în curând, oamenii înşiruiţi afară începură să simtă primii picuri. Înăuntrul casei, Susanne şi copiii se pregăteau să fie gata pentru maşina care urma să vină să-i ia şi să-i ducă la cimitir.

„Dimineaţa aceea părea ireală. Nu eram prea sigură ce trebuia să fac. Nu ne mai aflaserăm niciodată într-o asemenea situaţie”.

Era important pentru membrii familiei să reuşească să păstreze un echilibru între jelirea şi celebrarea vieţii lui Tilmann. Aveau să-i ducă atât de mult dorul! Ştiau că nu puteau face nimic să-l aducă înapoi. Inima urma să le fie frântă în fiecare zi, tânjind să-l aibă iar printre ei, să-i vorbească, să-l atingă, să-l strângă în braţe şi să-i simtă îmbrăţişarea. Deşi aceste simţăminte fireşti erau prezente, doreau, totuşi, să-L cinstească pe Dumnezeu şi în durerea lor. Susanne şi copiii (atât cât îi ajuta înţelegerea lor) ştiau că moartea lui Tilmann nu fusese un accident. Dumnezeu nu făcuse o greşeală; nu-şi „luase ochii de

asupra mingii”. El stătea şi acum pe tronul Său ceresc, controlând totul. Susanne era convinsă că acesta era mesajul pe care trebuia să-l transmită.

Susanne era, de asemenea, convinsă că, în aceste momente, era important să permită Scripturii să-i umple inima şi mintea. I-a venit în gând un verset din Isaia 61: „Căci Eu, Domnul, iubesc dreptatea, urăsc răpirea şi nelegiuirea; le voi da cu credincioşie răsplata lor...” Susanne ştia că Dumnezeu era de partea ei. El urăşte răpirea, iar lui Tilmann viaţa îi fusese fără îndoială răpită. În ciuda regretelor legate de trecut, a temerii şi a neliniştii privitoare le viitor, dacă Dumnezeu era de partea Susannei şi a familiei ei, cine le putea sta împotrivă şi cine-i

Căsătorită cu un martir

„Dacă nu aş fi urmărit serialul acela în ultimele luni, n-aş fi avut idee ce însemnau termenii pe care-i citeam”, spune Susanne privind în urmă, cu un zâmbet slab. Deşi nu s-ar fi gândit niciodată, Domnul ştia ce face când le-a stârnit interesul pentru urmărirea acelui program anume. Susanne era singurul civil care avea să vadă raportul morţii lui Tilmann; inima i se frânse, dar îi fu învăluită totodată de un sentiment de recunoştinţă.

Raportul confirma faptul că Tilmann fusese torturat.8 Ca urmare, trunchiul şi coapsele îi erau acoperite de vânătăi albăstrui, aproape negre. Atacatorii se dovediseră brutali şi necruţători. Loviţi şi izbiţi, Tilmann şi colegii lui fuseseră legaţi de mâini şi de picioare şi imobilizaţi pe scaunele care se aflau în birou. Anchetatorul presupunea că Tilmann fusese înjunghiat atunci, după ce fusese legat de scaun. Dacă primele ştiri anunţau că victimele fuseseră lovite de sute de ori, adevărul era, potrivit hârtiilor din faţa Susannei, că Tilmann fusese înjunghiat de cincisprezece ori în zona pieptului şi a abdomenului.

Susanne se strădui să-şi oprească hohotele de plâns. Stomacul ei dăduse semne de răzvrătire în timp ce citea raportul, dar, pe măsură ce însemnările se apropiau de concluzia morţii, nu-şi mai putu ţine în frâu durerea. Lacrimile începură din nou să-i curgă în voie pe obraji.

Documentele confirmau faptul că trupul lui Tilmann suferise răni cumplite, atât la suprafaţă, cât şi în profunzime. Se presupunea că murise la puţin timp după ce-i fusese tăiat gâtul.9

Ne putem doar închipui ce a trecut prin mintea Susannei când a închis dosarul şi a pus hârtiile înapoi, pe masa dezordonată pe care le găsise. Susanne îşi aminteşte cu greu: „Eram amorţită. Nu ştiam ce să

cred, încotro să mă îndrept şi ce să fac. Deşi eram conştientă de sprijinul organizaţiei mele şi al colegilor lucrători, chiar şi al vecinilor de bloc, eram apăsată, totuşi, de un simţământ inimaginabil de izolare. Cel mai bun prieten, partener, iubit, soţ şi tată al copiilor mei fusese smuls de lângă mine”.

O zicală spune că ignoranţa este o adevărată fericire, dar Susanne nu o confirma în cazul ei. Era mulţumitoare să cunoască realitatea, după ce aceasta din urmă fusese înlocuită cu atâtea ştiri întemeiate pe zvonuri. Deşi nimic nu putea

Realitatea compensa acum pierderea lui Tilmann, informaţiile demne de încredere legate de acea situaţie îi aduceau o oarecare consolare.

Jurnalul Susannei

„Vă îndemn dar... să aduceţi trupurile voastre ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu” (Romani 12: 1).

Trebuie să fiu *o jertfă pentru Dumnezeu fi să-L urmez pe El*. În *Romani 12: 17 – 21 ni se spune*:

„Nu întoarceţi nimănui rău pentru rău. Urmăriţi ce este bine, înaintea tuturor oamenilor. Dacă este cu putinţă, întrucât atârnă de voi, trăiţi în pace cu toţi oamenii. Preaiubiţilor, nu vă răzbunaţi singuri, ci lăsaţi să se răzbune mânia lui Dumnezeu; căci este scris: «Răzbunarea este a Mea; Eu voi răsplăti», zice Domnul. Dimpotrivă, dacă îi este foame vrăjmaşului tău, dă-i să mănânce; dacă-i este sete, dă-i să bea; căci dacă vei face astfel, vei îngrămădi cărbuni aprinşi pe capul lui. Nu te lăsa biruit de rău, ci biruieşte răul prin bine”.

Dar este atât, atât de greu. Este ceva ce trebuie să fac, dar ştiu că nu voi reuşi niciodată; însă mai ştiu că „pot totul în Cristos care mă întăreşte” (Filipeni 4: 13).

REALITATEA

Susanne şi Tilmann nu fuseseră niciodată avizi după vizionarea de programe TV. Nu aveau timp pentru aşa ceva. După ce-şi terminau treburile din casă şi după ce-i puneau pe copii la culcare, nu le mai rămânea prea mult timp pentru televizor. Totuşi, exista un program pe care le plăcea să-l urmărească dacă reuşeau: *CSI Miami*, un serial american despre o echipă de specialişti în criminalistică.

„Începuserăm să-l urmărim doar cu vreo şase luni în urmă, dar ne plăcea amândurora, îşi aminteşte Susanne cu chipul luminat. Când privesc în urmă, îmi dau seama că este uimitor cât de mult m-a ajutat;

sunt atât de mulţumitoare că am început să-l urmărim…”

Susanne nu a putut face faţă cerinţei de a merge să identifice trupul lui Tilmann. A lăsat sarcina aceasta în grija unei familii prietene care, plină de gentileţe, a preluat-o de pe umerii ei.

Mai apoi, Susanne s-a trezit singură înăuntrul morgii. Aşa cum face oricine în astfel de clipe, Susanne îşi lăsă privirea să rătăcească zăpăcită în jur. Pe masa din încăpere se aflau câteva ceşti de cafea murdare şi o farfurie plină de firmituri. Se simţea încă zguduită din pricina şocului, rănită şi aproape complet singură.

Puse mâna pe câteva hârtii, trăgându-le de sub ceştile de cafea, să le poată vedea mai bine. Deasupra se a fi; un dosar maroniu, pe care scria cu litere mari: „Raportul autopsiei”. Susanne aruncă o privire mai atentă. Nimeni în afară de Poliţie nu văzuse acest raport, care nu ajutase la domolirea zvonurilor şi a teoriilor care se întinseseră cu viteza focului scăpat de sub control.

Susanne era dornică să afle adevărul, ca să poată corecta informaţiile eronate. Luă dosarul şi îl deschise. Privirea îi fu izbită chiar de raportul autopsiei lui Tilmann.

Înmormântarea putea nimici?

Înmormântarea lui Tilmann urma să le îngăduie să-şi exprime durerea fciră margini, dar Susanne îşi dorea, de asemenea, ca aceasta să constituie o ocazie de a-L glorifica şi de a-L lăuda pe Dumnezeu. Iubitul inimii ei, soţul ei, fusese luat de lângă ea, dar Dumnezeu nu o părăsise niciodată.10

O firmă din Antalya s-a ocupat de majoritatea pregătirilor pentru înmormântare. Aceasta mai lucrase cu Ambasada Germaniei şi în cazul altor cetăţeni germani decedaţi în Turcia. Fiindcă firma aceasta se bucura de o reputaţie solidă, Susanne a fost mai mult decât bucuroasă să lase totul în seama lor. A fost surprinsă de faptul că firma respectivă intrase în posesia numărului ei de telefon, fiindcă ea nu o contactase.

„Pur şi simplu au sosit şi mi-au spus: «Vă vom ajuta cu toate hârtiile de care aveţi nevoie şi nu va trebui să plătiţi nimic.» Nu am ştiut ce să spun; eram şocată”. Când a aflat cât ar fi avut de achitat dacă ar fi taxat-o, mirarea ei a sporit şi mai mult. Serviciile lor nu erau ieftine!

„Nu ştiu de ce au venit să ne ajute, dar mă bucur că au făcut-o. Au sosit şi s-au ocupat de toate, inclusiv de pregătirea sicriului. Au

făcut totul ca la carte, de la flori, la trimiterea unei maşini care a săpat groapa. Totul a arătat foarte bine. Au preluat cu succes toate sarcinile. Noi nu aveam idee ce trebuia să facem, însă ei ştiau”.

Era o mare alinare pentru Susanne să ştie că putea avea încredere că cineva se va ocupa de aspectele practice care le stăteau înainte. Domnul răspunsese la rugăciuni, asigurându-le „negrăit mai mult” 1 decât strictul necesar pentru a săpa o groapă. Susanne era încă în stare de şoc, luptându-se să se împace cu ideea pierderii cumplite a soţului ei. Ajutorul primit îi aducea o oarecare uşurare.

În etapa aceea, Susanne nu primise încă permisiunea de a-l îngropa pe Tilmann în cimitirul armean. Semnalele pe care le primise erau contradictorii, astfel că nu ştia dacă înmormântarea va fi sau nu posibilă. Perioada de aşteptare a fost una încordată.

„Pe de o parte, pregătirile de înmormântare se derulau mai departe, în vreme ce, pe de altă parte, încă nu aveam

Căsătorită cu un martir permisiunea guvernatorului. Apoi, domnul de la ambasadă l-a sunat pe ambasador, iar acesta din urmă l-a sunat, la rândul lui, pe ministrul afacerilor externe. A fost nevoie de p serie de telefoane în lanţ până să putem merge înainte. În cele din urmă, guvernatorul Malatyei a fost contactat şi acesta şi-a dat acordul. «Faceţi orice doreşte familia», a spus el cu generozitate. Era un ordin venit de la cel mai înalt nivel. Acum nu ne mai putea opri nimeni. Aveam undă verde”.

Firma a fost gata să o ajute pe Susanne şi familia ei şi să ţină la distanţă învălmăşeala jurnaliştilor care ar fi vrut să fie prezenţi la înmormântare. „Nu vreau să văd niciun jurnalist acolo”, a afirmat Susanne. Ştia că ei se vor îngriji de problema aceasta. Deşi Susanne nu dorea să piardă ocazia de a răspândi vestea bună a lui Cristos, era totodată mamă şi trebuia să ia în calcul şi alţi factori. Trebuia să se gândească la nevoile copiilor ei. Aceştia aveau nevoie de linişte, ca şi ea, de altfel. Fiecare dintre ei reacţionase diferit faţă de moartea tatălui lor. În vreme ce Miriam, mezina, se căznea să accepte întreaga situaţie, Lukas încerca să fie bărbatul casei. Voia să se ridice la înălţimea provocării de a deveni noul „bărbat”.

„Mami, a întrebat-o el într-o dimineaţă, cum câştigăm noi banii? De unde iei bani ca să cumperi mâncare şi să plăteşti chiria?”

Ştiind că Tilmann era cel care se ocupa de plata facturilor şi de altele asemănătoare, Lukas era acum îngrijorat, întrebându-se cum

aveau să se descurce.

„Nu te frământa", i-a răspuns Susanne cu un amestec de compasiune şi de mândrie, ştiind că fiul ei era preocupat de bunăstarea lor. „Vom câştiga bani şi ne vom descurca", l-a asigurat ea.

Cu toate acestea, Lukas nu reuşea să înţeleagă cum anume. Susanne rămăsese acum văduvă şi avea în continuare pe umeri responsabilitatea casei. Nu avea cum să muncească pe deasupra, nu-i aşa? Cu siguranţă, în cultura turcă, o asemenea opţiune nu ar fi fost privită cu ochi buni.

„Nu te îngrijora", i-a spus ea, trăgându-l mai aproape şi îmbrăţişându-l. „Domnul. Se va îngriji de noi", a adăugat ea cu deplină încredere şi siguranţă. El o făcuse până acum, câtă vreme Tilmann le fusese alături; Susanne era pregătită să se încreadă în continuarea purtării Lui de grijă şi acum, când cel care le câştiga pâinea nu mai era. Lukas îşi făcuse mama *înmormântarea* fericită; era atât de dulce şi de grijuliu. Dar Susanne se temea că el încerca să facă prea mult. „Te rog, nu încerca să fii taţi, ci fii tu însuţi; încearcă să fii tu însuţi".

La ora trei după-masa, Susanne şi copiii aşteptau să sosească trupul lui Tilmann, care urma să fie dus în fruntea convoiului, până la cimitir. Ora fixă a venit şi a trecut, fără vreo urmă de sicriul lui Tilmann. Deşi în Orient toate se mişcă de obicei mai încet, în situaţia aceasta aşteptau mai multă punctualitate. La urma urmei, serviciul urma să fie transmis în direct pe posturile de televiziune şi de-abia mai puteau face faţă jurnaliştilor care roiau prin preajmă. Li s-a comunicat o altă oră pentru sosirea sicriului, dar aceasta a trecut la fel de repede, fără a se întâmpla nimic. În cele din urmă, sicriul a ajuns cu puţin înainte de ora patru, într-un furgon mortuar negru.

Susanne a aflat mai târziu de ce durase atât de mult ca autorităţile să elibereze trupul lui Tilmann pentru a fi dus la cimitir: trebuise să aştepte ca nişte forţe speciale de intervenţie ale Poliţiei să facă ordine în puhoiul de oameni care se adunase, aşteptând să vadă furgonul mortuar trecând, pentru a-şi exprima consideraţia faţă de victimă. Era un gest înduioşător de amabilitate din partea unui oraş care recunoscuse că unul dintre locuitorii lui luase viaţa unui oaspete străin.

În faţa casei a sosit şi maşina pentru Susanne şi pentru copii. Era neagră, cu roţi strălucitoare şi geamuri fumurii. Prietenii, vecinii şi jandarmii mişunau în jur ca albinele în jurul fagurelui. Fiecare îşi juca

propriul rol în această zi care părea ireală. Unii erau însărcinaţi să asigure protecţia, în vreme ce alţii erau simpli vecini, confuzi în urma celor petrecute, neştiind pe cine să creadă: presa, zvonurile sau pe străinii cărora nu ştiau să le spună decât „Bună”.

Învălmăşeala din spatele uşii casei Susannei arăta că urma să iasă afară, îndreptându-se spre maşina care-i aştepta. Asemenea celebrităţilor escortate de la uşa hotelului până la maşină, Susanne, două prietene şi copiii, au fost duşi în grabă la maşină.

Nimeni nu ştia prea bine de ce fel de primire va avea parte familia la sosirea în faţa cimitirului armean. Fără îndoială

Căsătorită cu un martir că nimeni nu se aşteptase la hărmălaia cu care au dat piept când s-a oprit maşina. Jurnalişti, cameramani şi fotografi se înghesuiau pentru a ocupa un loc cât mai bun, încercând cu disperare să obţină un comentariu sau o poză. Interesul naţional era la cote ridicate faţă de această „străină” care oferise iertare făptuitorilor acestei crime feroce, o străină care nu arătase resentimente sau ranchiună faţă de ţara în care-i fusese ucis soţul.

Se stârnise o oarecare confuzie cu privire la ora înmormântării. Mulţi crezuseră că va avea loc imediat după prânz, aşa că stătuseră prin preajmă încă de atunci. Întârzierea nu-i făcuse să se împrăştie. A fost nevoie deşi mai mult timp pentru ca familia să-şi croiască drum prin mulţimea de jurnalişti.

Acesta nu era cel mai potrivit loc pentru râs, dar Susanne şi copiii nu s-au putut abţine. Situaţia era copleşitoare. Aparatele foto le erau vârâte în faţă, lipite de geamurile fumurii ale maşinii, în vreme ce flashurile le luminau chipurile.

„A trebuit să spun copiilor: «Nu râdeţi, nu râdeţi, nu priviţi spre geamuri.» Se simţeau ca nişte vedete. Eram înconjuraţi de paparazzi”.

Două dintre prietenele Susannei îi însoţiseră în maşină, ca să-i supravegheze pe copii la coborâre. Se aşteptaseră să aibă de-a face cu un oarecare interes din partea mass media, dar nici pe departe de asemenea proporţii. Înainte de înmormântare, stabiliseră ca cele două să aibă grijă de copii, asigurându-se că aceştia nu vor fi traşi şi împinşi la sosire.

A intervenit Poliţia şi a desemnat zona în care puteau sta reprezentanţii presei, cărora nu li s-a permis să intre în cimitir. În ciuda interesului naţional, Susanne, cei trei copii şi musafirii trebuia să fie protejaţi. Meritau şansa aceasta de a-l jeli pe Tilmann fără hărţuiala

presei.

Furnicarul de jurnalişti s-a împrăştiat, iar aceştia s-au îndreptat spre o clădire care mărginea cimitirul. Câteva milioane de lire turceşti au asigurat accesul în balconul de unde se putea filma în voie întregul eveniment. Toate posturile urma să prezinte pe larg vestea în buletinele de ştiri, în vreme ce unul se bucura de exclusivitatea transmiterii întregii ceremonii.

Înmormântarea

Şase prieteni creştini şi colegi ai lui Tilmann aduseră încet sicriul de la maşină. O mare mulţime îi urma de aproape, înconjurându-i din toate părţile, în vreme ce coşciugul fu aşezat uşor alături de mormânt. Serviciul putea în sfârşit începe, în prezenţa prietenilor şi a colegilor Susannei. Aceasta stătea în picioare, cu mâinile aşezate pe umerii lui Lukas şi Miriam, aflaţi chiar în faţa ei, în vreme ce Michal îi stătea alături, cu braţul strâns în jurul mijlocului mamei ei.

O serie de oficialităţi germane străbătuse drumul de la Ankara la Malatya, pentru a-şi arăta solidaritatea faţă de familia Geske. Acestora li se alăturaseră şi unele turce.

Coroane mari, cu diametral de peste un metru, aşezate de-o parte şi de alta a mormântului, precum şi la căpătâi, fuseseră aduse de creştini şi nu numai.

Norii se adunară pe cer în după-masa aceea. Nahamia, liderul unei biserici turce, începu serviciul.

„Trapul lui Tilmann stă întins înaintea noastră şi îi simţim profund lipsa, aşa cum este firesc. Dar o parte a lui Tilmann lipseşte. Ceva nu este îngropat astăzi împreună cu trapul lui. Este sufletul. Sufletul lui nu se află în sicriu”.

Nahamia îşi scoase jacheta, dornic să-şi ilustreze spusele. Aşezând haina bleumarin pe sicriu, explică din nou că Tilmann plecase. Fusese chemat acasă. Dar, înainte să plece, îşi lăsase „haina” creştinilor din Turcia şi dorea ca aceştia să o pună undeva. Acum rămăsese o slujbă de îndeplinit, un mandat încredinţat creştinilor autohton, acela de a duce ştafeta mai departe. Aveau nevoie să-şi amintească de Tilmann şi de motivul pentru care acesta se aflase în Turcia; trebuia să continue lucrarea la care fusese chemat el: de a-L predica pe Cristos tuturor celor care puneau sub semnul întrebării motivul nădejdii lui.12

Unde mă aflu? *Ai vrea să ştii unde mă aflu*?

Sunt acasă, la Tatăl meu, în locaşul ce mi l-a pregătit. Sunt acolo unde doresc să fiu, nu pe o mare furtunoasă, ci în portul sigur şi liniştit al lui Dumnezeu.

Căsătorită cu un martir

Semănatul meu s-a sfârşit, iar acum culeg; bucuria mea este ca cea din vremea secerişului.

Ai vrea să ştii în ce stare mă aflu?

Sunt de o sfinţenie desăvârşită. Harul este scăldat în glorie.

Ai vrea să ştii ce fac?

văd pe Dumnezeu, nu ca într-o oglindă, în chip întunecos, ci faţă în faţă.

Sunt înconjurat de bucuria dulce a prezenţei

Răscumpărătorului meu.

Îi cânt aleluia Celui ce şade pe tron şi-l aduc laudă neîncetat.

Ai vrea să ştii pe cine sunt binecuvântat să am alături?

Îmi este mai bine decât mi-a fost vreodată pe Pământ. Aici se află îngerii cei sfinţi şi duhurile celor neprihăniţi, care au fost făcuţi desăvârşiţi…

Sunt alături de mulţi dintre vechii mei cunoscuţi, cu care am lucrat, cu care m-am rugat şi care au venit aici înaintea mea.

În ultimul rând, ai vrea să ştii cât vor dura acestea?

Este o dimineaţă care nu păleşte niciodată!

După milioane şi milioane de veacuri, va fi la fel de proaspătă ca acum.

De aceea, nu mă plânge!”3

A.

În ciuda rădăcinilor germane ale celor implicaţi, înmormântarea a semănat mai degrabă cu una turcească. A fost prezent cel mai vârstnic credincios din Turcia şi, potrivit obiceiului locului, acesta putea lua cuvântul dacă dorea. Iar el a vrut să vorbească. Intervenţia lui nu fusese planificată, însă el a împărtăşit din nou din Cuvântul lui Dumnezeu, îndemnând credincioşii să urmeze aceeaşi viaţă de sacrificiu pentru Cristos de care dăduse dovadă Tilmann. A vorbit plin de pasiune, mişcându-se încoace şi încolo, ridicându-şi braţele *înmormântarea* şi arătând spre cer. Omul acesta era un frate evlavios, care aducea mesajul potrivit. Deşi nu fusese trecut pe programul înmormântării, nimeni nu a avut de obiectat.

Când a încheiat, şi-a închis Biblia turcă uzată şi l-a lăsat pe

Nahamia să conducă mai departe serviciul.

Susanne ştia ceurma şi îşi adună toate puterile, ca să facă faţă emoţiilor. împreună cu Michal şi cu Liz, o prietenă apropiată a familiei, urma să cânte două dintre piesele pe care le compusese Tilmann în ultimul lui an de viaţă. Fiind un muzician talentat, Tilmann era în stare să compună cântece, însă n-o mai făcuse de o bucată bună de vreme. Terminase doar două compoziţii, şi Susanne voia să cânte una dintre ele. Înfruntând lacrimile care, fără îndoială, urma să le năpădească, cele trei începură să cânte, acompaniate de chitară.

Camerele de filmat se mişcau încă în balconul de deasupra, difuzând strigătul inimii lui Tilmann, cântat de văduva, de fiica şi de prietena lor. Lacrimile fură însoţite de câţiva stropi de ploaie şi, nu după mult timp, norii întunecaţi şi cenuşii de sus îşi goliră burduful peste mulţimea de jos, ascunzând lacrimile printre picurii de apă. Însăşi creaţia lui Dumnezeu părea să deplângă nedreptatea săvârşită.

De asemenea, şi firea aşteaptă cu o dorinţă înfocată descoperirea fiilor lui Dumnezeu. Căci firea a fost supusă deşertăciunii – nu de voie, ci din pricina celui ce a supus-o – cu nădejdea însă, că şi ea va fi izbăvită din robia stricăciunii, ca să aibă parte de slobozenia slavei copiilor lui Dumnezeu. Dar ştim că, până în ziua de azi, toată firea suspină şi suferă durerile naşterii. Şi nu numai ea, dar şi noi, care avem cele dintâi roade ale Duhului, suspinăm în noi şi aşteptăm înfierea, adică răscumpărarea trupului nostru. M

Umbrelele începură să se deschidă deasupra adunării îndoliate. Cele trei îşi continuară cântecul, cu toate că partiturile le erau ude leoarcă. O umbrelă ţinută din spatele lor le apăra prea puţin de ploaie. În timp ce cântecul se sfârşea, mulţimea fu cuprinsă de o oarecare forfotă; oamenii căutau să

Căsătorită cu un martir se ferească de frig şi să stea cât mai comod cu putinţă.

În mod ciudat, norii se întunecau tot mai mult, dar ploaia se opri pentru o vreme. Umbrelele începură să se închidă, dar oamenii le ţineau aproape, pentru eventualitatea altei rafale de ploaie. Odată ce freamătul se potoli, Muratt, un bun prieten al lui Tilmann, se apropie de mormânt şi începu să vorbească.

Preaiubitul meu prieten şi frate, Tilmann… L-am cunoscut de aproape şapte ani. A fost un prieten deosebit de preţios, şi pentru noi, moartea lui este o mare pierdere. Era întotdeauna prietenos, calm, cu

inima plină de blândeţe, A fost un om care i-a iubit pe toţi cei din jur; *era plin de dragoste*. *Iubirea lui pentru Turcia şi pentru turci era atât de evidentă şi de curată*!!

Muratt şi-a desfăcut a doua parte a notiţelor înainte să continue.

Tilmann a fost un adevărat exemplu. *Cânta pentru Domnul cântece cu chitara*. *Pentru Turcia şi pentru poporul turc este o mare pierdere, dar ştim că a murit ca martir pentru Iisus şi că acum se află cu Domnul şi Mântuitorul lui*. *A murit pentru* că *L iubea pe Iisus şi pentru că iubea oamenii*.

Poate că Turciei, presei, politicienilor şi locuitorilor ei nu le-a plăcut să recunoască, însă erau martorii înmormântării unui om care îşi dăruise viaţa mai întâi lui Iisus Cristos, Mântuitorul lui, şi, datorită dedicării neclintite şi stăruitoare faţă de El, Tilmann îşi dăruise viaţa încercării de a ajunge la inima poporului pe care-l iubea: poporul turc.

Sosi şi vremea ca trupul lui Tilmann să fie îngropat. În timp ce funiile erau aşezate la locul lor, pentru a ajuta la coborârea sicriului, Susanne şi copiii se apropiară de marginea gropii. Strângând-o pe Miriam de mână, Susanne începu să plângă.

Înmormântarea

Era cel din urmă rămas bun. Era înconjurată de prieteni, dar îi lipsea omul care însemna cel mai mult pentru ea. Nu s-ar fi gândit niciodată, când stătuse îngenuncheată lângă pat, cu atâţia ani în urmă, declarând că „tot” ce avea aparţinea Domnului, că aceasta îl va include şi pe soţul ei preaiubit. Legământul făcut în acea zi înaintea Tatălui ei ceresc o confrunta acum în mod nemilos pe Susanne, al cărei chip era brăzdat de lacrimi, în timp ce privea scena care i se derula sub ochi, agăţându-se totodată de realitatea faptului că *nimic* nu-i poate despărţi pe cei ce sunt în Cristos de grijă şi de protecţia iubitoare a Dumnezeului atotputernic.15

Împodobit cu o cruce simplă, sicriul fu coborât în pământul cenuşiu al gropii. Cerul era întunecat, iar aerul din jur rece. În ciuda speranţei revederii minunate, la întoarcerea lui Cristos, Susanne refuză să-şi mai ţină emoţiile în frâu. După ce aruncă o singură garoafă roşie pe sicriul lui Tilmann, lăsă să-i scape un strigăt de durere. Privind spre cer, îşi lăsă lacrimile să-i curgă în voie. Erau prea multe ca să le poată opri. Pământul începea să fie aruncat peste sicriul care ajunsese acolo unde urma să se odihnească. Acesta era sfârşitul.

O RAZĂ DE LUMINĂ

În astfel de momente, încotro se poate îndrepta cineva? Este greu să-i învinovăţeşti pe cei ce pun întrebări, pe cei care se îndoiesc, ori pe cinici. Unde este Dumnezeu în asemenea clipe? în ciuda durerii care o înconjura din toate părţile, promisiunea pe care o cunoştea Susanne era aceea că Iisus. Se afla acum acolo unde fusese şi cu o zi în urmă, şi în ziua în care Tilmann fusese ucis: „aşezat la dreapta Tatălui".16 Susanne era încă încrezătoare că îşi va putea apăra inima în faţa tulburării. Era hotărâtă să se încreadă în Dumnezeu şi în Mântuitorul ei, Iisus Cristos. Chiar dacă Tilmann plecase de pe Pământ, se afla în prezenţa Domnului. Susanne ştia că Iisus era Dumnezeu şi că nu-şi minţise ucenicii atunci când le spusese că Se duce să le pregătească un loc... ca acolo unde este El să fie şi ei.17

În timp ce norii dădeau năvală pe cerul după-amiezii, Susanne îşi întoarse faţa încă o dată spre mormânt. Lukas şi Miriam încă se înghesuiau în jurul mamei lor dragi, căutând alinare. Chipul Susannei era roşu şi ochii umflaţi; continua să plângă. Dindărătul norilor groşi şi întunecaţi, se ivi o rază de soare. Ţâşni printre ei plină de triumf şi de splendoare, cum nu se întâmplă în astfel de zile. Lumina ei străluci direct şi fără greş chiar asupra mormântului şi a celor adunaţi în jurul lui.

Îmi ridic ochii spre munţi... De unde îmi va veni ajutorul? Ajutorul îmi vine de la Domnul, Care a făcut cerurile şi Pământul.

Da, El nu va îngădui să ţi se clatine piciorul; Cel ce te păzeşte nu va dormita. Iată că nu dormitează, nici nu doarme Cel ce păzeşte pe Israel.

O rază de lumină
Domnul este păzitorul tău.
Domnul este umbra ta pe mâna ta cea dreaptă.
De aceea nu le va bate soarele ziua.
Nici luna noaptea.
Domnul te va păzi de orice rău, îţi va păzi sufletul.
Domnul te va păzi la plecare şi la venire.
De acum şi până în veac (*Psalmul 121*).

Fără să fie acompaniaţi şi fără să aibă vreun text în faţă, prietenii începură să cânte, conduşi de Michal.

Doamne, Tată, nu ştiu cum am putut trăi Fără să-ţi cunosc bunătatea şi grija iubitoare, Dar acum sunt al Tău fiu, sunt parte din familia Ta

Şi singur nu voi mai fi niciodată sub soare.
Căci, Doamne, Tată, Tu-mi eşti alături.
Laude-ţi voi cânta.
Laude-ţi voi cânta.
Laude-ţi voi cânta.
Pentru totdeauna.
Laude-ţi voi cânta.
Laude-ţi voi cânta.
Laude-ţi voi cânta.
Pentru totdeauna.1S

În ochii lumii, Michal, fratele şi sora ei rămăseseră fără tată, însă cu câţiva ani în urmă, când au acceptat moartea lui Cristos în locul lor, pe cruce, câştigaseră un Tată ca niciun altul. Încă nu ştiau cum vor reuşi să supravieţuiască fără călăuzirea tatălui lor ghiduş şi iubitor. Dar II aveau de partea lor pe Tatăl ceresc. După cum spunea cântecul, făceau parte din familia Lui, aşa că nu mai aveau să fie singuri.

După ce cântară încă vreo două cântece şi imnuri turceşti, Michal dădu mulţimii tonul unui cântec a cărui intonare

Căsătorită cu un martir avea să fie de neuitat şi plină de emoţii: „Când sfinţii intră mărşăluind pe porţi”. Deşi lacrimile brăzdau feţele celor mai mulţi, zâmbetele şi strigatele de bucurie însoţeau cântecul. Tilmann plecase, dar se dusese să fie cu Mântuitorul lui.

Călcăm pe urmele Celor ce au plecat înainte şi ne vom întâlni cu toţi Pe un ţărm nou şi luminos.

Când sfinţii intră mărşăluind pe porţi, Când sfinţii intră mărşăluind pe porţi, Doamne, cât tânjesc să mă număr printre ei, Când sfinţii intra-vor pe porţi.

Iar când soarele nu-şi mai revarsă lumina, Când soarele nu-şi mai revarsă lumina, Doamne, cât tânjesc să mă număr printre ei, Când soarele nu-şi mai revarsă lumina.

Când luna se face roşie ca sângele, Când luna se face roşie ca sângele, Doamne, cât tânjesc să mă număr printre ei, Când luna se face roşie ca sângele.

Când trâmbiţa va suna.
Când trâmbiţa va suna.
Doamne, cât tânjesc să mă număr printre ei.
Când trâmbiţa va suna.
Unii spun că lumea aceasta plină de necaz

E singura de care avem nevoie.
Însă eu aştept acea dimineaţă
Când lumea cea nouă ne va sta în faţă. ’9

Creştinii pot cânta chiar şi în cele mai grele clipe, după cum pot confirma Susanne şi copiii. Deşi nu ştiau ce le vor aduce zilele care le stăteau înainte şi nici nu îndrăzneau să se gândească mai departe, se agăţau de promisiunea lui

O *iitză de lumină*

Dumnezeu că va fi cu ei şi că îi va mângâia.

Cântarea de laudă la adresa Tatălui nostru atotputernic ni se potriveşte ca o mănuşă când toate ne merg bine. Cât de uşor este să cânţi în vremuri pline de bucurie şi de entuziasm! Dar când vin momentele grele, iar lumea nu mai arată aşa cum am vrea, putem cânta „Binecuvântat fie Numele Domnului?” Când cântăm „Pe drumul plin de suferinţă” şi „Slujirea este plină de durere”, va mai cânta inima noastră „Binecuvântat fie Numele Tău?” 20 Susanne şi copiii pot spune cu smerenie: „Noi am făcut-o”.

Când lumea ta se năruie, ce faci? Susanne nu a avut alt răspuns decât acela de a continua lucrarea pe care o făcea împreună cu Tilmann înainte de uciderea lui. Când au avut nevoie de călăuzire în viaţă, s-au încrezut în Domnul. Când au apărut probleme financiare, s-au bazat pe ajutorul Lui. Când îngrijorările şi preocupările au bătut la uşa minţii lor, le-au adus înaintea lui Dumnezeu, în rugăciune. Deşi Tilmann nu mai era, Domnul Susannei era la fel de vrednic de încredere şi de credincios ca şi înainte; harul Lui avea să fie de ajuns.21 Putea continua să se încreadă în Dumnezeul care îngăduise ca viaţa soţului ei să fie curmată într-un mod atât de cumplit? Lumea întreagă vedea o femeie care declara: „Da”.

Un cântec nesfârşit
Răsună în sufletul meu.
Îi aud versul mereu
Şi chiar de furtuna în cale îmi vine
Eu stau în picioare pe stânca ce mă ţine.
Cum aş putea înceta să-ţi când lauda.
Cum aş putea spune că e de ajuns?
Iubirea Ta e de nepătruns…
Cum aş putea înceta Numele a-ţi striga?
Ştiu că de Rege eu sunt iubit.

Iar inima-mi vrea să-l cânte mereu.
Ochii îmi voi ridica
Şi în noaptea cea mai grea.
Căci ştiu că Mântuitorul meu e viu
Iar eu cu El voi umbla, o ştiu.
Căsătorită cu un martir
Pe braţul Lui mă va purta, Iar eu pe veci îi *voi cânta*.

Pot să cânt în vremuri grele, Pot cânta şi când câştig, Cânt şi-atuncea când alunec, şi mă clatin în pustiu. *Cânt, căci Tu m-ai ridicat şi alături Tu mi-ai stat*.

Pot să cânt, căci Tu m-auzi Când Te chem în rugăciune; *Pot cânta cu ultima suflare, Pot cânta, căci ştiu* că *voi cânta cu îngerii din cer şi cu sfinţii de la tronul Tău.22*

O săptămână mai târziu, în cealaltă parte a ţării, la Izmir, s-a ţinut un serviciu în memoria celor trei bărbaţi. Într-o biserică veche şi ticsită, o fetiţă curajoasă, de doisprezece ani, a păşit în faţă, la microfon. Fetiţa era Michal. Tremurând uşor din pricina emoţiilor, şi-a despăturit foaia cu însemnări.

Cred că, *în ultimele luni de viaţă*, *tatăl meu simţise că urma să se întâmple ceva*. *Ceva cumplit*. *Ceva neaşteptat*. *Tata ne amintea mereu în timpul momentelor de părtaş le pe care le aveam cu familia în fiecare zi că Iisus*. Se *întoarce curând şi că trebuie să fim pregătiţi*. *Iisus va veni curând*. *Nu mai este decât puţin*.

Michy, aşa cum o alintau cu drag cei apropiaţi, se opri să-şi tragă suflarea şi să-şi şteargă o lacrimă răzleaţă care i se prelingea pe obraz. Era hotărâtă să nu plângă, dar, când privi din nou pe foaie, la ceea ce urma să spună, nu se putu stăpâni. O altă lacrimă stătea să i se ivească între gene şi apoi încă una. Nu trecu mult şi se trezi plângând. Mama ei o strânse mai aproape, aşa cum îi stătea alături, iar Michy reîncepu să citească.

Tata a trăit într-adevăr aproape de Domnul şi a murit pentru El. *A trăit întotdeauna dorind să-l fie Lui pe plac*. *Avea abilităţi muzicale deosebite şi voia să le transpună în cântece noi de închinare*; *a compus două cântece şi am vrea să vă cântăm unul, ca să-l puteţi asculta şi lăuda pe Dumnezeu prin el*.

Toţi cei trei, *Necati*, *Ugur şi taţi se află acum într-un loc nespus mai bun*.

Înţelegerea cuvintelor pe care le rostea o copleşi. Erau adevărate, veneau din inimă şi, tocmai de aceea, erau şi mai dureroase. Faţa i se împurpura şi bărbia începu să-i tremure. Lacrimile îi fură înlocuite de suspine, dar era hotărâtă să termine. Mai avea de citit o singură frază.

Ei au semănat, iar acum a sosit timpul ca noi să secerăm.

Într-o singură frază, Michy rezumase pasiunea tatălui ei, pe care o moştenise şi ea. Michy fusese apropiată de el. Cât de mult tânjea să-l aibă înapoi, doar pentru încă o zi, să-i dea încă o îmbrăţişare, să aibă parte de încă un joc nebunesc în sufragerie!

Reacţii venite de pretutindeni

De la politicieni la diplomaţi, de la lideri religioşi la oficialităţi locale, reacţiile nu au întârziat să sosească de pretutindeni, în urma morţii lui Tilmann şi a celor doi colegi ai lui.

În vreme ce unele autorităţi de rang înalt au aşteptat mai multă vreme pentru a-şi exprima punctul de vedere, lăsând ca ştirile să fie confirmate, Eddie Lyle, coordonatorul organizaţiei Open Doors, din Marea Britanie, a condamnat de îndată crimele:

Acest incident tragic este cel mai recent exemplu al înrăutăţirii valului de persecuţii împotriva creştinilor din Turcia, *fenomen pe care nu-l mai putem ignora*. *Creştinii din Turcia sunt ameninţaţi mereu de atacuri*. *Strigă după ajutor şi au nevoie de rugăciunile noastre, care să-i întărească*. *Noi putem şi trebuie să răspundem strigătului lor*. *Trebuie să ne punem nouă înşine întrebarea*: *„Ce anume determină pe nişte tineri să acţioneze cu atâta violenţă şi ură împotriva unor oameni nevinovaţi, care duceau o viaţă simplă şi îşi vedeau de treburile lor zilnice*?*”*

Este imperios necesar ca circumstanţelor care au generat aceste crime înfiorătoare să nu li se mai permită să persiste, aşa încât creştinii din orice ţară să îşi poată proclama în mod liber credinţa, fără ca spectrul persecuţiei să pândească după colţ.

Un sentiment asemănător de aversiune a fost exprimat de lideri din întreaga Europă. În contextul posibilităţii aderării Turciei la Uniunea Europeană, un astfel de fapt, survenit în această etapă, fie el de factură religioasă ori naţionalistă, aducea cu sine multe complicaţii.

Reacţii venite de pretutindeni

Guvernul turc dorea să arate lumii că acţiona în mod corect, având în vedere posibilul viitor politic al Turciei în cadrul Europei. Scepticii începeau să pună la îndoială acest viitor, în condiţiile în care

acesta nu era primul asasinat al unui creştin în această ţară. Cu cincisprezece luni în urmă, părintele Andrea Santoro, un preot catolic, fusese împuşcat din spate de un tânăr de şaisprezece ani, în Trabzon, în cadrul unui atac religios „săvârşit în numele lui Allah… ca dar făcut statului şi naţiunii”. 23 Un jurnalist armean care criticase deschis Turcia îşi pierduse la rândul lui viaţa, fiind ucis de naţionaliştii turci, care căutau să apere imaginea ţării lor. Presiunea exercitată asupra guvernului turc sporise la maximum.

Multe ţări orientale au aceeaşi mentalitate. În Thailanda, de exemplu, există o convingere puternică şi larg răspândită că „a fi thailandez înseamnă a fi budist”. Şi în Turcia, a fi turc înseamnă a fi musulman. Deşi nu toţi turcii susţin islamul cu tăria cu care şi-ar dori unii, atitudinea unanim împărtăşită este aceea de a recunoaşte islamul într-o anumită măsură, chiar dacă mai mică. De aceea, lucrătorii străini care au o altă religie sunt priviţi în cel mai bun caz cu mare suspiciune. Nu este de mirare că s-a stârnit o anumită confuzie legată de motivaţia uciderii lui Tilmann, a lui Necati şi a lui Ugur. Unii naţionalişti mândri o revendicau drept o victorie pentru Turcia şi pentru viitorul acesteia. Pe de altă parte, ziloţii islamici o revendicau în numele lui Allah.

Pe măsură ce timpul s-a scurs, dificultatea distingerii între religie şi naţionalism a devenit tot mai evidentă. Cu cei cinci tineri atacatori aflaţi în custodia autorităţilor turce, presa a aflat că fiecare dintre aceştia recunoscuse în cursul interogatoriilor iniţiale că fuseseră motivaţi de „sentimente naţionaliste şi religioase deopotrivă”. „Am făcut asta pentru ţara noastră”, se putea citi pe un bilet identic, găsit în buzunarul tuturor celor cinci tineri. „Ei [creştinii] ne atacă religia”.

Chiar dacă politicienii se contrazic în legătură cu motivaţia atacurilor şi caută să-şi apere fiecare interesele, pe măsură ce s-a aşternut praful peste întregul eveniment, a devenit limpede că Tilmann şi colegii lui fuseseră martirizaţi pentru Cristos. Ştiau care erau pericolele slujirii în Turcia, însă acestea nu le-au împiedicat eforturile.

Atacul a reprezentat cel dintâi martiraj al unor turci convertiţi la creştinism, de la fondarea Republicii Turce, în

Căsătorită cu un martir

Reacţii venite de pretutindeni

1923, însă a fost cel de-al treilea incident tragic îndreptat

împotriva creştinilor din această ţară din ultimul an şi ceva, care a ajuns pe prima pagină a ştirilor din întreaga lume.24

În mod firesc, Susanne a avut nevoie de sprijinul organizaţiei ei, iar colegii de lucrare nu au dezamăgit-o. De îndată ce a fost confirmată ştirea uciderii lui Tilmann, Ed, directorul turc al organizaţiei, împreună cu soţia lui, Kathy, au sosit în Malatya cu primul avion disponibil.

„Nu voiam să fiu singură. Mă simţeam izolată şi părăsită nu fiindcă prietenii şi colegii nu s-au îngrijit de mine, căci au făcut-o din belşug, ci pentru că îmi lipsea Tilmann".

Organizaţia a asigurat-o pe Susanne că nu era singură. Cu timpul, va avea nevoie de linişte, după ce va intra pe făgaşul noii vieţi de părinte singur, însă momentul acela nu sosise încă. Acum avea nevoie de mângâiere, de dragoste şi de sprijin. Organizaţia era mai mult decât bucuroasă să i le ofere pe toate.

La vremea potrivită, părinţii adoptivi ai Susannei au venit să o viziteze în Malatya. Sufletul le-a fost inundat de un amestec de emoţii, în timp ce se străduiau din răsputeri să se pregătească pentru prima lor întâlnire cu fiica lor de acum văduvă şi cu nepoţii rămaşi fără tată. Susanne îşi aminteşte momentele petrecute împreună…

„Câteva săptămâni mai târziu, la mijlocul lui mai, au venit să ne vadă. Sosiseră ca să sărbătorim împreună ziua mea de naştere. În mod uimitor, se inaugurase o nouă rută *as* zbor, care le permitea să vină din Germania direct în Malatya. Vizita lor, prima în Malatya, i-a ajutat să vadă cum e viaţa aici. Părinţii mei adoptivi au avut ocazia să afle veşti şi să încerce pe viu experienţe noi în Malatya, astfel că, prin intermediu lor, şi rudele noastre mai îndepărtate şi prietenii mai puţin apropiaţi au reuşit să-şi facă o imagine mai clară asupra a ceea ce se petrecea".

Nu toată lumea era foarte convinsă că Susanne făcuse alegerea corectă. Ea hotărâse că va rămâne în Malatya. Cei trei copii voiau să stea acolo, ca şi ea, însă, mulţi credeau că ar fi trebuit să-şi facă bagajele de îndată şi să pornească spre casă, pentru o vreme cel puţin.

Cu ocazia unui telefon dat acasă câteva zile mai târziu, mama biologică a Susannei i-a spus clar ce gândea. Voia să o vadă întoarsă acasă.

„Eşti nebună dacă vrei să stai", a strigat ea în telefon. Pe Susanne nu o interesa părerea ei. Ea se hotărâse deja. Nu avea să plece nicăieri; venise în Malatya cu un scop, iar acesta nu fusese dus încă la îndeplinire.

„Conversaţia noastră telefonică s-a sfârşit brusc. Nu eram dispusă să fiu dăscălită ce să fac de către mama. Ea nu înţelegea situaţia: dorinţele mele şi slujirea mea în Malatya”.

Cu o lipsă de demnitate deloc manierată, Susanne a trântit receptorul. Mama ei nu voia să priceapă că nu avea de gând să se întoarcă acasă.

Martin Luther King a spus cândva: „Dacă un om nu a descoperit ceva pentru care e gata să moară, nu este vrednic să trăiască”. 25 Prin harul lui Dumnezeu, Tilmann, Necati şi Ugur au descoperit, cu siguranţă, ceva pentru care erau gata să moară. Iar Dumnezeu a găsit nimerit că ei erau în stare să moară pentru cauza aceasta şi i-a trecut prin moarte. Văzând aceasta, lumea întreagă s-a ridicat în picioare şi a privit cu băgare de seamă, în vreme ce tot cerul a primit cu braţele deschise trei slujitori credincioşi care au primit cununa vieţii, trei martiri care şi-au dat viaţa pentru Mântuitorul lor.

Duhul Domnului Dumnezeu este peste Mine, căci Domnul M-a uns să aduc veşti bune celor nenorociţi. *E*I *M-a trimis* (...) *să mângâi pe toţi cei întristaţi, să dau celor întristaţi din Sion, să le dau o cunună împărătească în loc de cenuşă, un untdelemn de bucurie în locul plânsului, o haină de laudă în locul unui duh mâhnit, ca să fie numiţi terebinţi ai neprihănirii, un sad al Domnului, ca să slujească spre slava Lui*.

Ei vor zidi iarăşi vechile dărâmături, vor ridica iarăşi năruirile din vechime, vor înnoi cetăţi pustiite, rămase pustii din neam în neam (...)

În locul ocării voastre, veţi avea îndoită cinste; *în locul ruşinii, se vor veseli de partea lor, căci vor stăpâni îndoit în ţara lor şi vor avea o bucurie veşnică*. (*Isaia 61*: *1 – 4, 7*).

JUSTIŢIE ŞI IERTARE

Cum poate reacţiona cineva faţă de făptaşii unei crime atât de infame? Mintea noastră cere dreptate, în vreme ce inima tânjeşte după răzbunare. Dreptatea este bună şi corectă, dar ce ar trebui să facă un creştin? Trebuie să acceptăm şi să tolerăm păcatul, ştiind că trăim într-o lume coruptă, sau ar trebui să ne ridicăm împotriva lui şi să căutăm să-l aducem la judecată?

Susanne făcuse o declaraţie plină de îndrăzneală când vorbise în faţa presei din întreaga lume, spunând că îi iartă din toată inima şi fără

rezerve pe atacatori. Dar Minam a vrut să facă un pas mai departe.

„Mami, a întrebat ea cu inocenţa specifică vârstei, când mergem să-i vedem pe oamenii aceia?” Susanne a bănuit la cine se referea. „Ştii tu, oamenii aceia...” a continuat Miriam, gesturile ei arătând preocuparea de a-şi aminti numele. Mama ei se pricepea să-i ghicească gândurile, dar de data aceasta nu era sigură la cine se referea Miriam. În cele din urmă, Miriam şi-a adus aminte. „Pe oamenii care i-au ucis pe taţi, pe Necati şi pe Ugur”.

Susanne s-a întrebat de ce dorea Miriam să meargă să-i vadă, iar aceasta i-a explicat. „Trebuie să mergem să-i întâlnim, ca să le putem da o Biblie şi aşa să ajungă să-L cunoască pe Domnul. Când vor muri, le vor putea cere iertare tatii, lui Necati şi lui Ugur în ceruri”.

Curajul şi credinţa fiicei ei au umplut-o pe Susanne de uimire. Nu observase până atunci ce râvnă adâncă pentru Domnul avea fiica ei mai mică.

„A fost o adevărată inspiraţie pentru mine”, a spus Susanne mai târziu. S-a gândit din nou ce dar deosebit erau pentru ea copiii. De atâtea ori trecuse pe lângă ei în grabă, fără a-i aprecia atât de mult cât ar fi trebuit. „Dacă i-aş putea vizita pe oamenii aceştia în închisoare, aş încerca să le dau câte un Nou Testament şi le-aş spune: «Eu vă iert din toată inima, însă

Căsătorită cu un martir mai este Cineva de a cărui iertare aveţi nevoie; este Domnul Iisus. Aşa că, dacă simţiţi în inima voastră îndemnul de a citi Biblia şi de a vă dărui Lui, vă rog, vă rog faceţi-o.» 26

Eu le pot oferi iertarea mea, dar este Cineva mai mare, în faţa căruia va trebui să dea socoteală. Aş dori să se împace cu El. El este cel împotriva căruia au păcătuit. Încrederea mea se bazează pe faptul că El este un Dumnezeu drept. El va face dreptate, chiar dacă n-o vom vedea niciodată aici, pe Pământ. Biblia ne spune că, deşi celor răi pare să le meargă bine, căile lor rele îi duc la pieire. Numai datorită acestui adevăr şi a acestei încrederi în Dumnezeu pot da ochi cu făptaşii şi le pot oferi iertarea mea”.

După cum spunea Shemsa Aydin la o conferinţă a femeilor, la scurt timp după înmormântarea soţului ei, Necati:

Iertarea ne face liberi; *ea este hotărârea puternică a iubirii împotriva unei suferinţe nedrepte*. *Dragostea nu ţine în socoteală răul*. *Iertarea este o hotărâre şi un dar*. *Dacă vrem să ne apărăm inima de cuţitul ucigaşilor*, *trebuie să alegem să iertăm*. *A nu ierta*, *a nu lăsa*

judecata în mâna lui Dumnezeu este unul şi acelaşi lucru cu desconsiderarea autorităţii Sale. Domnul ne-a iertat în mod necondiţionat prin sângele Lui sfânt şi nepreţuit şi la fel se cuvine să-i iertăm şi noi pe alţii.

Nu te mânia pe cei răi
Şi nu te uita cu jind la cei ce fac răul;
Căci sunt cosiţi iute ca iarba
Şi se veştejesc ca verdeaţa.

Încrede-te în Domnul şi fă binele; Locuieşte în ţară şi umblă în credincioşie… Cei blânzi moştenesc ţara şi au belşug de pace (*Psalmul 37*: *1 – 4, 11*).

TIMPUL MERGE ÎNAINTE

Susanne închise uşa pentru ultima oară, după încă un interviu. împreună cu organizaţia ei, hotărâse că, deşi presa oferea o ocazie bună de a împărtăşi lumii mesajul lui Cristos, întâlnirile cu reporterii erau totodată obositoare şi presupuneau mult efort. Susanne trebuia să ţină seama şi de nevoile ei şi de ale copiilor. Cu un oftat de uşurare, îşi întinse mâna după lanţul încuietorii şi bloca uşa. Trupul îi era istovit. Ultimele nouă săptămâni îşi lăsaseră amprenta asupra lui.

Susanne se îndreptă spre sufragerie, luând în drum un ceainic. Soarele aproape coborâse dincolo de orizont, aruncând umbre prelungi în încăpere. Trăgând perdeaua spre perete, deschise uşa, lăsând briza răcoroasă a serii să intre.

Copiii erau afară, la joacă, aşa că începu să se roage.

Viaţa avea să meargă înainte pentru Susanne. Trebuia să meargă. Acesta nu era sfârşitul. Viaţa lui Tilmann se încheiase, iar el fusese chemat acasă, în glorie, însă chemarea Susannei de a-şi sluji Stăpânul rămăsese în picioare.

„Nu sunt genul de persoană super-spirituală, aşa cum mă cred oamenii”, ne-a spus Susanne, încercând să ne convingă că fiecare creştin ar fi reacţionat la fel. „Înaintea Domnului suntem la fel cu toţii; fiecare are propria lucrare de făcut”. Susanne ştia că rolul şi lucrarea ei doar se îngreunaseră, dar a rămas convinsă că făcea ceea ce îi cerea Domnul. A continuat să sublinieze faptul că nu era superioară altora doar pentru că slujea la mare distanţă de casă.

„Se întâmplă să fim aici, în Turcia, dar, în realitate, ducem aceeaşi viaţă pe care am dus-o şi în Germania şi în Anglia. Am o familie, trebuie să spăl haine şi vase, să am grijă de copii şi de vecini, aşa cum

fac toţi cei de acasă. Singura diferenţă este aceea că trebuie să mă deprind cu o cultură şi cu o limbă nouă. Toate celelalte atribuţii sunt îndatoriri zilnice pe care trebuie să le împlineşti, oriunde te-ai afla în lume. Indiferent unde ai fi, trebuie să-ţi trăieşti viaţa pentru slava lui Dumnezeu şi pentru răspândirea veştii Sale bune!”

Căsătorită cu un martir în ciuda hotărârii ei dârze de a rămâne în Malatya şi a pasiunii ei înflăcărate de a împărtăşi Evanghelia, Susanne ştia că nu o aşteaptă vremuri uşoare. Pe măsură ce vârtejul şi atenţia mass media s-a îndreptat asupra următorului eveniment senzaţional, Susanne a început să-şi dea seama cât de greu îi va fi. Cu toate acestea, dificultăţile nu schimbau cu nimic motivul pentru care se afla în Turcia. Ani de zile iubise poporul turc şi tânjise să ajungă în mijlocul lui. Acum, când aceasta se întâmplase, nu avea să îngăduie vreunui obstacol să o îndepărteze de acolo, nici măcar uciderii tragice a soţului ei.

„Mi-ar fi foarte uşor să-mi las inima cuprinsă de furie împotriva Turciei şi a oamenilor de aici, dar nu vreau să îngreunez situaţia. Vreau să încerc să iert, aşa cum m-a iertat şi Iisus pe mine. Vreau ca ei să audă vestea despre Iisus. Vreau să le spun că toată tăria pe care au văzut-o în mine nu izvorăşte dinăuntrul meu, ci vine de la Domnul şi din faptul că mulţi oameni s-au rugat pentru mine”.

Amintindu-şi de angajamentul ei faţă de Cristos, Susanne îşi scoase de sub masa din birou cutia în care-şi ţinea jurnalele. Ridicând capacul, scormoni înăuntru câteva clipe, înainte să scoată un jurnal. „Aha”, declară ea triumfător, mulţumită că găsise ceea ce căuta. Răsfoi câteva pagini înainte şi înapoi, înainte să se oprească la una anume, spunând: „Iat-o...”

Tată din ceruri, nu îţi cer să fiu sănătoasă ori bolnavă, să-mi dai viaţa sau moartea, ci doar să veghezi asupra stării mele de sănătate sau de boală, asupra vieţii sau a morţii mele, spre slava Ta şi spre mântuirea mea. Numai Tu ştii ce e mai bine pentru mine; Tu eşti singurul meu Domn; fă ce doreşti. Dăruieşte-mi sau ia-mi, dar fă ca voia Ta să devină şi a mea.

Erau cuvintele notate în jurnalul ei în seara zilei de vineri, 20 ianuarie 1989. Zâmbind în timp ce se apropia de finalul rugăciunii din acea seară, Susanne se opri. Rămâneau aceleaşi angajamentul şi dorinţa ei şi astăzi?

„Aceasta mi-am dorit dintotdeauna: ca voia Lui să devină şi voia

mea. Uneori nu ştiu ce să fac: să apuc într-o parte sau în alta. Însă dorinţa mea a fost mereu ca voia lui Dumnezeu să fie şi voia mea, în toate situaţiile din viaţa mea. «Fă orice doreşti, am spus eu, dar fie ca eu să-ţi fac întotdeauna voia.»”.

POSTFAŢĂ

În timp ce dactilografiem întruna la computerele noastre, în siguranţa biroului meu, suntem preocupaţi de femeia remarcabilă cu care ne-am întâlnit doar cu câteva momente în urmă. Pe când punem laolaltă aceste ultime cuvinte care descriu călătoria unei vieţi reale, plină de emoţii, nu putem şi nu trebuie să uităm aceste ultime clipe petrecute alături de această femeie deosebită şi de doi dintre cei trei copii încântători ai ei. Înainte ca portarul hotelului să fluiere tare în curtea clădirii, trezindu-i pe şoferul de taxi care aţipise şi care urma să ne ducă, trebuia să o mai întrebăm ceva pe Susanne. Nu ne puteam întoarce acasă fără să primim răspunsul.

„De ce?” De ce permisese unor tineri să intre în casa şi în viaţa ei într-un moment în care era atât de vulnerabilă şi de copleşită de emoţii? I-am pus întrebări personale şi iscoditoare despre viaţa ei şi, mai mult, i-am cerut chiar detalii despre moartea soţului ei preaiubit. Ne-ar fi putut ignora cu uşurinţă oricând emailurile şi telefoanele pe parcursul acestui proiect, închizându-ne uşa în faţă şi lăsându-şi povestea nespusă. Oare motivul să fi fost faima? Femeia aceasta suportase în pragul uşii ei învălmăşeala jurnaliştilor din toată lumea, timp de săptămâni întregi; nu avea nevoie de faimă. Să fi fost banii? Susanne nu ne-a întrebat nimic despre implicaţiile financiare ale vânzării poveştii ei în întreaga lume. Deci, care să fi fost atunci motivul?

Susanne ştia de ce ne-a îngăduit să-i iscodim şi să-i cercetăm viaţa, şi, aproape înainte să rostesc întrebarea „De ce?”, a început să ne spună.

„În viaţa mea de creştină, atât aici, în Turcia, cât şi acasă, în Germania, am văzut prea mulţi creştini «de tip submarin», creştini care-şi scot capul duminica deasupra «apei», fac prezenţa, pentru ca apoi, de luni până sâmbătă, să-şi petreacă săptămâna cufundaţi în adâncuri. Creştinii nu se mai deosebesc

Căsătorită cu un martir în mulţime; nu mai îndrăznesc să fie diferiţi. Prea mulţi se ascund până vine duminica, iar atunci învie brusc. Sper că povestea dedicării depline a soţului meu şi a celor doi

prieteni ai lui faţă de Cristos să îndemne biserica de astăzi să nu se mai ascundă sub «apă», ci să se ridice, plină de putere, şi să proclame Numele măreţ al lui Iisus în întreaga lume.

Iisus a spus ucenicilor Lui: «Dacă vrea cineva să vină după Mine, trebuie să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să mă urmeze. Pentru că oricine va vrea să-şi scape viaţa, o va pierde; dar oricine îşi va pierde viaţa pentru Mine, o va câştiga.»

Cum privesc viitorul? Da, mă îngrijorez cu privire la el, dar încerc să nu mă gândesc prea mult la asta. Sunt conştientă de faptul că am o mare responsabilitate faţă de copiii mei şi că trebuie să-i educ. Şi biserica de aici este, în parte, responsabilitatea mea, dar sunt oare singură? Nu! Nu sunt pe cont propriu. Am o familie grozavă, plus organizaţia şi colegii mei. Şi, mai presus de toate, îl am pe Dumnezeu. Nu sunt singură”.

Am rămas cuprinşi de uimire şi de admiraţie în faţa acestei femei curajoase a lui Dumnezeu. Iat-o stând înaintea noastră, o văduvă îndurerată care îşi purta crucea, murind în fiecare zi faţă de sine, în ciuda strigătelor de durere şi a presiunii uriaşe venite din toate părţile, care o îndemnau să renunţe.

Mama lui Jonathan obişnuia să-i cânte un imn vechi, pe care Susanne îl împlineşte:

Îndrăzneşte să fii ca Daniel, îndrăzneşte să te ridici chiar de eşti singur! *îndrăzneşte, să-ţi stabileşti un scop neclintit*! *îndrăzneşte să-l faci cunoscut.27*

Spre slava lui Dumnezeu şi în amintirea celor trei copii ai Lui care au murit ca martiri:

Ugur Yiiksel, 1975 – 2007 Necati Aydin, 1972 – 2007 Tilmann Geske, 1961 – 2007

„Scumpă este înaintea Domnului moartea celor iubiţi de EL „(*Psalmul 116*: *15*)

Bibliografie

Busch, W., Iisus: destinul nostru (GBV, România).

de Talk, *Live Like a Jesus Freak*: *Spend today as it were your last* (Minnesota, USA: Bethany House Publishers, 2001).

Marsh, C, *Too Hard for God*? (Milton Keynes: Authentic Lifestyle, 2000).

Peretti, R, *Present Darkness*: *a novei* (Chicago, USA: Tyndale

House, 2003).

NOTE

1. Freie Evangelische Gemeinde – asociaţia bisericilor evanghelice libere din Germania, din care fac parte atât bisericile conservatoare cât şi cele carismatice.

2. Chador-ul este un costum tradiţional: o bucată de pânză în formă de semicerc, cu o deschidere în faţă.

3. Cursul Alfa a fost conceput de către Nicky Gumbel la Biserica Holy Trinity Brompton din Londra.

4. Adaptare după un text de pe situl http://www.thenagain.info/ Webihron/Mediterranean/Nero.html (accesat la 15 August 2007).

5. Modern Language Association (MLA): „Martiraj”. World Net 3.O. Princetown University. <www.Dictionary.com http.7/ dictionary. reference.com/browse/Martyrdom> (accesat la 15 August 2007).

6.1 Petru 3: 15.

7. Isaia 53: 2 – 9.

8. Susanne ne-a cerut să nu relatăm detalii despre tortură.

9. În ziua crimei, trupul lui Tilmann a fost identificat de către un angajat al firmei lor. Ceea ce a văzut el corespunde cu detaliile din raportul anchetatorilor.

10. Iosual: 5.

11. Efeseni3: 20.

12.1 Petru 3: 15.

13. Matthew Henry (Comentator biblic din secolul al XVIII-lea)

14. Romani 8: 19.

15. Romani 8: 38.

Căsătorită cu un martir

16. Apocalipsa21: 5.

17. Ioan 14: 1 – 4.

18. „Father God, I Wonder”, de Ian Smale. Copyright Ian Smale Kingsway’s Thankyou Music.

19. Autor necunoscut.

20. Preluată din „Blessed be Your Name”, de Beth şi matt Redman. Copyright 2002 Thankyou Music. Folosită cu permisiune.

21.2 Corinteni 12: 9.

22. „How Can I Keep frora Singing? 2006 Alletrop Music/ BMI (admin. by Music Services) /Worshiptogether.com. Songs/Sixteps

Music ASCAP/ Thankyou Music (admin. by EMI Christian Music Publishing).

23. http://news. bbe.co. Uk/l/hi/world/Europe/4688518. stm and http://en.wikipedia.org/wiki/Andrea Santoro (accesat la 6 August 2007).

24. www.opendoors.org.uk (accesat la 10 Iulie 2007).

25. Citat de E. Lyle în „Wasted Lives?", Revista organizaţiei Open Doors, *Frontline* (Iunie 2007).

26. La vremea scrierii, Susanne încă nu apucase să îi viziteze pe ucigaşi în închisoare; ea începuse însă demersurile pentru a face această vizită.

27. Scrisă de Philip. P. Bliss în 1873.